

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 673

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu

(1/1004)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/1004 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Gerekçesi 4

• Dışişleri Komisyonu Raporu 6

• Muhalefet Şerhleri 9

• Tasarı Metni 11

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 11

• Anlaşma Metni 12

• İşbirliği Zaptı Metni 23

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1045-4893

8/12/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 10/11/2014 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/1004)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GEREKÇE

Dünya enerji talebi her geçen gün hızla artmaya devam etmektedir. Uluslararası Enerji Ajansı tarafından yapılan senaryo çalışmalarına göre, 2035 yılına kadar dünya enerji talebinin üçte bir oranında artması ve artan enerji talebinin karşılanmasında fosil yakıtların ağırlıklı konumunu devam ettirmesi öngörülmektedir. Ancak enerji talebinin artışı ve fosil kaynakların tükeneceği göz önünde bulundurulduğunda, enerji arz güvenliğinin sağlanması için yeni kaynaklara ihtiyaç duyulmakta ve bu kaynakların her an kullanıma hazır bulunmasının yanı sıra ucuz, çevre dostu ve güvenilir (sürekli) olması da gerekmektedir. Tüm bu özelliklere sahip olan nükleer enerji, ülkelerin sürdürülebilir enerji stratejileri açısından büyük öneme sahiptir.

Ülkemizde ise nükleer enerjinin enerji arz kaynaklarımız arasına dahil edilmesi; ülkemiz ekonomisinin son yıllarda önemli bir gelişme göstermesine paralel olarak artan enerji talebinin karşılanması, enerji arz güvenliğinin sağlanarak ithal yakıtlara bağımlılıktan kaynaklı risklerin azaltılması, enerji kaynaklarımızın çeşitlendirilmesi ve sera gazı emisyonlarının azaltılması açısından elzemdir. Bu sebeple ülkemizde nükleer enerji politikasının yürütülmesindeki kararlılık devam etmekte ve 2023 yılına kadar iki nükleer güç santralının devreye alınması ve üçüncü santralin inşasına başlanması ile nükleer enerjinin elektrik enerjisi üretimimiz içerisindeki payının artırılması hedeflenmektedir.

Ülkemizin kararlı bir şekilde yürüttüğü nükleer enerji programı çerçevesinde, halihazırda iki nükleer güç santrali projesi devam etmektedir. İlk proje için, nükleer enerji sektöründe önemli ülkelerden biri olan Rusya Federasyonu ile 12 Mayıs 2010 tarihinde “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti’nde Akkuyu Sahası’nda Bir Nükleer Güç Santralının Tesisine ve İşletimine Dair İşbirliğine İlişkin Anlaşma” (Hükümetlerarası Anlaşma) imzalanmış ve gerekli iç hukuk onay işlemleri tamamlandıktan sonra mezkur Anlaşma yürürlüğe girmiştir.

Ülkemize kazandırılması planlanan ikinci nükleer güç santrali projesi için dünyada nükleer güç reaktörü ve ekipmanı teknolojilerinin geliştirilmesinde, nükleer madde üretiminde, nükleer enerji santrali işletilmesinde en önemli tecrübeli ülkelerden biri ve nükleer enerji sektöründeki en önemli tedarikçilerden biri olan Japonya ile Hükümetimiz adına 3 Mayıs 2013 tarihinde “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti’nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma” (Hükümetlerarası Anlaşma) imzalanmıştır. Anılan Anlaşma çerçevesinde ülkemizde hem nükleer güç santrallerinin hem de nükleer güç sanayisinin tüm yönleriyle geliştirilmesine yönelik Japonya ile yapılacak işbirliğinin çerçevesi çizilmektedir.

Hükümetlerarası Anlaşmanın imza altına alındığı 3 Mayıs 2013 tarihi itibarıyla Proje’nin ticari, hukuki, teknik ve finansal detaylarının henüz tam anlamıyla kesinleşmemiş olması, ancak bahse konu hususları içeren genel çerçeve metni üzerinde mutabakat sağlanmış olması ve söz konusu detaylara dair müzakerelerin uzun zaman gerektirmesi sebebiyle Hükümetlerarası Anlaşmaya Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasının Esas Unsurları ek olarak ilave edilmiştir.

Hükümetlerarası Anlaşmanın imzalanmasını müteakip, Proje Şirketi ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanacak olan, Projenin ticari, hukuki, teknik ve finansal detaylarını içeren ve Hükümetlerarası Anlaşmada bahsi geçen “Ev Sahibi Hükümet Anlaşması” müzakerelerine geçilmiştir.

Söz konusu müzakerelerin tamamlanmasının ardından ise Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında detaylandırılan Proje kapsamında, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’nin EÜAŞ Konsorsiyumunu ve Japonya Hükümeti’nin Japon Konsorsiyumunu güçlü bir şekilde desteklediklerini ifade eden “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti’nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptı” (İşbirliği Zaptı) Hükümetimiz adına 22 Ağustos 2014 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır. Projeye ilişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Proje Şirketinin hak ve yükümlülüklerini belirleyen Ev Sahibi Hükümet Anlaşması da mezkûr İşbirliği Zaptının eki olarak düzenlenmiştir.

Bahse konu “anlaşmalar bütünü” vasıtasıyla, Japonya ile ülkemizin ikinci nükleer güç santrali projesi hayata geçirilecek ve aynı zamanda ülkemizde nükleer güç sanayisinin geliştirilmesi de sağlanacaktır. Mezkur proje ile santralin gerek inşaat gerek işletme döneminde insan kaynakları potansiyelimizin geliştirilmesi, santralde kullanılacak malzeme ve ekipman ile teknik servis hizmetlerinin yerli tedarikinin sağlanması ve ülkemize teknoloji transferi gerçekleştirilmesi de ayrıca hedeflenmektedir. Söz konusu Proje, enerji talebi hızla artan ülkemiz için kaynak çeşitliliği sağlayarak, ithal kaynaklara olan bağımlılığımızı azaltıp sürdürülebilir enerji arzına önemli katkı sağlayacaktır.

Bu kapsamda, birbiri ile bütünlük arz eden ve aralarında kuvvetli bağ bulunan Hükümetlerarası Anlaşma ile İşbirliği Zaptının bir bütün olarak birlikte onay sürecine tâbi tutulması yerinde olacaktır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

15/12/2014

Esas No: 1/1004

Karar No: 524

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 8/12/2014 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 9/12/2014 tarihinde tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 24 üncü Yasama Dönemi 12/12/2014 tarihli 90 ıncı toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde, Tasarının, Ülkemizde nükleer güç santralleri ile nükleer güç sanayisinin tüm yönleriyle geliştirilmesine yönelik olarak Japonya ile yapılacak iş birliğinin çerçevesinin çizilmesini ve ikinci nükleer güç santrali projesinin hayata geçirilmesini teminen imzalanan Hükümetlerarası Anlaşma ile İşbirliği Zaptının onaylanmasının uygun bulunması amacıyla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Ülkemiz tarafından 3 Mayıs 2013 tarihinde Ankara’da, Japonya tarafından 26 Nisan 2013 tarihinde Tokyo’da imzalandığı,

- Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Ülkemiz tarafından 22 Ağustos 2014 tarihinde Ankara’da ve Japonya tarafından 27 Ağustos 2014 tarihinde Tokyo’da imzalandığı,

- Birbiriyle bütünlük arz eden ve aralarında kuvvetli bağ bulunan Hükümetlerarası Anlaşma ile İşbirliği Zaptının bir bütün olarak onay sürecine tabi tutulmasının yerinde olacağı, her iki metnin de Japonya’da Parlamento onayına tabi bulunmadığı ve Japonya Dışışleri Bakanının uygun bulunmasıyla iç onay süreçlerinin tamamlandığına dair notaların Dışışleri Bakanlığına iletildiği,

- Bahse konu anlaşmalar bütünü vasıtasıyla Japonya ile iş birliği içinde Ülkemizin ikinci nükleer güç santrali projesinin Sinop’ta hayata geçirileceği ve böylece Ülkemizde nükleer güç sanayisinin gelişmesine imkan sağlanacağı,

- Ülkemizin kararlı bir şekilde yürüttüğü nükleer enerji programı çerçevesinde hâlihazırda 2 nükleer güç santrali projesinin devam etmekte olduğu, ilk proje için nükleer enerji sektöründe önemli ülkelerden biri olan Rusya Federasyonu ile iş birliği yapıldığı; ikinci nükleer güç santrali projesi için de dünyada nükleer güç reaktörü ve ekipmanı teknolojilerinin geliştirilmesinde, nükleer madde üretiminde, nükleer enerji santrali işletilmesinde en önde gelen ve tecrübeli ülkelerden biri ve nükleer enerji sektöründeki en önemli tedarikçilerden olan Japonya ile iş birliğinin öngörüldüğü,

- Mezkûr projeyle ayrıca; santralin gerek inşaat gerek işletme döneminde insan kaynakları potansiyelimizin geliştirilmesinin, santralde kullanılacak malzeme ve ekipman ile teknik servis hizmetlerinin yerli tedarikinin sağlanmasının ve Ülkemize teknoloji transferi gerçekleştirilmesinin hedeflendiği,

- Nükleer enerji programının uygulamaya konulması neticesinde enerji talebinin hızla arttığı Ülkemizde kaynak çeşitliliğinin sağlanacağı, ithal kaynaklara olan bağımlılığımızın da azaltılarak sürdürülebilir enerji arzına önemli bir katkı sağlanacağı,

- Dünyada şu an üretilen elektriğin yüzde 13'ünün nükleer santrallerden sağlandığı; en çok nükleer santrale sahip ülkenin ABD olduğu, şu an ABD'de 100 nükleer santralin işletimde olduğu ve enerjinin yüzde 20'sinin bu santrallerden üretildiği,

- Fransa'da 58 nükleer santralin çalıştığı ve elektriğin yüzde 78'inin bu santrallerden üretildiği; eski teknolojiyle kurulmuş ve ekonomik süresi dolmuş 6 nükleer santrali kapatma kararı alan Almanya'nın da hâlâ enerjisinin yüzde 19'unun nükleer santrallerden üretildiği,

- Akkuyu Nükleer Güç Santrali Projesinde olduğu gibi Sinop Nükleer Güç Santrali Projesinde de ÇED muafiyeti olmadığı; Akkuyu Projesinde ÇED sürecinin tamamlandığı, Sinop Projesinde de ÇED sürecinin işleyeceği,

- Nükleer enerjinin enerji arz kaynaklarımız arasına dâhil edilmesinin Ülkemiz ekonomisinin son yıllarda önemli gelişme göstermesi ile birlikte artan enerji talebinin karşılanması, enerji arz güvenliğinin sağlanarak ithal yakıtlara bağımlılıktan kaynaklanan risklerin azaltılması, enerji kaynaklarımızın çeşitlendirilmesi ve sera gazı emisyonlarının azaltılması açısından elzem olduğu,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir. Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimize, 15 Aralık 2014 Pazartesi günü saat 18.00'e kadar süre tanınmıştır.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, Karabük Milletvekili Osman Kahveci ve Van Milletvekili Burhan Kayatürk Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Harun Karaca</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Rıza Alaboyun</i>	<i>Tunca Toskay</i>	<i>Ali Ercoşkun</i>
Aksaray	Antalya	Bolu

(Muhalifim, muhalefet şerhi ektedir)

Üye <i>Ali Şahin</i> Gaziantep	Üye <i>Mehmet Ali Ediboğlu</i> Hatay (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Refik Eryılmaz</i> Hatay (Muhalifim, muhalefet şerhi ektedir)
Üye <i>Ayşe Eser Danişoğlu</i> İstanbul (Muhalifim, muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Rıfat Sait</i> İzmir	Üye <i>Osman Kahveci</i> Karabük (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Abdullah Çalışkan</i> Kırşehir	Üye <i>Çiğdem Münevver Ökten</i> Mersin	Üye <i>Burhan Kayatürk</i> Van (Bu raporun özel sözcüsü)

MUHALEFET ŞERHİ

12.12.2014 tarihinde Dışişleri Komisyonunda görüşülen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına karşı oyumuzun gerekçesi aşağıda belirtilmiştir.

Nükleer santraller kanalıyla elektrik üretimi, bugün bütün dünyada güvenliği tartışmalı bir konudur. Son 30 yıl içerisinde dünyanın çeşitli bölgelerinde yaşanan nükleer santral kazaları, insanların can güvenliği ve sağlığına ilişkin telafi edilemeyen zararlara yol açmıştır. Nükleer teknoloji alanında dünyanın lider ülkelerinden Japonya’da 2011 yılında Fukuşima Nükleer Santralinde yaşanan büyük kaza, günümüz şartlarında hiçbir ülkenin nükleer enerjinin kullanımı konusunda yüzde yüz güvenli bir sisteme sahip olmadığı yolundaki görüşleri güçlendirmiştir. Bu kaza sonrasında Japonya mevcut 54 nükleer santralini süresiz olarak atıl duruma getirmiştir. Aynı süreçte nükleer enerji karşıtı eylemler Avrupa’da da artmış ve kamuoyunun ısrarlı talebi üzerine Almanya ve İsviçre mevcut nükleer santrallerini bir takvime bağlayarak kapatma kararı almıştır.

Türkiye’nin orta ve uzun vadeli bir enerji politikası ve buna bağlı bir enerji planlaması yoktur. Enerji Bakanlığı, Aralık 2014’te 2015-2019 Enerji Stratejisini yayımlamıştır. Bu strateji ise 5 yıl gibi kısa bir süreyi kapsayıp, gelecekteki arz ve talep dengesini ölçebilecek bir öngörüye sahip değildir. Nüfus ile üretimin arttığı, kaynakların azaldığı dünya düzeni içinde çevrenin korunması ve sürdürülebilirliği de enerji açığının kapatılması kadar önemlidir. Kanun tasarısında çevre ile uyum hususu Madde 19’un 7.nci fıkrası ile düzenlenmiş ve bu maddeye göre çevresel güvenlik ve sosyal kılavuzlarının Türk Mevzuatında bulunan ilgili gerekliliklere ek olarak taraflar arasında görüşüleceği belirtilmiştir. Bu madde ile çevre ile ilgili hükümler net bir şekilde ortaya konmamış ve yoruma açık bırakılmıştır. Çevre mevzuatı enerji ile ilgili tüm anlaşmalarda öncelikli unsur olmalıdır.

Nükleer santraller ile ilgili temel sorunlardan biri de nükleer atık yönetimi konusudur. Sürekli depolama alanlarının dünyada hala kurulmamış olması sebebiyle ancak milyonlarca yılda yok olabilecek nükleer atıklar küresel ölçekte önemli ekolojik sorunlar yaratmaktadır. Kanun tasarısının 21. Maddesinde “Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık Yönetimi” başlığı altında Türk Mevzuatı ile uyumlu gerekli önlemlerin alınacağı belirtilmiştir. Türkiye’nin konu ile ilgili imzaladığı ve onayladığı uluslararası antlaşma ve sözleşmelere bakıldığında Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık Yönetimi Güvenliği Birleşik Sözleşmesi’nin onay beklediği görülmektedir. Türkiye bu konu hakkındaki mevzuatı ikincil düzenlemeler ile yürütmektedir.

Türkiye gerek güneşlenme süresi gerek rüzgâr potansiyeli ile yenilebilir enerji kaynaklarına sahip bir ülkedir. Aynı güneşlenme süresine sahip İspanya ile güneşlenme açısından daha dezavantajlı olan Almanya elektrik üretimi kaynağı olarak sırasıyla % 19,2 ve % 17,6 oranında güneş enerjisi kullanırken Türkiye sadece % 2,5 oranı ile bu potansiyelini kullanmamaktadır.

İnsan hayatı ve güvenliğine yönelik önlemleri ekonomik kâr kıstaslarıyla değerlendiren, nükleer enerjinin en ekonomik seçenek olduğu iddiasının vurgulandığı bu anlaşma Cumhuriyet Halk Partisi’nin görüşleriyle uyuşmamaktadır. Türkiye’nin net bir enerji politikasının olmaması, enerji üretimi süresince çevresel faktörlere öncelik verilmemesi ve yenilenebilir enerji kaynakları mevcut iken nükleer enerji santrallerinin kurulmasının tercih edilmesi, daha önce kullanılmamış bir teknolojinin ilk defa Sinop’ta denenecek olması nedeniyle adı geçen anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısına karşı oy kullanıyoruz.

Ayşe Eser Danişoğlu
İstanbul

Mehmet Ali Ediboğlu
Hatay

Refik Eryılmaz
Hatay

MUHALEFET ŞERHİ

Dışişleri Komisyonunun 12 aralık 2014 tarihli toplantısı gündeminin 4. Sırasındaki “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı”na ilke olarak ülkemizde nükleer güç santrallerinin kurulmasına, ülkemizde nükleer teknoloji birikiminin artırılmasına, enerji arzının çeşitlendirilmesine nükleer güç santrallerinin yapacağı katkısı desteklemekle birlikte aşağıda belirtilen gerekçelerle muhalifim.

1- 2. Nükleer Santralin Yapılmasının Uluslararası bir Anlaşma ile bu alanda tecrübe, bilgi, ekonomik imkana sahip diğer ülkeler ve firmalara fırsat verilip rekabetçi bir ortam yaratılmadan Japonya ve bu ülke firmalarına verilmesinin ülkemizin ekonomik çıkarlarına aykırı olduğunu değerlendirmekteyim.

2- Anlaşma ve İşbirliği Zaptında nükleer güç santralının kesin maliyetinin ne olacağı belirtilmemektedir. Türkiye'nin % 49'luk hisse karşılığında altına girdiği mali yükümlülük belli değildir. Bedelsiz arazi tahsis ve bedelsiz alt yapı sağlanması Türk tarafının yükümlülüklerinde mahsup edililmeyeceği açıklanmamıştır.

3- Mersin İli Akkuyu Mevkiinde yapımına başlanacak 1. Nükleer Santral hafif su teknolojisine sahiptir. Japonya ile yapılan anlaşma ile kurulması düşünülen nükleer santralının de hafif su teknolojisine ile yapılması kararlaştırılmıştır. Türkiye'nin nükleer teknoloji birikiminin zenginleştirilmesi bakımından 2. Santralin ağır su teknolojisi ile kurulmasının daha doğru olacağını değerlendirmekteyim.

4- 2. Nükleer santralin kurulmasında yerli girdi oranı hakkında herhangi bir şart veya bilgi bulunmamaktadır.

5- Anlaşma ile birlikte sunulan gerekçenin 5.paragrafında “..... projenin ticari, hukuki, teknik ve finansal detaylarının henüz tam anlamı ile kesinleşmemiş olması .....” ibaresi yer almaktadır. Henüz anlaşmanın yapılabilmesi için hayati önem taşıyan parametrelerin hiç birinde mutabakat sağlanmadan, alternatif teklifler alınmadan 2. Nükleer Santralin kurulmasının bir ülkeye ve o ülke firmalarına verilmesi milli çıkarlarımıza aykırıdır.

6- Anlaşmanın Ek'inin 1. Maddesinin c bendinde “ormanlık araziler dahil olmak üzere proje sahası ..... proje şirketine bila bedel tahsis edilecektir” hükmü yer almaktadır. Bu anlaşma ile Anayasamızın ormanların korunmasını öngören hükmü by pass edilmektedir.

7- Projenin maliyeti hakkında kesin bir bilgi olmadığı gibi inşaat, teknolojik alt yapı, güvenlik ve nükleer atıkların bertarafının toplam maliyet içindeki payı hakkında da herhangi bir bilgi verilmemektedir.

8- Japonya ile anlaşılmadan önce bir çok ülke nükleer güç santrali kurulması için müzakere yürütüldüğü ancak anlaşma sağlanamadığı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bürokratları tarafından ifade edilmiştir. Ancak, belli başlı parametrelerle ilgili olarak bu ülkelerin yaptıkları teklifler hakkında bilgi verilmemiş, yalnız “Japonya teklifinin daha iyi olduğu” belirtilmiştir. Komisyon üyesi milletvekilleri diğer ülke teklifleri ile anlaşmaya konu olan Japon teklifini objektif olarak karşılaştırma imkanına sahip olmamışlardır.

9- Uluslararası ihaleye çıkılmaksızın bir ülke ile yapılan müzakere ve pazarlıklar sonunda bu kadar önemli bir ihalenin sonuçlandırılması ve bu ihalenin uluslararası bir anlaşmaya konu edilerek Türkiye hukuk mevzuatının üstünde bir hukuki statüye kavuşturulması yapılacak yatırımın teknik ve hukuki bakımdan denetlenmesini güçleştirmektedir. Bu durum toplumda ihale ile ilgi kaygı ve spekülasyonlara yol açacaktır.

10- Anlaşma ve İşbirliği Zaptının Komisyonumuzdaki müzakereleri sırasında bakanlık bürokratları soru üzerine ATMEA 1 reaktör tipinin henüz hiçbir ülkede kurulmadığını, dolayısıyla kesin kabul aşamasını geçmiş bir ATMEA 1 reaktörünün bulunmadığını ifade ettiler. Böyle büyük ve ileri teknoloji ihtiva eden yatırımlarda uygulamada denenmemiş, ilk dönemde ortaya çıkan sorunları (bebeklik hastalıkları) çözümlenmemiş bir reaktörün seçilmesi büyük risktir. Böyle teknolojileri geliştiren firmalar bir müşteri bulup ilk uygulama aşamasını geçmek için çok istekli olabilirler. Anlaşma ve İşbirliği Zaptından ortaya çıkabilecek sorunların giderilmesi, risklerin (teknik, gecikme, çevre v.b.) sorumluluğu hakkında tatmin edici bilgiye ulaşılamamıştır.

Tunca Toskay
Antalya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE JAPONYA HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE NÜKLEER GÜÇ SANTRALLERİNİN VE NÜKLEER GÜÇ SANAYİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ ALANINDA İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN ANLAŞMA İLE TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE NÜKLEER GÜÇ SANTRALLERİNİN VE NÜKLEER GÜÇ SANAYİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNE DAİR İŞBİRLİĞİ ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında akdedilen “Türkiye Cumhuriyeti’nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma” ile “Türkiye Cumhuriyeti’nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE JAPONYA HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE NÜKLEER GÜÇ SANTRALLERİNİN VE NÜKLEER GÜÇ SANAYİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ ALANINDA İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN ANLAŞMA İLE TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE NÜKLEER GÜÇ SANTRALLERİNİN VE NÜKLEER GÜÇ SANAYİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNE DAİR İŞBİRLİĞİ ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Arınç

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Avrupa Birliği Bakanı

V. Bozku

Çevre ve Şehircilik Bakanı

İ. Güllüce

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

T. Yıldız

Gümrük ve Ticaret Bakanı

N. Canikli

Kültür ve Turizm Bakanı

Ö. Çelik

Milli Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

A. Babacan

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Işık

Dışişleri Bakanı V.

E. Ala

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Başbakan Yardımcısı

Y. Akdoğan

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

A. İslam

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. Çelik

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

M. M. Eker

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Milli Eğitim Bakanı V.

F. Işık

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

L. Elvan

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
JAPONYA HÜKÜMETİ
ARASINDA
TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE NÜKLEER GÜÇ SANTRALLERİNİN VE
NÜKLEER GÜÇ SANAYİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ
ALANINDA İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN ANLAŞMA

DİBACE

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti (bundan böyle tek tek "Taraf", müştereken "Taraflar" olarak anılacaktır);

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin, nükleer güç sanayisini, Taraflar arasındaki işbirliği aracılığıyla, nükleer emniyet ve güvenlik, nükleer düzenleme, atık yönetimi, kalite yönetim sistemleri, teknoloji transferi, insan kaynaklarının geliştirilmesi ve yerleştirme gibi nükleer güç sanayisinin tüm yönleriyle geliştirme arzusunu dikkate alarak;

Böyle bir işbirliğinin ilerletilmesine ilişkin karşılıklı isteklerini ifade ederek;

Japonya Hükümeti tarafından desteklenen Japon firmalarının, Türkiye Cumhuriyeti'nde nükleer güç santrallerinin geliştirilmesi alanında yatırım yapmak amacıyla güçlü istek ve arzularını göz önünde bulundurarak;

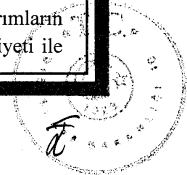
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin, Japonya'yı Türkiye Cumhuriyeti'ndeki ikinci sahada nükleer güç santralının geliştirilmesi amacıyla işbirliği ortağı olarak seçmeye karar verdiğini göz önünde bulundurarak;

Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya'nın Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı üyesi ve 1 Temmuz 1968 tarihli Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Anlaşması'na taraf olduklarını dikkate alarak;

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında 3 Mayıs 2013 tarihinde Ankara'da ve 26 Nisan 2013 tarihinde Tokyo'da imzalanan Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair İşbirliği Anlaşması'nı dikkate alarak (bundan böyle "Nükleer Enerji İşbirliği Anlaşması" olarak anılacaktır);

Türkiye Cumhuriyeti'nin, 28 Ocak 1964 tarihli Ek Protokol ve 16 Kasım 1982 tarihli Protokol tarafından tadil edilen 29 Temmuz 1960 tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Taraf Sorumluluğu Sözleşmesi'ne ve 21 Eylül 1988 tarihli Viyana Sözleşmesi ve Paris Sözleşmesi'nin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokol'e taraf olduğunu dikkate alarak;

Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya arasında 12 Şubat 1992 tarihli Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın ve Türkiye Cumhuriyeti ile

Japonya arasında 8 Mart 1993 tarihli Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması'nın iki devlet arasında yürürlükte olduğunu kaydederek;

Nükleer enerjinin, enerji güvenliğine katkı sağlayan ve karbon emisyonlarını azaltan sürdürülebilir bir enerji kaynağı olduğunu onaylayarak;

Nükleer tesislerin işletildiği her devlet için nükleer güvenliğin önemini tekrar teyit ederek; ve

Türkiye Cumhuriyeti'nde nükleer güç santrallerinin geliştirilmesinin tüm safhalarında Türk vatandaşlarının ve teşekküllerinin yer almasını memnuniyetle karşılayarak;

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1 TANIMLAR

İşbu Anlaşmanın amacı doğrultusunda:

- (a) "Proje" kavramı, saha faaliyetlerinden başlayarak söküm sürecinin sonuna kadar nükleer güç santralının tüm yönlerini kapsayan Proje Sahası'nda uygulanacak nükleer güç santrali projesi anlamına gelmektedir;
- (b) "Proje Sahası" kavramı, Türkiye Cumhuriyeti'nin Sinop ilinde ya da şartların gerektirmesi durumunda başka bir yerde, Proje'nin uygulanması için Proje Şirketi'ne tahsis edilecek arazi anlamına gelmektedir;
- (c) "Proje Katılımcısı" kavramı, Proje Şirketi'nde yer alacak herhangi bir Türk Devlet Teşekkülü ya da herhangi bir özel teşekkül anlamına gelmektedir;
- (d) "Proje Şirketi" kavramı, Proje'nin uygulanması amacıyla Proje Katılımcıları tarafından Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre kurulacak anonim şirket anlamına gelmektedir;
- (e) "Türk Devlet Teşekkülü" kavramı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin sahip olduğu ya da Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından kontrol edilen herhangi bir teşebbüs anlamına gelmektedir;
- (f) "Proje Sözleşmeleri" kavramı, Ev Sahibi Hükümet Anlaşması ve Elektrik Satın Alma Anlaşması gibi Projenin uygulanması için Proje Şirketi tarafından akdedilecek bir takım sözleşmeler anlamına gelmektedir;
- (g) "Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" kavramı, Projenin uygulanması için gerekli olan detaylı şartları ve koşulları kapsayan ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Proje Şirketi arasında akdedilecek anlaşma anlamına gelmektedir; ve
- (h) "Elektrik Satın Alma Anlaşması" kavramı, Proje Sahası'ndaki nükleer güç santrali tarafından üretilen elektriğin satılmasına ve alınmasına ilişkin ilgili Türk Devlet Teşekkülü ve Proje Şirketi arasında akdedilecek anlaşma anlamına gelmektedir.

MADDE 2
İŞBU ANLAŞMA KAPSAMINDAKİ İŞBİRLİĞİ

1. İşbu Anlaşma kapsamındaki Taraflar arasındaki işbirliği, Nükleer Enerji İşbirliği Anlaşması, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Japonya'nın taraf olduğu diğer ilgili uluslararası anlaşmalar ile Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Japonya'nın yürürlükteki mevzuatına bağlı olarak yürütülecektir. Taraflar, Nükleer Enerji İşbirliği Anlaşması'nın 2. maddesinin 2. fıkrasının (b) bendinde öngörülen işbirliğinin, hafif su reaktörlerine ilişkin olarak üstlenilebileceği konusunda anlaşmışlardır.

2. Taraflar, Proje'nin uygulanmasında aşağıda yer alan alanlarda işbirliği yapmak için elinden gelen en iyi çabayı göstereceklerdir:

- (a) saha faaliyetlerini de kapsayan fizibilite çalışmasının ve Projenin ekonomik etki değerlendirmesinin yürütülmesi;
- (b) Proje Sahası'ndaki nükleer güç santralının tasarımı, mühendisliği, alımları, inşası, işletilmesi, bakımı, onarımı, yenilenmesi ve sökülmesi;
- (c) Proje Sahası'ndaki nükleer güç santrali için nükleer yakıt temin edilmesi;
- (d) Proje Sahası'ndaki nükleer güç santrali için çevre koruma ve acil müdahale planlaması dâhil nükleer emniyetin sağlanması; ve
- (e) Proje Sahası'ndaki nükleer güç santrali için nitelikli işgücünün geliştirilmesi amacıyla nükleer teknoloji merkezi kurulmasının teşvik edilmesi ve işletim ve bakım alanında eğitim programlarının yürütülmesi.

3. Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti'nin nükleer güç sanayisinin geliştirilmesi için aşağıda yer alan alanlarda işbirliği yapmak için elinden gelen en iyi çabayı göstereceklerdir:

- (a) nükleer emniyet ve denetim, güvenlik ve nükleer güç santrallerinin lisans uzatımını da kapsayan lisanslama gibi konularda nükleer düzenlemelerin geliştirilmesi;
- (b) nükleer güç santrallerinin işletilmesine ilişkin kalite yönetim sisteminin geliştirilmesi;
- (c) Türkiye Cumhuriyeti'nin ilgili politikaları ışığında, nükleer güç santrallerinin işletilmesi, bakımı ve sökülmesi ile kullanılmış yakıt ve radyoaktif atık yönetimi alanlarında teknolojilerin geliştirilmesi;
- (d) nükleer yakıt imalat fabrikasının kurulmasının teşvik edilmesi;
- (e) ilgili Türk teşekküllerinin eğitim aracılığıyla kapasitelerinin geliştirilmesi için teknik destek sağlanması;
- (f) nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanılmasına ilişkin kamu bilinci ve kabulünün teşvik edilmesini de kapsayan çalıştay, toplantı, seminer ve konferansların düzenlenmesi; ve

(g) nükleer güç sanayisi alanında teknoloji geliştirilmesi ve transferi.

4. Herhangi bir teknik destek ya da Projeye ait gerekli altyapı için herhangi bir projenin, Japonya'nın resmi kalkınma yardımı aracılığıyla gerçekleşmesi durumunda, anılan yardım Taraflar ya da Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya'nın ilgili teşekkülleri arasında yapılacak ayrı düzenlemelerin yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Japonya'nın yürürlükteki mevzuatına uygun olarak uygulanacaktır.

MADDE 3 YÜRÜTME KOMİTESİ

İşbu Anlaşma kapsamındaki işbirliğinin koordinasyonu için Taraflar, Tarafların temsilcilerinden oluşacak bir yürütme komitesi kuracaklardır.

MADDE 4 SAHA VE ALTYAPIYA İLİŞKİN HUSUSLAR

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti:

- (a) Proje için gerekli olan Proje Sahası'nı, mülkiyetini vermeksizin, nükleer güç santralının sökülme sürecinin sonuna kadar Proje Şirketine bila bedel tahsis edecektir;
- (b) Proje Sahası dışında Proje için gerekli olan altyapıyı bila bedel sağlayacaktır;
- (c) Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına uygun olarak, ilgili kişilerin Proje Sahası'na erişimini kolaylaştıracaktır;
- (d) Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına uygun olarak, Proje için uygun şartlara sahip yabancı vatandaşların istihdam edilebilmesi amacıyla gerekli izinlerin verilmesini kolaylaştıracaktır; ve
- (e) Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına uygun olarak, Proje'nin uygulanması için onayların, izinlerin ve lisansların verilmesini kolaylaştıracaktır.

MADDE 5 EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI VE ELEKTRİK SATIN ALMA ANLAŞMASI

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Proje Şirketi ile işbu Anlaşma ile birlikte Projenin uygulanması için gerekli olan Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasını, işbu Anlaşma ile birlikte gerekli iç usullerin tamamlanmasının ardından akdedecektir. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile ilgili Proje Katılımcıları tarafından işbu Anlaşma'nın imzalandığı gün itibarıyla kabul edilen Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nın esas unsurları, işbu Anlaşma'nın Ek'inde tanımlanmaktadır.

2. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, ilgili Türk Devlet Teşekkülünün Proje Şirketi ile Elektrik Satın Alma Anlaşması'nı akdetmesini sağlayacaktır.

MADDE 6
PROJE FİNANSMANI

1. Japonya Hükümeti, Proje için gerekli olan finansmanın uygun Japon finans kurumları, özellikle Japonya Uluslararası İşbirliği Bankası ve Nippon İhracat ve Yatırım Sigortası tarafından sağlanmasını güçlü bir şekilde destekleyip teşvik edecektir. Bu finansman sağlandığında, yararlanma usullerinin yanı sıra şartları ve koşulları, Proje Şirketi ile uygun Japon finans kurumları arasındaki finansman anlaşması ile belirlenecektir.

2. Türkiye Cumhuriyeti'nin ulusal politikası olarak nükleer güç santrallerinin geliştirilmesine ilişkin güçlü niyeti ışığında, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, bu maddenin 1. fıkrasında anılan finansman anlaşması akdedildiğinde, Türkiye Cumhuriyeti mevzuatı doğrultusunda, Proje'nin uygulanması için ilgili Türk Devlet Teşekkülünün Proje Sözleşmeleri kapsamındaki yükümlülüklerini zamanında yerine getirmesini sağlayacaktır.

MADDE 7
VERGİLENDİRME VE YATIRIM

1. Projeye ilişkin olarak alınacak tüm vergiler ve resimler, uygun görüldüğü takdirde, Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya arasında imzalanan 8 Mart 1993 tarihli Gelir Üzerinden Alman Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması'nın yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti ve Japonya'nın yürürlükteki uygulanabilir mevzuatına tabi olacaktır.

2. Projeye ilişkin tüm yatırımlar, uygun görüldüğü takdirde, Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya arasında imzalanan 12 Şubat 1992 tarihli Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'ya tabi olacaktır.

MADDE 8
FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI VE TEKNOLOJİ TRANSFERİ

1. Taraflar, hem Türkiye Cumhuriyeti'nin hem de Japonya'nın taraf olduğu ilgili uluslararası anlaşmalara ve Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya'nın yürürlükteki mevzuatına tabi olarak Projenin uygulanmasında fikri mülkiyet haklarının yeterli ve etkili bir şekilde korunmasını sağlayacaktır.

2. Japonya Hükümeti, fizibilite çalışmasının ve Proje'nin ekonomik etki değerlendirmesinin sonuçlarını dikkate alarak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Proje Şirketi tarafından hazırlanacak teknoloji transferi planı doğrultusunda, Projenin

uygulanması için gerekli teknoloji transferini güçlü bir şekilde desteklemektedir ve keyfi olarak teknoloji transferine engel olmayacaktır.

3. Japonya Hükümeti, nükleer güç sanayisi alanındaki teknoloji transferi konusunda Japonya Hükümeti'ne bağlı Japon araştırma enstitüleri ile Türk teşekkülleri arasındaki işbirliğini güçlü bir şekilde desteklemektedir ve bu işbirliğini teşvik edecektir.

MADDE 9 İHTİLAFLARIN HALLİ

Taraflardan birinin ya da her ikisinin hakları ve yükümlülüklerine ilişkin olarak işbu Anlaşma'nın uygulanmasından ve yorumlanmasından kaynaklı herhangi bir ihtilaf, Taraflar arasında istişare ile dostane yollarla çözümlenecektir.

MADDE 10 YÜRÜRLÜĞE GİRME, DEĞİŞİKLİK VE SONA ERME

1. İşbu Anlaşma, Tarafların, işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç usullerin tamamlandığını Nükleer Enerji İşbirliği Anlaşmasının yürürlüğe girdiği ya da daha sonraki bir tarihte diplomatik yollarla bildirdikleri yazılı bildirimlerin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.
2. İşbu Anlaşma on beş yıl süreyle yürürlükte kalacak ve Taraflardan herhangi biri işbu Anlaşma'yı sona erdirmeye niyetini, yürürlük süresi dolmadan en geç altı ay önce karşı Tarafa diplomatik yollardan yazılı olarak bildirmediği sürece beş yıllık süreler için kendiliğinden uzayacaktır.
3. İşbu Anlaşma Taraflar arasında yapılacak yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. İşbu Anlaşma'ya ilişkin değişiklikler, bu maddenin 1. fıkrasında düzenlenen aynı usule uygun olarak yürürlüğe girecektir.
4. Bu maddenin 2. fıkrasının hükümlerine bakılmaksızın, Nükleer Enerji İşbirliği Anlaşması'nın sona ermesi halinde işbu Anlaşma sona erecektir.
5. Nükleer Enerji İşbirliği Anlaşması'nın devam etmemesi durumunda, Taraflardan biri işbu Anlaşma kapsamındaki işbirliğine devam etmeyebilir.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, ilgili Hükümetler tarafından usulüne uygun olarak yetkilendirilen imza sahipleri işbu Anlaşmayı imzalamıştır.

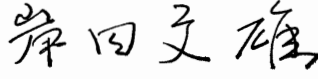
İki nüsha halinde tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Japonca ve İngilizce olarak düzenlenmiş ve üç Mayıs 2013 tarihinde Ankara'da ve yirmi altı Nisan 2013 tarihinde Tokyo'da imzalanmıştır. Metinlerin yorumlanmasına ilişkin herhangi bir ihtilaf durumunda, İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına:

Taner Yıldız
Enerji ve Tabii Kaynaklar
Bakanı

Japonya
Hükümeti adına:

Fumio Kishida
Dışişleri Bakanı

EK

EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI'NIN ESAS UNSURLARI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve ilgili Proje Katılımcıları, yani Türkiye Cumhuriyeti Elektrik Üretim Anonim Şirketi (bundan böyle "EÜAŞ" olarak anılacaktır), Mitsubishi Heavy Industries, Ltd. ve ITOCHU Şirketi tarafından işbu Anlaşma'nın imzalandığı gün itibarıyla kabul edilen Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nın esas unsurları aşağıda yer almaktadır:

1. PROJENİN UYGULANMASI

- (a) Proje'nin uygulanması, Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre ve Proje Sözleşmelerine uygun olarak yerine getirilecektir.
- (b) Proje'nin amacı, Proje Sahasında ATMEA 1 reaktör tipinde dört (4) üniteden oluşacak olan bir nükleer güç santralının (bundan böyle "NGS" olarak anılacaktır) tasarımını, mühendisliğini, alımlarını, inşasını, işletilmesini, bakımını, onarımını, yenilemesini ve sökülmesini yapmaktır.
- (c) Ormanlık araziler dâhil olmak üzere, Proje Sahası, Proje'ye ilişkin her türlü faaliyetin yerine getirilmesi için Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Proje Şirketi'ne bila bedel NGS'nin sökülmesine kadar tahsis edilecektir.
- (d) Proje'nin ticari uygulanabilirliğini ve Proje'nin uygulanması için Proje Sahasının uygunluğunu değerlendirmek için, bir tarafta EÜAŞ ve/veya EÜAŞ tarafından oluşturulacak olan bir konsorsiyum (bundan böyle "Türk Konsorsiyumu" olarak anılacaktır) ve diğer tarafta Mitsubishi Heavy Industries, Ltd. ve diğer teşekküller tarafından oluşturulacak olan bir konsorsiyum (bundan böyle "Japon Konsorsiyumu" olarak adlandırılacaktır) arasında mutabakata varılacak olan şart ve koşullara dayalı olarak bir fizibilite çalışması (bundan böyle "Fizibilite Çalışması" olarak anılacaktır) yapılacaktır.
- (e) Proje Şirketi, seçilen saha için Türk düzenleyici kurumu tarafından istenilen detaylı araştırmaları sonuçlandıracak ve saha raporunu, saha lisansı için Türk düzenleyici kurumuna vaktinde sunacaktır.
- (f) Proje Şirketi, ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Proje Şirketi tarafından mutabık kalınacak kılavuza uygun olarak, Proje'nin Türk ekonomisi ve sanayisindeki etkilerini, ilgili şirketlerin ve sanayilerin değerlendirmesini ve nükleer enerji sanayisi alanına ilişkin olarak insan kaynakları değerlendirmesini bildiren ekonomik etki değerlendirmesini, Proje Şirketi'nin kurulmasından itibaren iki (2) yıl içerisinde sonuçlandıracaktır. Ön ekonomik etki değerlendirmesi, Proje Şirketi'nin kurulmasından itibaren bir (1) yıl içerisinde Proje Şirketi tarafından sonuçlandırılacaktır.

2. PROJE ŞİRKETİ

Proje Şirketi, NGS'nin tasarımını, mühendisliğini, alımlarını, inşasını, işletilmesini, bakımını, onarımını, yenilemesini ve sökümünü Türkiye Cumhuriyeti'nin yürürlükteki mevzuatına göre ve ilgili Proje Sözleşmelerinin şart ve koşullarına uygun olarak yerine getirecektir. NGS ile bağlantılı olan herhangi bir altyapının inşası ile ilgili olarak, Proje Şirketi, sadece Proje Sahası içerisinde altyapının inşasından sorumlu olacak ve Proje Sahası dışında herhangi bir altyapının inşasından sorumlu olmayacaktır.

3. PROJE FİNANSMANI

- (a) Proje'nin maliyetleri, (i) proje finansmanı şeklinde (%70) borç ve (ii) Japon Konsorsiyumu ve EÜAŞ ve/veya Türk Konsorsiyumu tarafından (%30) öz sermaye katkısı kombinasyonu yoluyla finanse edilecektir.
- (b) Proje Şirketi, Fizibilite Çalışması ve durum tespit sonuçlarına tabi olarak, yukarıda bahsedilen borcu sağlamak için, uygun olması durumunda Nippon İhracat ve Yatırım Sigortası'nın desteği ile, uygun Japon kuruluşları, özellikle Japonya Uluslararası İşbirliği Bankası ile bir finansman anlaşması akdedecektir.

4. ELEKTRİK SATIN ALMA ANLAŞMASI

- (a) Türkiye Cumhuriyeti Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş., Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve ilgili Proje Katılımcıları arasında yapılan müzakerelere dayalı olarak Proje Şirketi ile Elektrik Satın Alma Anlaşması'nı akdedecektir.
- (b) Yukarıda bahsedilen müzakerelerde hesaplanan (katma değer vergisi hariç) kilovat saat başına [10,80/10,83] Amerika Birleşik Devletleri (ABD) senti tarife aşağıdaki varsayımlara dayanmaktadır:
  - (i) Proje Sahasında dört (4) ünite inşa edilecektir. Dört (4) ünitenin işletmeye alma yılları sırasıyla ünite I için 2023, ünite II için 2024, ünite III için 2027 ve ünite IV için 2028'dir;
  - (ii) Elektrik Satın Alma Anlaşması, her bir ünitenin ticari işletme tarihinden itibaren yirmi (20) yıl süreyle geçerli olacaktır;
  - (iii) Tarife, yirmi (20) yılın ortalamasıdır;
  - (iv) Tarife, Fizibilite Çalışması sonucuna ve fiyat ayarlama mekanizmasına tabidir;
  - (v) İletim ve frekans kontrolü sırasında toplam elektrik kaybı % iki (2) olacaktır;

- (vi) Yakıt masrafı, bu tarife dâhil edilmemiştir ve aynen yansıtılan masraf temelinde eklenecektir;
- (vii) Tarife, atık yönetimi ve söktüm fonlarını (her bir kilovat saat başına 0,30 ABD senti olmak üzere) içermektedir;
- (viii) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Proje Şirketi'nde öz sermayenin %49'unu nakit olarak sağlamakla sorumludur;
- (ix) Japon Konsorsiyumu, Proje Şirketi'nde öz sermayenin %51'ini nakit olarak sağlamakla sorumludur;
- (x) Elektrik Satın Alma Anlaşması yürürlükte kaldığı süre boyunca, EÜAŞ, Proje Şirketi'nde öz sermayenin [%30/%49]'una sahip olacaktır;
- (xi) Elektrik Satın Alma Anlaşması yürürlükte kaldığı süre boyunca, Japon Konsorsiyumu, Proje Şirketi'nde öz sermayenin %51'ine sahip olacaktır; ve
- (xii) EÜAŞ ve diğer Proje Katılımcıları farklılaştırılmış iç karlılık oranına tabi olacaktır.

(c) Elektrik Satın Alma Anlaşması'nın süresi sona erdikten sonra, Proje Şirketi'nin bütün hissedarları, hisselerine göre eşit haklara ve aynı iç karlılık oranına sahip olacaklardır.

5. ELEKTRİK İLETİM HATLARI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Türkiye Cumhuriyeti Elektrik İletim Şirketi'nin, NGS'nin şalt sahasına bağlanacak olan elektrik iletim hatlarının tasarımından, alımlarından, inşasından, işletmesinden, bakımından, onarımından, yenilemesinden ve finanse edilmesinden, masrafları kendisine ait olmak üzere, sorumlu olacak ve NGS için elektrik iletim hatlarının vaktinde hazır olmasını sağlayacaktır.

6. KULLANILMIŞ YAKIT VE RADYOAKTİF ATIĞIN NİHAİ BERTARAFI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına uygun olarak kullanılmış yakıt ve radyoaktif atığın nihai bertarafından sorumlu olacaktır. Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin 5710 sayılı Kanunun 5(4) maddesine uygun olarak, Proje Şirketi, yukarıda 4(b) (vii)'de atf yapıldığı şekilde atık yönetimi için her bir kilovat saat başına 0,15 ABD senti katkı ödeyecektir.

7. NÜKLEER ZARARLARDAN SORUMLULUK

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, anayasal usulüne uygun olarak nükleer zararlardan sorumlulukla ilgili yasal çerçeveyi oluşturmak için tedbirleri alacaktır.

8. İNSAN KAYNAKLARI GELİŞİMİ VE YERLİLEŞTİRME

- (a) Türk vatandaşları, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Proje Şirketi tarafından mutabık kalınacak şart ve koşullara tabi olarak Proje için eğitilecek ve istihdam edileceklerdir.
- (b) Türk vatandaşları, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin nükleer enerji sanayisi için kapasitelerini geliştirmek amacıyla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Proje Şirketi tarafından mutabık kalınacak şart ve koşullara tabi olarak eğitileceklerdir.
- (c) Proje Şirketi, Türk vatandaşları dâhil olmak üzere, işletim ekibinin eğitimi için tam kapsamlı bir simulator inşa edecektir.
- (d) Proje Şirketi, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin önerilerini göz önünde tutarak hedeflenen yerleşirme oranını içeren bir yerleşirme planını geliştirecek ve uygulayacaktır. Yerleşirme oranı, Fizibilite Çalışması ve Proje'nin ekonomik etki değerlendirmesi sırasında belirtilecektir.

9. TEKNOLOJİ TRANSFERİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Proje Şirketi, ATMEA1 reaktör tipi teknolojisini sağlayıcıları ile işbirliği içerisinde, Proje'nin uygulanması için Fizibilite Çalışmasının ve ekonomik etki değerlendirilmesinin sonuçlarını göz önünde bulundurarak bir teknoloji transferi planı yapacaklardır.

10. DİĞER ÖNEMLİ UNSURLAR

amaçlar; yetkili makamlar; işbirliği alanları; nükleer teknoloji ve eğitim merkezi; nükleer yakıt arzı; iş modeli; Proje takvimi; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin hak ve yükümlülükleri; Proje Şirketi'nin hak ve yükümlülükleri; altyapı; arazi hakları; Proje sahasına erişim; onaylar, lisanslar ve izinler; kamulaştırma; elektriğin mülkiyeti ve elektriğin satışı; finansal mekanizma; vergiler; teşvikler; sigorta; sorumluluk; üçüncü taraf sorumluluğu; nükleer sanayi bölgesi; ekonomik etki değerlendirilmesi; sosyal sorumluluk; kamusal farkındalık ve kamusal kabul; iş güvenliği; güvenlik; kullanılmış yakıt ve atık yönetimi; sökülme; cezai şartlar; tazminat; gizlilik; anlaşmazlıkların çözümü; mücbir sebep ve fikri mülkiyet hakları

Not: İşbu belge, Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nın içeriğini sınırlamaz.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
JAPONYA HÜKÜMETİ
ARASINDA
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE
NÜKLEER GÜÇ SANTRALLERİNİN VE
NÜKLEER GÜÇ SANAYİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNE
DAİR
İŞBİRLİĞİ ZAPTI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Japonya Hükümeti (bundan böyle tek tek "Hükümet" ve birlikte "Hükümetler" olarak anılacaktır);

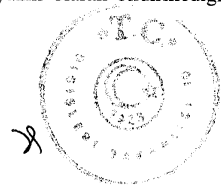
1890 yılında Ertuğrul Firkateyni'nin Japonya'ya gerçekleştirdiği sefer ile başlayan ve 120 yılı aşkın bir süredir devam etmekte olan iki ülke arasındaki dostane ilişkileri göz önünde bulundurarak;

Ankara'da, 3 Mayıs 2013 tarihinde ve Tokyo'da, 26 Nisan 2013 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair İşbirliği Anlaşması"na atıfla;

Ayrıca, Ankara'da, 3 Mayıs 2013 tarihinde ve Tokyo'da, 26 Nisan 2013 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma"ya (bundan böyle "**Hükümetlerarası Anlaşma**") olarak anılacaktır) atıfla;

Türkiye Cumhuriyeti'nde nükleer güç santralleri ve nükleer güç sanayisinin geliştirilmesi yoluyla ikili ilişkileri daha da derinleştirme amacıyla, aşağıdaki hususlar üzerinde anlaşmaya varmışlardır:

1. Hükümetler, Hükümetlerarası Anlaşma'da karara bağlandığı üzere, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Proje Şirketi'nin hak ve yükümlülüklerini kapsayan Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nda (bundan böyle "**Ev Sahibi Hükümet Anlaşması**") tanımlanan ve ayrıntıları yer alan Proje'nin (bundan böyle "**Proje**") olarak anılacaktır) uygulanmasını kuvvetli bir şekilde destekleyeceklerdir.
2. İşbu İşbirliği Zaptı'nın imzalandığı tarihteki Ev Sahibi Hükümet Anlaşması, işbu İşbirliği Zaptı'nın ekidir.
3. Hükümetlerarası Anlaşma uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti EÜAŞ Konsorsiyumu'nu, Japonya Hükümeti Japon Konsorsiyumu'nu Proje'nin uygulanması ve gerçekleştirilmesine ve Türkiye Cumhuriyeti'nde nükleer güç sanayisinin geliştirilmesine yönelik çabalarında destekler.
4. İşbu İşbirliği Zaptı, her bir Hükümetin bu Zaptın geçerli olması için gerekli olan kendi iç usullerinin tamamlandığını diplomatik yollarla diğer Hükümete bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte geçerli olacaktır.
5. İşbu İşbirliği Zaptı, Hükümetlerarası Anlaşma'nın yürürlükte kalması koşuluyla, 15 (on beş) yıl süre ile geçerli olacak ve bundan sonra süresinin bitiminden en az 6 (altı) ay önce Hükümetlerden biri işbu İşbirliği Zaptı'nu sona erdirmeye niyetini diğer Hükümete diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, 5 (beş) yıllık süreler için kendiliğinden uzayacaktır.

İki nüsha halinde ve her bir metin eşit derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Japonca ve İngilizce olarak yirmi iki Ağustos 2014 tarihinde Ankara'da ve yirmi yedi Ağustos 2014 tarihinde Tokyo'da işbu İşbirliği Zaptı imzalanmıştır. Yorum farklılıkları olması halinde, bu İşbirliği Zaptı, İngilizce metne göre yorumlanacaktır.

**Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına:**

Taner Yıldız

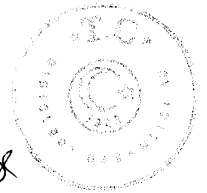
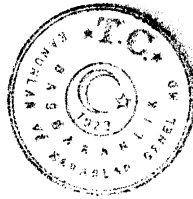
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

**Japonya Hükümeti
adına:**

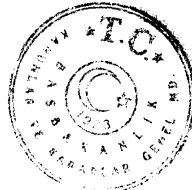
Fumio Kishida

Dışişleri Bakanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
(PROJE ŞİRKETİ'NİN ÜNVANI)
ARASINDA
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE NÜKLEER GÜÇ SANTRALİ PROJESİNİN VE
NÜKLEER GÜÇ ENDÜSTRİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ
HAKKINDA
EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI

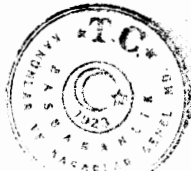
	<u>Sayfa</u>
GİRİŞ.....	1
MADDE 1 TANIMLAR.....	2
MADDE 2 YORUM.....	10
MADDE 3 PROJE'NİN UYGULANMASI.....	11
MADDE 4 YETKİLİ MAKAM.....	11
MADDE 5 AMAÇLAR.....	11
MADDE 6 FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI.....	12
MADDE 7 PROJE ŞİRKETİ.....	14
MADDE 8 PROJE'NİN KAPSAMI.....	16
MADDE 9 TARAFLAR ARASINDA İŞBİRLİĞİ ALANLARI.....	16
MADDE 10 VERİLEN HAKLAR.....	17
MADDE 11 HÜKÜMET'İN TAAHHÜT VE ONAYLARI.....	18
MADDE 12 PROJE ŞİRKETİ'NİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	20
MADDE 13 FİNANSMAN MEKANİZMASI.....	23
MADDE 14 ELEKTRİK SATIN ALMA ANLAŞMASI.....	24
MADDE 15 VERGİLER.....	26
MADDE 16 TEŞVİKLER.....	27
MADDE 17 SİGORTA.....	27
MADDE 18 SORUMLULUK.....	28
MADDE 19 UYGULAMA ANLAŞMASI.....	28
MADDE 20 SANTRAL EMNİYETİ.....	32
MADDE 21 KULLANILMIŞ YAKIT VE RADYOAKTİF ATIK YÖNETİMİ.....	32
MADDE 22 İŞLETMEDEN ÇIKARMA.....	33
MADDE 23 GİZLİLİK.....	33
MADDE 24 NÜKLEER YAKIT İMALAT FABRİKASI (NYİF).....	35
MADDE 25 CEZALAR VE TAZMİNAT, FESİH.....	35
MADDE 26 UYGULANACAK HUKUK.....	38
MADDE 27 UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ.....	38
MADDE 28 MÜCBİR SEBEP.....	40
MADDE 29 BİLDİRİMLER.....	41

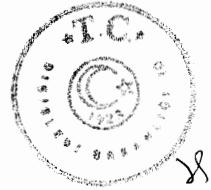
ii

MADDE 30 YÜRÜRLÜĞE GİRME, TADİL.....	43
MADDE 31 NÜKLEER DÜZENLEYİCİ YAPI	43
MADDE 32 MUHTELİF HÜKÜMLER	44
EK I FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI	A-1

iii

GİRİŞ

Ev Sahibi Hükümet Anlaşması (işbu “Anlaşma”):

- (1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından temsil edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (Madde 1 tahtında ayrıca tanımlandığı şekilde “Hükümet”), ile
- (2) Türk Mevzuatı uyarınca kurulmuş ve varlığını sürdüren bir anonim şirket olan [Proje Şirketi'nin ünvanı] (“Proje Şirketi”)

arasında ve tarafından[●] tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin Ankara şehrinde imzalanıp yürürlüğe girmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Proje Şirketi (bundan böyle ayrı ayrı “Taraf” ve birlikte “Taraflar” olarak anılacaktır), işbu Anlaşma'da detaylı olarak düzenlendiği şekilde uzlaşmış ve anlaşmışlardır.

Proje Faaliyetleri'nin yerine getirilmesi ve gerçekleştirilmesi amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptı imzalandığından;

İşbu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma ve İşbirliği Zaptı'nda belirtilen Ev Sahibi Hükümet Anlaşması olduğundan, işbu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma'nın devamında akdedilmiş ve İşbirliği Zaptı'na eklenmiştir;

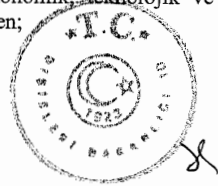
Proje Şirketi, Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun tatmin edici şekilde tamamlanmasına bağlı olarak (ve işbu Anlaşma'da belirtilen diğer şekillerde) Proje'yi Türkiye Cumhuriyeti'nde geliştireceğinden;

Taraflar, Proje Şirketi vasıtasıyla Yerli Tedarik, Teknoloji Transferi, İnsan Kaynakları Geliştirme ve Sosyal Sorumluluk, Kamuoyu Kabulü ve Kamuoyu Farkındalığı Planlarını yürütmek suretiyle yerel endüstriyi ve insan kaynaklarını geliştirmek istediklerinden;

Hükümet, Türk Mevzuatı'na uygun ve tabi olarak kendisine tanınan yetki ile işbu Anlaşma kapsamında Proje'nin tüm amaçları için Devlet ve tüm Devlet Makamlarını yönetmek ve adlarına taahhütte bulunmak için işbu Anlaşma'yı akdettiğinden;

Devlet Makamları, Türk Mevzuatı'na uygun ve tabi olarak Proje'ye olanak sağlamak ve Proje'yi desteklemek istediklerini, Proje'nin ilerletilmesi amacıyla, Proje ve Proje Şirketi'ne veya Proje ve Proje Şirketi yararına, diğerlerinin yanı sıra, bir takım yetkiler, muafiyetler ve güvenceler tahtında ve bunlara ilişkin olarak işburada belirtilen Arazi Hakları da dâhil olmak üzere haklar temin etmek niyetinde olduklarından;

Hükümet, enerji arz güvenliği ve Türkiye Cumhuriyeti halkının ekonomik, teknolojik ve endüstriyel yararı için bir nükleer enerji programı geliştirmek istediğinden;

Proje Şirketi'nin, Hükümet'in işbirliği ve desteği ile birlikte, Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu yapma yükümlülüğü haricinde, Proje ile ilgili tüm yükümlülükleri, Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun tatmin eder şekilde sonuçlanmasına ve neticelerine bağlı olduğundan;

Hükümet'in, Proje ile ilgili (Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu ile ilgili yükümlülükleri haricindeki) tüm yükümlülükleri Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun tatmin eder şekilde sonuçlanmasına ve neticelerine bağlı olduğundan;

BU SEBEPLE, burada belirtilen dayanaklar, taahhütler ve diğer yükümlülükler için ve bunlar göz önünde bulundurularak, Taraflar aşağıda belirtilen şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1 TANIMLAR

Burada tanımlanmış diğer terimlere ek olarak, Giriş kısmı da dâhil olmak üzere, işbu Anlaşma'da büyük harfle başlayan terimler işbu Anlaşma tahtında aşağıda kendilerine atfedilen anlamlara sahiptir:

İştirak, herhangi bir Kişi'ye ilişkin olarak, bu Kişi'yi doğrudan veya dolaylı olarak, bir veya birden fazla aracı yoluyla kontrol eden, bu Kişi tarafından kontrol edilen veya bu Kişi ile ortak kontrol altında olan diğer herhangi bir Kişi anlamına gelmektedir. İşbu tanımın amaçları doğrultusunda, "kontrol", bir Kuruluş'un oy hakkı sağlayan menkul kıymetleri veya diğer sermaye sahipliği menfaatleri üzerinde çoğunluğa veya diğer kontrol gücü sağlayan menfaatlere sahip olma yoluyla ya da kanun yoluyla veya Kişiler arasında yapılan ve bu yönde yetki veya oy hakları tanıyan sözleşmeler yoluyla, doğrudan veya dolaylı olarak, bir Kişi'nin idaresini ve politikalarını yönetme veya yönetilmesini sağlama gücüne sahip olmak anlamına gelmektedir. Yukarıdaki hükümlerden bağımsız olarak, Proje Şirketi'nin her bir hissedarı Proje Şirketi'nin İştiraki'dir.

Anlaşma, tüm ilgili ekleri ile birlikte işbu Anlaşma'nın Giriş bölümünde ve Hükümetlerarası Anlaşma'nın 1. Maddesi ve İşbirliği Zaptı'nda tanımlanan işbu Ev Sahibi Hükümet Anlaşması anlamına gelir.

Alternatif Proje Sahası, kendisine 6. Maddenin 3. Fıkrasında atfedilen anlamı haizdir ve Hükümetlerarası Anlaşma'nın 1. Maddesinin (b) Fıkrasında atfı yapılan alternatif yer anlamına gelir.

Onay, herhangi bir Devlet Makamı tarafından Türk Mevzuatı'na uygun olarak verilmiş veya verilecek olan ve Proje Faaliyeti'ni yerine getirmek veya Proje'nin uygulanması için gerekli olan (sertifikalar ve işletme ve çevre izinleri de dâhil olmak üzere) tüm onaylar, yetkiler, sertifikalar, lisanslar ve izinler anlamına gelir.

ATMEA1, Mitsubishi Heavy Industries Ltd. ve AREVA NP arasındaki ortak girişim olan ATMEA SAS tarafından geliştirilmiş basınçlı su reaktörü anlamına gelir. ATMEA1, yaklaşık 1100 MWe'lik (ayrıca Proje Sahası koşullarına göre uyarlanacaktır) net üretim kapasitesine sahiptir ve en üst seviyede güvenlik sistemlerine ve 12 ila 24 aylık esnek işletme döngüsüne haiz olup, yüksek ısı verimliliği sayesinde daha az atığa yol açmaktadır ve çevreye daha az etkisi bulunmaktadır. Birincil sistem tasarımı, döngü yapılandırması ve ana bileşenleri, mevcut işletilen basınçlı su reaktörlerindeki diğer benzeridir. ATMEA1, üç takımı yedekli acil durum

kor soğutma sistemi, uçak çarpmalarına karşı zırhlı koruma kabı ve binalar ile ciddi kazaların etkilerini azaltabilmek için eriyik korutma sistemi gibi güvenlik özelliklerine sahiptir. ATMEA1 tasarım esaslarını, nükleer güç santralleri için UAEA (IAEA) standartları (güvenlik gereksinimleri), UARKK (ICRP) Tavsiyeleri ve BANDB (WENRA) güvenlik hedeflerini içerecektir.

İş Günü, Ankara, Türkiye'deki Devlet Makamları'nın ve/veya ticari bankaların ve döviz piyasalarının Kanun gereği kapalı olmasının gerekli olmadığı veya kapalı olmaya yetkili kılınmadığı herhangi bir gün anlamına gelir.

Ekonomik Denge Değişiklik, işbu Anlaşma'nın 11. Maddesinin 5. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Yetkili Makam, 4. Maddenin 1. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Gizli Bilgi, işbu Anlaşma'nın 23. Maddesinin 1. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Anayasa, üzerinde zaman zaman değişiklik veya ekleme yapılabilen veya başka şekilde tadil edilebilen veya değiştirilebilen haliyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasası anlamına gelir.

Yüklenici, Proje Şirketi veya onun İştirakleri'nden herhangi birine veya hepsine veya onların yararına doğrudan veya dolaylı olarak Proje ile ilgili mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan herhangi bir Kişi ve bu Kişi'nin halefleri veya izin verilen temellük edenleri anlamına gelir.

Maliyet, Proje'nin finansmanı ile ilgili olarak doğan maliyetler de dâhil olmak üzere, Proje kapsamındaki herhangi bir maliyet veya tüm maliyetler anlamına gelir.

İşletmeden Çıkarma, Türk Mevzuatı ile uyumlu olarak, Tesisler'in güvenli şekilde hizmetten çıkarılması ve kalıntı radyoaktivitenin, TAEK'in Proje Sahası üzerindeki düzenleyici kontrolünü sona erdirmesine izin veren seviyeye indirilmesi anlamına gelir.

İşletmeden Çıkarmak, bağlantılı olduğu tanım ile aynı anlamı haizdir.

Bilgiyi Veren Taraf, işbu Anlaşma'nın 23. Maddesinin 1. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Dolar, Amerika Birleşik Devletleri'nin yasal para birimi anlamına gelir.

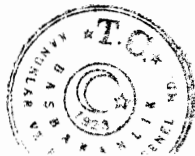
Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu, işbu Anlaşma'nın 6. Maddesinin 4. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Geçerlilik Tarihi, işbu Anlaşma'nın 30. Maddesinin 1. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

EPDK, Türkiye Cumhuriyeti'nin Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu anlamını haizdir.

Kuruluş, herhangi bir devlet ya da hükümet altında usulüne uygun biçimde kurulmuş kamu veya özel her türlü şirket, müessese, limited şirket, ortaklık, sınırlı ortaklık, ortak girişim, şirketleşmemiş ortak girişim, birlik veya diğer kuruluş, teşkilat veya teşebbüs anlamına gelir.

EÜAŞ, Türkiye Cumhuriyeti'nde kurulmuş olan Elektrik Üretim Anonim Şirketi anlamına gelir.

3

EÜAŞ Konsorsiyumu, EÜAŞ veya EÜAŞ'ın herhangi bir İştirak'i ve diğer Kuruluşlar ve bunların külli veya cüzi halefleri, izin verilen temellük edenleri ve devralanları tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kurulmuş ya da kurulacak Kuruluşlar anlamına gelir.

EÜAŞ Riskten Koruma Anlaşması, EÜAŞ veya EÜAŞ Konsorsiyumu (EÜAŞ ana şirket garantisi veya Proje Şirketi'ni tatmin eder şekilde alternatif destek (örneğin, kredibilite ve riskten korunma kapasitesi) sağlanmasına tabi olarak) ve Proje Şirketi tarafından, 14. Maddenin 4. Fıkrası uyarınca ve Tarife artı sabit maktu tazminat tutarları toplamı şeklindeki fiyata (ilgili sözleşmede belirtilecek) dayanan hükümlerle yürürlüğe konacak olan elektrik satın alma riskten koruma anlaşması anlamına gelir.

Kamulaştırma, bir Devlet Makamı tarafından yürütülen herhangi bir millileştirme veya kamulaştırma ya da millileştirme, el koyma veya kamulaştırma ile aynı etkiye sahip herhangi bir tedbir anlamına gelir ve şüpheye mahal vermemek adına terime aşağıdaki hususlar da dahildir:

- (i) bir Kişi'nin varlıklarının kamulaştırılması;
- (ii) sermaye sahipliği ya da buna eşdeğer menfaat sahipliğinin kamulaştırması sureti ile olanlar da dâhil olmak üzere, malların veya hakların kullanımına veya bunlardan faydalanılmasına hanel getirecek şekilde malların veya hakların alınması veya bunların kullanım veya icrasının sınırlandırılması;
- (iii) TAEK veya EPDK'nın Proje Şirketi'nin yönetsel kontrolünü, NGS'nin güvenliğini temin etmek amacıyla, acil düzenleyici yetkiler uyarınca geçici olarak üstlenmesi Kamulaştırma teşkil etmemek üzere; yöneticiler atayarak ya da başka bir şekilde bir şirketin ya da herhangi bir Kuruluş'un (tamamının veya bir kısmının) yönetimine dâhil olunması ya da müdahale edilmesi; ve
- (iv) sağlık, güvenlik ve çevre gibi meşru kamu yararı amacını korumak için hazırlanan ve uygulanan ayırıcı olmayan hukuki tedbirler, bu tedbirlerin sonuçları Proje Şirketi'nin NGS'yi Hükümetlerarası Anlaşma, İşbirliği Zaptı ve işbu Anlaşma'ya uygun olarak işletmemesine neden olmadıkça veya Sponsorlar'ın Proje Şirketi'ni kontrol etmesine engel olmadıkça Kamulaştırma teşkil etmez.

Kamulaştırmak, bağlantılı olduğu tanım ile aynı anlamı haizdir.

Tesisler, Proje'nin ayrılmaz bir parçasını oluşturan tesisleri ve Üniteler de dâhil olmak üzere, Proje Sahası'nda NGS'nin gerçekleştirilmesi ve faaliyeti için önceden mevcut olan veya inşa edilecek veya kurulacak olan yer üstü ve altı tüm tesisleri ifade eder ve **Tesis** bu bağlamda anlaşılır.

Fizibilite Aşaması Koşulları, 12. Maddenin 2. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Tarih, her bir Fizibilite Aşaması Koşulu'nun yerine getirilmiş olduğunun her bir Tarafça teyit edildiği tarih anlamına gelir.

Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Son Tarih, 25. Maddenin 1. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Fizibilite Çalışması, Ek 1'de ayrıca belirtildiği şekilde, Proje'nin uygulanması için, Proje'nin ticari uygulanabilirliğinin ve Proje Sahası'nın uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla yürütülen fizibilite çalışması anlamına gelir

Mücbir Sebep, kendisine işbu Anlaşma'nın 28. Maddesinde atfedilen anlamı haizdir.

Orman İzin Bedeli, (i) Orman Kanunu ve Orman Kanunu'nun 17 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği de dâhil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın Orman Kanunu tahtındaki ilgili düzenlemelerin hükümleri ve (ii) Orman Kanunu'nda yer alan konulara benzer konuları düzenleyen yürürlükte olan veya yürürlüğe girecek diğer düzenlemeler ve onların alt düzenlemeleri tahtında ödenecek (Orman Kanunu'nda tanımlandığı şekliyle, Ağaçlandırma Bedeli, Arazi İzin Bedeli, Orman Köylüleri Kalkındırma Geliri, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Geliri de dâhil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın) ücretleri, masrafları, giderleri ve fonlara yapılacak katkıları ifade eder.

Orman Kanunu, Türkiye Cumhuriyeti'nin 8 Eylül 1956 tarihli ve 9402 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 31 Ağustos 1956 tarihli, 6831 sayılı kanunu anlamına gelir.

Hükümet, işbu Anlaşma'nın, Giriş bölümünde kendisine atfedilen anlamı haizdir ve herhangi bir zamanda veya zaman zaman yapısında, şeklinde veya başka şekilde değişiklikler olsa dahi, devlet teşkilatlanması içerisinde Hükümet'in taşra teşkilatı, tüm yürütme ve düzenleme organları, ajanlar, daireler, bakanlıklar ve bunların veya bunlardaki yetkilileri ve memurları da dâhil olmak üzere işbu Anlaşma'ya Taraf olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni ifade eder.

Tehlikeli Madde, (i) herhangi bir tehlikeli bileşen, kirlenici, bulaştırıcı, kimyasal veya endüstriyel, zehirli, radyoaktif veya tehlikeli maddeler, malzemeler veya atıklar ve (ii) yürürlükteki Türk Mevzuatı tahtında bu şekilde tanımlanmış veya düzenlenmiş herhangi bir tehlikeli bileşen, kirlenici, bulaştırıcı, kimyasal veya endüstriyel, zehirli, radyoaktif veya tehlikeli madde, malzeme veya atık anlamına gelir.

İnsan Kaynakları Geliştirme Planı, işbu Anlaşma'nın 19. Maddesinin 3. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

IAEA, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı anlamına gelir.

ICC Kuralları, Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Kuralları anlamına gelir.

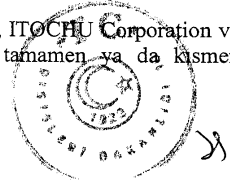
Uygulama Anlaşması, Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun tamamlanmasını takiben, ETKB ile Proje Şirketi arasında işbu Anlaşma'nın 19. Maddesi uyarınca yürürlüğe girecek olan, Proje'nin icra edilmesi ile ilgili olarak her bir taraf için detaylı iş kapsamının, sözleşmesel yükümlülüklerin ve hüküm ve şartların yer aldığı ve Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmesi olmayan anlaşma anlamına gelir.

Hükümetlerarası Anlaşma, yürürlükte kaldığı sürece zaman zaman tadil edilebilir, ilaveler yapılabilir veya değiştirilebilir haliyle, 3 Mayıs 2013 tarihinde Ankara'da ve 26 Nisan 2013 tarihinde Tokyo'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşma anlamına gelir.

Japon Konsorsiyumu, doğrudan veya dolaylı olarak GDF Suez SA, ITOCHU Corporation ve Mitsubishi Heavy Industries Ltd. veya bunların İştirakler'i ve tamamen ya da kısmen

5

halefleri, izin verilen temellük edenleri ve devralanları tarafından kurulan konsorsiyum anlamına gelir.

JBIC, Japon Uluslararası İşbirliği Bankası anlamına gelir.

Kanun veya Kanunlar zaman zaman tadil edilen, yeniden çıkarılan veya değiştirilen haliyle, herhangi bir Kişi ile ilgili olarak, bu Kişi için uygulanabilir veya bağlayıcı olan, şu anda veya sonraki bir zamanda yürürlükte bulunan, tüm örf ve adet hukuku, anayasa hukuku, kanun, yasa, yönetmelik, karar, içtüzük, tebliğ, kararname, kural, mahkeme kararı, emir, kanun hükmünde kararname, Onay, direktif veya (kanun hükmünde olsun ya da olmasın) herhangi bir devlet makamının talebi veya başkaca hükümet sınırlaması veya benzer bir bağlayıcı kararı veya saptamasını veya sayılanları bağlayıcı şekilde yorumlaması veya idaresi anlamına gelir.

Yerel Otorite herhangi bir veya tüm idari organlar ve diğer alt birimleri de dâhil olmak üzere, herhangi bir zamanda veya zaman zaman yapısında, şeklinde veya başkaca değişiklik olsa dahi, (belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve diğer coğrafi veya hizmete dayalı yerinden yönetim kamu kuruluşları da dâhil fakat Hükümet'in taşra teşkilatı hariç olmak üzere) herhangi bir veya tüm yerel makamlar ve bunların tüm birimleri (TAEK, EPDK ve diğer bağımsız idari kurumlar da dâhil olmak üzere) anlamına gelir.

Yerli Tedarik Planı, işbu Anlaşma'nın 19. Maddesinin 2. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Kayıp veya Zarar, her türlü doğrudan kayıp, maliyet, hasar, sorumluluk, yükümlülük, masraf (faiz, cezalar, avukatlık ücretleri ve makul yasal giderler de dâhil), dava, yargılama, talep, harç, ceza veya zarar anlamına gelir.

İşbirliği Zaptı, 22 Ağustos 2014 tarihinde Ankara'da ve 27 Ağustos 2014 tarihinde Tokyo'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptı anlamına gelir.

ETKB, Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı anlamına gelir.

Milli Menfaat, Devletin milli güvenliği, uluslararası siyasi kaygıları, enerji arz güvenliği ve ulusal kamu düzeni kaygıları ve nükleer güvenlik anlamına gelir.

NEXI, Japon İhracat ve Yatırım Sigortası anlamına gelir.

Bildirim, işbu Anlaşma kapsamında ve işbu Anlaşma ile ilgili olan herhangi bir ihbar veya bildirim anlamına gelir.

Nükleer Zarar, (Paris Sözleşmesi'nin 2004 tadilinde tanımlandığı şekilde) "nükleer zarar" anlamına gelir.

Nükleer Yakıt, sivil nükleer güç santrali veya araştırma reaktörünün reaktör koruna yüklenmek üzere üretilmiş elemanlar biçimindeki fisyon yapabilir nükleer madde anlamına gelir.

Nükleer Yakıt İmalat Fabrikası (ve/veya "NYİF"), nükleer güç santrallerine Nükleer Yakıt imalatı sağlanması ve gelecekteki tedarigi için Türkiye Cumhuriyeti'nde inşa edilecek ve faaliyet gösterecek nükleer yakıt demeti ve kontrol çubuğu imalat tesisi anlamına gelir.

Nükleer Sorumluluk Kanunu, *Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Taraflara Karşı Hukuki Sorumluluk* ile ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti'nde çıkarılacak kanun anlamına gelir.

Nükleer Güç Santrali (ve/veya "NGS"), nükleer buhar tedarik sistemi, türbinjeneratör, yardımcı sistemler ve Proje Sahası'nda bulunan ilgili diğer yardımcı tesisler de dâhil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın işbu Anlaşma uyarınca, Proje Sahası'nda geliştirilecek, tasarlanacak, inşa edilecek ve işletilecek 1100 MWe güce sahip ATMEA1 tipi dört (4) üniteden oluşan nükleer güç santral(ler)i anlamına gelir.

Nükleer Teknoloji ve Eğitim Merkezi (ve/veya "NTEM"), 19. Maddenin 6. Fıkrasında ayrıca açıklandığı gibi, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki insan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesi için inşa edilecek ve işletilecek nükleer teknoloji ve eğitim merkezi anlamına gelir.

Paris Sözleşmesi, zaman zaman yapılan tadiller ve eklemeler ile birlikte, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu 29 Temmuz 1960 tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Hukuki Sorumluluğa İlişkin Paris Sözleşmesi anlamına gelir.

Kişi, herhangi bir gerçek ya da tüzel kişi anlamına gelir.

Elektrik Satın Alma Anlaşması (ve/veya "ESA"), NGS tarafından üretilen elektriğin alım ve satımına ilişkin olarak TETAŞ ile Proje Şirketi arasında imzalanacak, detayları 14. Maddede açıklanmış olan sözleşme anlamına gelir.

Proje, NGS'nin tüm faaliyet dönemi boyunca NGS'nin tasarımı, geliştirilmesi, inşası, finansmanı, sigortalanması, işletmeye alınması, işletilmesi, bakımı ve onarımı dâhil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın, Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun yerine getirilmesi, tam kapsamlı bir simülâtörün temini, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetimi, Tesislerin İşletmeden Çıkarılması ve işbu Anlaşma koşulları altında anlaşıldığı üzere Proje Sahası'nın ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilen ve özellikle Fizibilite Çalışması'nın tamamlanmasından sonra ve bu çalışmaya tabi olarak Proje'ye ve Türkiye Cumhuriyeti'nin sivil nükleer enerji programının geliştirilmesine destek olduğu kabul edilen Proje Sahası'ndaki diğer faaliyetler veya Tesisler de dâhil olmak üzere, işbu Anlaşma'da ayrıca detaylı şekilde belirtilen, Proje Sahası'nda gerçekleştirilecek olan dört (4) ünite ATMEA1 nükleer güç santrali projesi anlamına gelir.

Proje Faaliyetleri, işbu Anlaşma ile uyumlu olarak Proje'nin icra edilmesinin gerçekleştirilmesi ile ilgili herhangi bir veya tüm faaliyetler anlamına gelir.

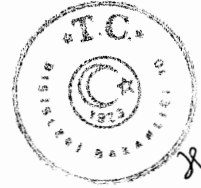
Proje Şirketi, işbu Anlaşma'nın 7. Maddesinin 1. Fıkrasında belirtildiği şekilde Türk Mevzuatı ve işbu Anlaşma tahtında usulünce kurulmuş ve [...] ticaret siciline kayıtlı olan [...] A.Ş. anlamına gelir.

Proje Sözleşmeleri, şu anlama gelir:

- (a) ESA, Sistem İşletim ve Kullanım Anlaşması ve Sistem Bağlantı Anlaşma(lar)ı;
- (b) herhangi bir Proje Faaliyeti ile ilgili olarak herhangi bir Devlet Kuruluşu'nun ve Proje Şirketi'nin taraf olduğu mevcut anlaşmalar ya da gelecekte imzalanacak herhangi diğer anlaşmalar; ve
- (c) Uygulama Anlaşması,

7

her halükarda bunların zaman zaman tadil edilen, ilave, ek yapılan, başka bir şekilde tadil edilen veya değiştirilen halleriyle ve aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmak üzere kabul edilmektedir ki:

- (i) yukarıda (a), (b) ve (c) paragraflarında atıf yapılan anlaşmalar işbu Anlaşma'nın bir parçası olarak addedilmeyecek; ve
- (ii) yukarıda (a), (b) ve (c) paragraflarında atıf yapılan anlaşmalar, bu anlaşmalara uygulanabilecek olan hukuka bakılmaksızın, Türk özel hukukuna tabi olacaktır.

Proje Temsilcisi, işbu Anlaşma'nın 27. Maddesinin 1. Fıkrasında kendisine atfedilen anlama gelir.

Proje Takvimi, Uygulama Anlaşmasına uygun olarak Proje Şirketi tarafından oluşturulacak ve ETKB'ye sunulacak olan takvim anlamına gelir.

Proje Sahası, Proje'nin Türkiye Cumhuriyeti'nin Sinop ilinde gerçekleştirilebilmesi için Proje Şirketi'ne tahsis edilecek (kıyı bölgesi ve deniz yatağının ilgili alanları da dahil olmak üzere) arazi anlamına gelir.

Basiretli Sanayi Uygulaması, her halükarda yürürlükteki tüm UAEA standartlarını ve kılavuzlarını, işbu Anlaşma'nın 31. Maddesinin 6. Fıkrası'na uygun şekilde lisanslama temelini oluşturan mevzuat, kılavuzlar ve standartlar listesini ve yerel şartları göz önünde bulunduran ve gerekli ehemmiyeti gösteren, bir nükleer güç santralinin tasarım, mühendislik, inşaat, geliştirme, görevlendirme, onarım, yenileme, işletme, sigortalama, bakım ve/veya İşletmeden Çıkarma ile ilgili çalışan ve uluslararası beceri ve tecrübe sahibi bir kurucu, yüklenici, ekipman imalatçısı veya halin icabına göre işleticiden, bu ölçüdeki beceri, değerlendirme, yargıya varma, basiret ve öngörü seviyesi dikkate alındığında olağan olarak beklenebilecek standartlar, uygulamalar ve yöntemler anlamına gelir.

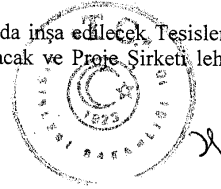
Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmesi, Türk Mevzuatı tahtında belirli koşullara tabi olmak üzere, bir şirket ile Hükümet arasında imzalanacak ve o şirkete belirli kamu hizmetlerinin Hükümetin yetkilendirmesi ile inşa edilmesi ve/veya işletilmesi hakkını veren bir anlaşma anlamına gelir.

Radyoaktif Atık, serbestleştirme sınırlarının üzerinde aktivite seviyesine sahip ve bir daha kullanılması düşünülmeyen nükleer ve radyoaktif maddeler ile radyoaktif madde bulaşmış ya da radyoaktif olmuş yapı, sistem, bileşen ve malzemeler anlamına gelir.

Makul Gayret, işbu Anlaşma altında bir Taraf'ın yapması, teşebbüs etmesi veya gerçekleştirmesi beklenen bir işlem ile ilgili olarak, ilgili işlemi gerçekleştirmek için gerekli sayıda bildirim yapması, ilgili işlemin maliyeti, işlemin süresi ve türü de dâhil ve fakat bunlarla sınırlı olmaksızın ilgili işlemi etkileyen koşullar tahtında kendi menfaatlerini korumak adına basiretli bir tacir Kişi'nin makul olarak gösterecek olduğu ve her durumda ilgili koşullar altında uygun olarak değerlendirilen çabalar anlamına gelir.

Bilgiyi Alan Taraf, işbu Anlaşma'nın 23. Maddesinin 1. Fıkrasında kendisine atfedilen anlama gelir.

Arazi Hakları, mülkiyet hakkı hariç olmak üzere, Proje Sahası'nda inşa edilecek Tesisler'in yer aldığı arazi üzerinde, ilgili Onay'da belirtilen süre için kurulacak ve Proje Şirketi lehine

tapu kütüğünde ayrı bir sayfada tescil edilecek olan, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 726. ve 826. Maddelerinde belirtilen şekilde ipoteğe konu olabilen, devamlı ve bağımsız hakları sağlayan haklar anlamına gelir.

Güvence Denetimi Anlaşması, sırasıyla 295 ve 295A UAEA Bilgi Sirküleri'nde yinelenmiş olan, Türkiye Cumhuriyeti ile UAEA arasında 30 Haziran 1981 tarihinde akdedilen ve 6 Temmuz 2000 tarihli Ek Protokol ile tadil edilen, Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Andlaşmasına İlişkin Olarak Güvenlik Denetimi Uygulanmasına dair Anlaşma anlamına gelir.

Sosyal Sorumluluk, Kamuoyu Kabulü ve Kamuoyu Farkındalığı Planı, işbu Anlaşma'nın 19. Maddesi'nin 4. Fıkrası'nda atfedilen anlama gelir.

Kullanılmış Yakıt, ışınlanma sonrasında reaktörden çıkarılmış, mevcut durumuyla kullanılması mümkün olmayan Nükleer Yakıt anlamına gelir.

Sponsorlar, Japon Konsorsiyumu ve EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu anlamına gelir.

Devlet, Anayasa'da tanımlandığı şekilde egemen Türkiye Cumhuriyeti Devleti anlamına gelir.

Devlet Makamları, belirli Kamu kurumlarının içerik ve yetkilendirme sınırları içerisinde izin verilen sınırlarda kalmak kaydıyla aşağıdakiler anlamına gelir:

- (i) Hükümet,
- (ii) Uygun olduğu yerde, herhangi bir Devlet Kuruluşu,
- (iii) Uygun olduğu yerde, herhangi bir Yerel Otorite, veya
- (iv) sayılanların halefleri, izin verilen temellük edenleri ve devralanları ve onlar adına hareket eden herhangi bir Kişi.

Devlet Kuruluşu, görevlileri ve temsilcileri de dâhil olmak üzere aşağıdaki herhangi bir Kuruluş'u ifade eder:

- (i) (TETAŞ, EÜAŞ ve TEİAŞ da dâhil olmak ancak EÜAŞ Konsorsiyumu hariç olmak üzere) Hükümet'in doğrudan ya da dolaylı olarak kontrolü sağlayacak sermayeyi veya mülkiyet hakkını veya benzer ekonomik menfaati elinde bulundurduğu Kuruluşlar; veya
- (ii) Hükümet'in doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettiği Kuruluşlar.

Sistem Bağlantı Anlaşması, Hükümetlerarası Anlaşma, İşbirliği Zaptı, işbu Anlaşma ve Türk Mevzuatı'na uygun şekilde NGS'nin ulusal elektrik iletim şebekesine bağlanması ile ilgili olarak Proje Şirketi ile TEİAŞ arasında akdedilecek anlaşma anlamına gelir.

Sistem İşletim ve Kullanım Anlaşması, Hükümetlerarası Anlaşma, İşbirliği Zaptı, işbu Anlaşma ve Türk Mevzuatı'na uygun şekilde NGS tarafından ulusal elektrik iletim şebekesinin kullanılması ve diğer ilgili konular ile ilgili olarak Proje Şirketi ile TEİAŞ arasında akdedilecek anlaşma anlamına gelir.

TAEK, Türkiye Cumhuriyeti'nin Türkiye Atom Enerjisi Kurumu ve/veya halef(ler)i ve/veya Türkiye Cumhuriyeti'nde herhangi bir kanun değişikliği durumunda kurulacak,

sorumluluklarından birinin nükleer güç santralleri ve nükleer tesislere ilişkin izin süreçlerinin ve lisanslamanın düzenlenmesi olduğu yeni bir kuruluş anlamına gelir.

Tarife, ESA tahtında Proje Şirketi tarafından TETAŞ'a kWh başına yüklenecek fiyat anlamına gelir.

Tarife Yapısı, her bir ilgili Ünite'nin ESA dönemi boyunca; işbu Anlaşma'nın 6. Maddesinde belirtilen hesaplama yöntemini ve tüm varsayımları gösteren ve içeren, Tarife'nin tüm bileşenleri, detayları ve formülleri anlamına gelir.

Vergiler, Hükümet'e veya herhangi bir Devlet Makamı'na ödenmesi gereken, mevcut ve gelecekteki tüm resimler, harçlar, gümrük harçları, ithalat harçları, gümrük resimleri, ödemeler, primler, ücretler, fonlar, cezalar, tarhlar, vergiler ve bedeller veya kara suları ve hava sahası ile birlikte uluslararası hukuka göre yargı yetkisinin bulunduğu veya üzerinde egemen haklarını uygulayabildiği deniz alanları da dâhil olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde Devlet Makamları veya benzer bir vergi koyma yetkisine sahip diğer bir organ tarafından konan (katma değer vergisi ve satış vergileri de dâhil olmak üzere) diğer benzeri bedeller ve katkılar anlamına gelir.

Teknoloji Transferi Planı, işbu Anlaşma'nın 19. Maddesinin 5. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı ifade eder.

TEİAŞ, Türkiye Cumhuriyeti'nin Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi anlamına gelir.

TETAŞ, Türkiye Cumhuriyeti'nin Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi anlamına gelir.

Türk Mevzuatı, Anayasa, diğer tüm kanunlar, yasalar, kanun hükmünde kararname, kararname, tüzükler, yönetmelikler, tebliğler, beyannameler, ilke kararları, emirler, normatif kararlar ve politikalar, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu veya ilgili uluslararası anlaşmanın kabul edilmesi veya uygulanması için gerekli tüm iç yasal düzenlemeler ve kanunlar ve kararnameler ile birlikte taraf olabileceği tüm uluslararası anlaşmalar (Hükümetlerarası Anlaşma ve eki ile İşbirliği Zaptı ve eki dahil olmak üzere) da dâhil olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti'nin tüm hukuki rejimini oluşturan Türkiye Cumhuriyeti'nin kanunları anlamına gelir.

Ünite, NGS'nin ATMEA1 tipi güç ünitelerinin her birini ifade eder.

WENRA, Batı Avrupa Nükleer Düzenleyiciler Birliği anlamına gelir.

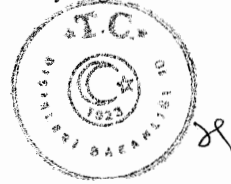
MADDE 2 YORUM

2.1. İşbu Anlaşma, sadece atıfta bulunmayı kolaylaştırmak amacıyla maddelere, bölümlere ve diğer kısımlara ayrılmıştır ve başlıklar bu amaçla kullanılmıştır ve bunlar işbu Anlaşma'nın yapısını veya yorumunu etkilemez.

2.2. "İşbu Anlaşma", "bunun", "burada", "bunun altında" ve buna benzer ifadeler, işbu Anlaşma'ya atıfta bulunmakta olup, işbu Anlaşma'nın özel bir Madde veya diğer kısmına atıfta bulunmamaktadır.

10

2.3. Maddelere, bölümlere, paragraflara, hükümlere, eklere veya eklentilere yapılan atıflar işbu Anlaşma'nın maddelerine, bölümlerine, paragraflarına, hükümlerine, eklerine veya eklentilerine yapılan atıflardır.

2.4. Herhangi bir Kişi'ye yapılan atıflara, ilgili Kişi ve onun halefleri ve izin verilen temellük edenleri ve devralanları da dahildir.

2.5. Herhangi bir anlaşmaya (işbu Anlaşma da dâhil olmak üzere) yapılan atıf, o anlaşmanın uygulanabilir hükümlerine uygun olarak zaman zaman tadil edilmiş, ilaveler yapılmış ya da başka bir şekilde değiştirilmiş halini ifade eder.

2.6. "Dâhil", "dâhil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın" anlamını haizdir ve "dâhil olmak" fiilinin diğer halleri de benzer şekilde yorumlanır.

2.7. Herhangi bir Devlet Kuruluşu ve/veya Hükümet ve/veya Yetkili Makam için "makul destek" veya "kolaylaştırma" terimleri, Proje Şirketi ve/veya Japon Konsorsiyumu'nun faaliyetlerine Türk Mevzuatı'nı ihlal edecek şekilde ayrıcalık sağlamak olarak yorumlanmayacaktır.

MADDE 3 PROJE'NİN UYGULANMASI

3.1. Proje'nin uygulanması, işbu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma, İşbirliği Zaptı, Proje Sözleşmeleri ve Türk Mevzuatı ile uyumlu olarak gerçekleştirilecektir.

3.2. Bir taraftan ekleri ile birlikte Hükümetlerarası Anlaşma ve İşbirliği Zaptı ile diğer taraftan geri kalan Türk Mevzuatı arasında (bir taraftan ekleri ile birlikte Hükümetlerarası Anlaşma ve İşbirliği Zaptı'nın hüküm ve şartları ile diğer taraftan Anayasa arasındaki ihtilaflar hariç olmak üzere) herhangi bir ihtilaf olması durumunda, ekleri ile birlikte Hükümetlerarası Anlaşma ve İşbirliği Zaptı'nın hüküm ve şartları işbu Anlaşma çerçevesinde herhangi bir kısıtlama olmaksızın uygulanacaktır.

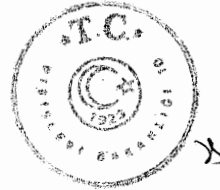
3.3. ETKB ve Proje Şirketi ayrıca işbu Anlaşma'nın 19. Maddesi'nde belirtilmiş olan konular da dâhil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın Proje Faaliyetleri için anlaşılan düzenlemeleri içeren Uygulama Anlaşmasını akdedeceklerdir.

MADDE 4 YETKİLİ MAKAM

4.1. İşbu Anlaşma'ya ilişkin olarak Hükümet'i temsil eden yetkili makam ("**Yetkili Makam**") ETKB'dir.

4.2. Proje'nin amaçları için ETKB tarafından ETKB Bakanı başkanlığında (i) ETKB'nin, (ii) (gerekli ise) ilgili Devlet Makamları'nın ve (iii) Proje Şirketi'nin kıdemli temsilcilerinden oluşan ayrı bir koordinasyon komitesi ("**Koordinasyon Komitesi**") kurulacaktır. Koordinasyon Komitesi, ilgili Devlet Makamları ve Proje Şirketi arasındaki koordinasyonu sağlamak ve Proje'nin uygulanmasını kolaylaştırmakla görevli olacaktır.

MADDE 5 AMAÇLAR

Hükümetlerarası Anlaşma, İşbirliği Zaptı ve işbu Anlaşma kapsamında yer alan hususlara uygun olarak, Taraflar işbu Anlaşma aracılığı ile aşağıdaki amaçlara ulaşmayı istemektedir:

- (a) nükleer güvenlik ve nükleer emniyete azami önemi göstererek, Proje kapsamında NGS tarafından istikrarlı, güvenilir ve yüksek verimlilikte elektrik üretimi;
- (b) NGS'nin yüksek emre amadelige sahip olmasının sağlanması;
- (c) Proje'nin uygulanması aracılığıyla, NGS'nin ve Tesislerin tasarımı, inşası, işletilmesi, bakımı (ve yaşam döngüsünün yenilenmesi), Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetimi, İşletmeden Çıkarılması ve sökülmesine ilişkin kanıtlanmış ve ileri teknolojinin ve bilginin aktarımı;
- (d) NTEM'in inşa edilmesi; ve
- (e) Proje'nin uygulanması süresince, insan kaynakları gelişimi, yerli tedarik, teknoloji transferi ve istihdam olanaklarının yaratılması yoluyla Türkiye Cumhuriyeti halkına faydaların sağlanması.

MADDE 6 FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI

6.1. Taraflar, Proje Şirketi'nin ve Hükümet'in (Taraflar'ın 10. Maddenin 1. Fıkrası ve 12. Maddenin 1. Fıkrasındaki yükümlülükleri haricinde) buradaki diğer yükümlülüklerinin tümünün başlamasının ve yerine getirilmesinin bir ön şartı olan Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun yürütülmesi hususunda işbirliği yapacaklardır. Taraflar arasında anlaşıldığı üzere, Proje Şirketi Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'na ilişkin olan tüm işleri denetleyecektir. 6. Madde'nin 2. Fıkrası'nda düzenlenmiş olan tüm hedeflerin tamamlanmasını müteakip, Proje Şirketi ETKB'ye Fizibilite Çalışması'nı sunacaktır.

6.2. Fizibilite Çalışması, Proje'nin ticari uygulanabilirliğini ve Proje Sahası'nın Proje'nin uygulanması için uygunluğunu değerlendirmek adına yürütülecektir. Bu nedenle, Fizibilite Çalışması aşağıdaki konuları kapsayacaktır:

- (i) Proje Sahası'nın genel olarak elverişliliği;
- (ii) (x) Basiretli Sanayi Uygulaması ile uyumlu olacak şekilde istikrarlılığı, verimliliği ve emre amadeliliğinin değerlendirilmesi de dahil olmak üzere, Proje Sahası'ndaki Tesisler'e ilişkin olarak tasarım, mühendislik, tedarik, inşa, işletme, bakım, onarım, Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt yönetimi ve İşletmeden Çıkarma yükümlülüklerinin üstlenilmesinin fizibilitesi ve (y) Proje'nin önerilen toplam büyüklüğünün fizibilitesi;
- (iii) ESA dahil olmak üzere, Proje Sözleşmeleri'nin yapısı;
- (iv) Bankaca kabul edilebilirlik (ve büyük ihracat kredisi kuruluşları ve çok uluslu finans kurumlarının olası gereklilikleri);
- (v) Öz sermaye yatırımlarını destekleyen Proje'nin genel ekonomisi;

- (vi) Türkiye Cumhuriyeti'nde NTEM'in geliştirilmesine ilişkin işbirliği;
- (vii) sosyal sorumluluk, kamuoyu kabulü ve kamuoyu farkındalığı, teknoloji transferi, yerli tedarik ve insan kaynakları gelişimi için planlar;
- (viii) Proje'nin uygulanması için gerekli tüm Onaylar'ın ve bu Onaylar'ın başvuru ve verilme süreçlerinin analizi ve belirlenmesi;
- (ix) Çevresel ve sosyal etki değerlendirmeleri için gerekli verilerin toplanması da dahil hazırlık çalışması;
- (x) Nükleer alanında üçüncü taraf sorumluluğu, Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt yönetimi ve İşletmeden Çıkarma rejimleri de dahil nükleer düzenleyici yapı/çerçeve; ve
- (xi) Mevzuat, lisanslama, izin süreçlerinin zamanlaması ve Fizibilite Çalışması'nın sonuçları da dikkate alınarak, genel Proje Takvimi'nin geliştirilmesi.

Ek I, Fizibilite Çalışması için yol gösterici nitelikte içerik tablosunu göstermekte olup Fizibilite Çalışması'nın taraflarca geliştirilmesi nedeni ile değişikliğe tabidir.

6.3. Hükümet Proje için alternatif bir saha ("**Alternatif Proje Sahası**") önerebilir. Alternatif Proje Sahası için seçim kriterlerinin değerlendirilmesinde Proje Şirketi'ne danışılacaktır. Proje Şirketi, Taraflar arasında karşılıklı mutabık kalınacak ayrı bir sözleşmeye tabi olarak Alternatif Proje Sahası için bir fizibilite çalışması üstlenecektir. Ancak, EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu, masrafları kendisine ait olmak üzere, Sinop sahası için yapılan Fizibilite Çalışması ile paralel olarak Alternatif Proje Sahası için (saha etüdü dahil) fizibilite çalışmasını yürütmeye yetkilidir. Yukarıda sözü edilen karşılıklı mutabık kalınacak ayrı sözleşme akdedilir ise EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu ya Alternatif Proje Sahası için fizibilite çalışması yürütme hakkını bu tarih itibarıyla elde edilen tüm sonuçlar ve veriler ile birlikte (işbu işleme ilişkin oluşan makul masraflarının taraflarca mutabık kalındığı şekilde ödenmesine bağlı olarak) Proje Şirketi'ne devredecek ya da bu fizibilite çalışmasına ilişkin olarak Proje Şirketi ile işbirliği yapacaktır.

6.4. Proje Şirketi, (i) Türkiye Cumhuriyeti'nde nükleer enerji endüstrisi alanına ilişkin Türk ekonomisi, endüstrisi, insan kaynakları, sektörler ve şirketlerin genel anlatımının da dahil olduğu, (ii) Türk ekonomisi, endüstrisi ve insan kaynakları üzerinde Proje'nin etkilerini analiz eden ve raporlayan ve Türkiye Cumhuriyeti'nde nükleer enerji endüstrisi alanına ilişkin sektörler ve şirketleri değerlendiren ve (iii) Yerli Tedarik Planı, İnsan Kaynakları Geliştirme Planı, Teknoloji Transferi Planı ve Sosyal Sorumluluk, Kamuoyu Kabulü ve Kamuoyu Farkındalığı Planı'na ilişkin olarak, işbu Anlaşma'da tanımlanmış olan insan kaynakları gelişimi, yerli tedarik ve teknoloji transferi ve sosyal sorumluluk, kamuoyu kabulü ve kamuoyu farkındalığı programları için atılması gereken adımları belirleyen bir ekonomik etki değerlendirmesini ("**Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu**") hazırlayacak ve ETKB'ye sunacaktır.

6.5. Fizibilite Aşaması Şartları Tamamlanma Tarihi'nden itibaren, Proje Şirketi'nin (12. Madde'nin 1. Fıkrasında atıf yapılan yükümlülükler hariç) işburadaki yükümlülükleri 12. Madde'nin 2. Fıkrası hükümlerine tabi ve bunlarla uyumlu olarak yürürlüğe girecektir.

13

6.6. ETKB, TETAŞ ve Proje Şirketi, Fizibilite Çalışması sırasında Tarife'nin dayanacağı tüm varsayımlar ve Tarife'nin hesaplanma yöntemi üzerinde mutabık kalacaklardır.

MADDE 7 PROJE ŞİRKETİ

7.1. Aşağıdaki hususlar kabul edilmiş ve bunlar üzerinde anlaşılmıştır:

- (i) Proje Şirketi, Türk Mevzuatı uyarınca bir anonim şirket şeklinde kurulmuştur;
- (ii) işbu Anlaşma'nın imza tarihinde, Proje Şirketi'nin hisselerinin yüzde elli birini (%51) doğrudan ya da dolaylı olarak Japon Konsorsiyumu elinde bulundurmaktadır; ve
- (iii) işbu Anlaşma'nın imza tarihinde, Proje Şirketi'nin hisselerinin yüzde kırk dokuzunu (%49) doğrudan ya da dolaylı olarak EÜAŞ veya EÜAŞ Konsorsiyumu elinde bulundurmaktadır.

13. Maddenin 3. Fıkrası uyarınca, Proje'nin nihai borç özkaynak finansman oranında meydana gelebilecek herhangi bir değişikliğe bağlı olmaksızın, her halükarda Taraflar'ca aksi kararlaştırılabilmek üzere, Hükümet, EÜAŞ'ın ve/veya (uygulanabildiği ölçüde) EÜAŞ Konsorsiyumu'nun Proje Şirketi'nin nakdi sermayesinin (Proje Şirketi'nin sermayesinin %51'ine doğrudan ya da dolaylı olarak Japon Konsorsiyumu'nun nakdi olarak iştirak etmesine bağlı olmak üzere) yüzde kırk dokuzuna (%49) iştirak edilmesi için gerekli (nakit) fonların Proje Şirketi'ne sağlanmasını temin edecektir.

7.2. Geçerlilik Tarihi'nden Fizibilite Aşaması Şartları Tamamlanma Tarihi'ne kadar Proje Şirketi'nin hissedarlarından her biri hissedarlıklarını yukarıda 7. Maddenin 1. Fıkrasında gösterilen şekilde devam ettirecektir. Fizibilite Aşaması Şartları Tamamlanma Tarihi'nden ESA'nın sona erme tarihine kadar ve 13. Maddede teminat hakkı verilmesine ilişkin olarak düzenlenmiş olan hüküm ve şartlara tabi olmak üzere, (i) Japon Konsorsiyumu ve (ii) EÜAŞ ya da EÜAŞ Konsorsiyumu Proje Şirketi'nin sermayesinde yukarıda sözü edilen hissedarlıkları sürdüreceklendir; şu koşulla ki (a) EÜAŞ'ın Proje Şirketi'ndeki doğrudan ya da dolaylı hissedarlığını yüzde kırk dokuzdan (%49), yüzde otuzdan (%30) az olmayan bir orana indirmesine izin verilecek ve (b) Japon Konsorsiyumu'nun ve EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu'nun her bir hissedarı veya üyesinin Proje Şirketi'ndeki doğrudan ya da dolaylı menfaatlerini devir veya temlik etme hakları (i) 7. Maddenin 4. Fıkrasına tabi olmak ve (ii) (bu ihtiyaç Proje Şirketi'ne ilişkin hissedarlar sözleşmesine ve Proje Şirketi'nin ana sözleşmesine yansıtılmak üzere) Proje Şirketi'nin yukarıda sözü edilen üyelerinin yazılı onayının alınmasına bağlı olması şartıyla bulunacaktır. Proje Şirketi ile ilgili hissedarlar sözleşmesi bu Proje'nin boyutu, türü ve karmaşıklığındaki bir proje için tipik hisse devir kısıtlamalarını içerecek ve (ilgili olduğu yerde) hissedarların ön alım hakları ve hisse devir mekanizmaları da dahil olmak üzere, hisse devirlerine uygulanacak prosedür ve ön koşulları belirtecektir.

7.3. Fizibilite Aşaması Şartları Tamamlanma Tarihi'nden itibaren geçerli olmak üzere, Proje Şirketi'ne ve/veya Japon Konsorsiyumu'na ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu'na (bunların üyelerine yapılanlar hariç olmak üzere) herhangi bir yeni iştirak ve/veya Proje Şirketi ve/veya Japon Konsorsiyumu ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu'ndaki (bunların üyelerine yapılanlar hariç olmak üzere) hisselerin (tüm halka arzlar da dahil ancak borsadaki devirler hariç olmak üzere) herhangi bir üçüncü Kişi'ye devri (Türk Mevzuatı'nın herhangi bir hükmüne halel gelmeksizin)

14

Proje Şirketi ve/veya Japon Konsorsiyumu ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu'nun ilgili hissedarı tarafından Yetkili Makam'a yapılacak bir ön Bildirim'e tabi olacaktır.

7.4. Fizibilite Aşaması Şartları Tamamlanma Tarihi'nden itibaren geçerli olmak üzere, Proje Şirketi ve/veya Japon Konsorsiyumu ve/veya EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu'nun bir üyesi, Proje Şirketi'ndeki doğrudan ya da dolaylı hissedarlığının bir üçüncü tarafa ("Önerilen Devralan") devrini teklif ederse, bu durumda bu hissedar Önerilen Devralan'a teklif edilen devire veya Önerilen Devralan'ın iştirak etmesine ilişkin olarak ETKB'ye danışacaktır. 7. Maddenin 3. Fıkrasında anılan Önerilen Devralan'ın iştirak etmesi ve/veya Önerilen Devralan'a devir, Bildirim'in tebellüğ tarihinden itibaren 45 gün içinde ETKB tarafından bu iştirak etme ve/veya devir Milli Menfaat'in korunması amacıyla reddedilirse, gerçekleştirilmeyecektir; şu şartlarla ki, (i) ETKB tarafından (yalnızca bilgi amaçlı olarak ve Devlet sırrının sonucu olan kısıtlamalara tabi olacak şekilde) red gerekçeleri iletilecek; ve (ii) ESA süresinin bitiminden sonra (a) ETKB tarafından red gerekçeleri iletilecek; ve (b) 27. Madde uyarınca ETKB'nin Önerilen Devralan'a devri makul bir sebep olmaksızın reddettiği tespit edilirse, bu halde ilgili hissedarın Önerilen Devralan'a payını devretmesine izin verilecektir ve söz konusu Önerilen Devralan, devri 27. Madde gereğince yapılacak yukarıda belirtilen tespiti takiben 90 günlük süre içinde tamamlayamaz ise, o halde, EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu ilgili hissedarlığı EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu ve ilgili hissedarın müzakere ettiği adil fiyat (ve bu adil fiyat altı (6) ay içinde kararlaştırılmaz ise, adil fiyat 27. Madde uyarınca belirlenecektir) üzerinden satın almakla yükümlü olacaktır. Proje Şirketi'nin hissedarlar sözleşmesinde, bu nitelikte iştirak ve/veya devre ilişkin ayrıntılı hükümlere de yer verilecektir.

7.5. Hükümetlerarası Anlaşma'ya uygun olarak, Taraflar her bir ilgili Ünite'nin ESA süresinin dolmasına kadar, EÜAŞ'ın, hissedarlar sözleşmesinde düzenleneceği üzere, Japon Konsorsiyumu'na nazaran daha düşük iç karlılık oranlarına tabi olacağını kabul etmişlerdir.

7.6. İşbu Anlaşma kapsamında, EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu, 18 Haziran 1984 tarihli ve 18435 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 8 Haziran 1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye, 27 Kasım 1994 tarihli ve 22124 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4046 sayılı ve 24 Kasım 1994 tarihli Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'a, 19 Aralık 2010 tarihli ve 27790 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3 Aralık 2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'na, 17 Mart 1984 tarihli ve 18344 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı Tassarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun'a tabi olmayacaktır.

7.7. İşbu Anlaşma kapsamında, yatırımlar ve yatırım kararları, yeni iştiraklerin kurulması, hisselerin edinilmesi ve devri ya da herhangi bir Kişi ile ticari sözleşme ilişkisi içine girilmesi de dahil olmak üzere, EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu tarafından yapılan herhangi bir işlem Türkiye Cumhuriyeti'nin özel hukuk hükümlerine tabi olacak ve Türk Mevzuatı uyarınca özel hukuk işlemleri olarak kabul edilecektir.

7.8. İşbu Anlaşma kapsamında, Proje Takvimi'nde gösterilmiş zaman kısıtlamaları içinde ve bunlara uygun olarak EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu tarafından yapılacak işleri ve süreçleri yürütmek ve zaman kaybını ve ekonomik kayıpları önlemek için, 22 Ocak 2002 tarihli ve 24648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış 4 Ocak 2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 22 Ocak 2002 tarihli ve 24648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış 5 Ocak 2002 tarihli 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, EÜAŞ Mal ve Hizmet Alımları Hakkında Yönetmelik ve tüm diğer ilgili alt düzenlemeler Proje Şirketi, EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu'na uygulanmayacaktır.

7.9. Proje ile ilgili Proje Şirketi'nce yürütülecek tüm yatırımlar, uygulanabildiği ölçüde, 12 Şubat 1992 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'ya tabi olacaktır.

MADDE 8 PROJE'NİN KAPSAMI

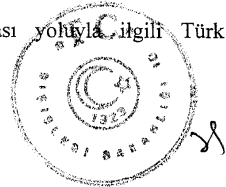
8.1. Proje'nin kapsamı (i) Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun üstlenilmesi; ve (ii) (işbu Anlaşma'da belirtilen şekilde) tasarım, mühendislik, tedarik, inşaat, işletme, bakım, onarım, yenileme (yaşam döngüsü açısından), konvansiyonel atık, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetimi ve NGS'nin ve Proje Sahası'ndaki ilgili Tesisler'in İşletmeden Çıkarılması ve işbu Anlaşma'da belirtildiği şekilde diğer faaliyetlerin icraasıdır. Ek olarak, (işbu Anlaşma'da belirtilen şekilde) Proje yerli tedarik, insan kaynakları gelişimi, teknoloji transferi ve NTEM ve NYİF'nin uygulanmasına ilişkin işbirliğinin geliştirilmesini kapsayacaktır.

8.2. Üçüncü tarafların haklarına halel gelmeksizin, Türkiye Cumhuriyeti üçüncü nükleer güç santralini Türkiye Cumhuriyeti'nde gerçekleştirmeye karar verdiğinde, uygun görüldüğü takdirde, Hükümetlerarası Anlaşma, İşbirliği Zaptı ve bu Anlaşma'nın tadil edilmesine bağlı olarak, Taraflar'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nde kurulacak olan üçüncü nükleer güç santralinin Proje kapsamının bir parçası olabileceği hususunda anlaşabileceği kabul edilmiştir.

MADDE 9 TARAFLAR ARASINDA İŞBİRLİĞİ ALANLARI

9.1. Taraflar, sayılanlar dahil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın, aşağıdaki alanlarda (işbu Anlaşma'da belirtilen şekilde) işbirliği yapacaklardır;

- (i) Nükleer güvenlik kültürü, nükleer güç endüstrisi ve nükleer güç santrallerinin geliştirilmesi;
- (ii) Nükleer tesislerin ve faaliyetlerin lisanlanması ve denetimi alanında bilgi ve deneyimin paylaşımı;
- (iii) Yakıt çevrimi ve Radyoaktif Atık yönetimi alanında bilgi ve deneyimin paylaşımı;
- (iv) Tasarım, inşaat, işletmeye alma, bakım, onarım, yaşam döngüsü yenilemesi ve nükleer güç santrallerinin İşletmeden Çıkarılması, nükleere ilişkin ekipmanların üretimi ve bakımı dahil olmak ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere, nükleer enerji endüstrisi alanında teknolojilerin geliştirilmesi;
- (v) Nükleer güç santrallerinin güvenli ve emniyetli şekilde işletilmesi;
- (vi) Proje'nin uygulanması için insan kaynaklarının geliştirilmesi;
- (vii) Proje'nin uygulanması için personelin eğitimi ve eğitimlerin tekrarlanması için NTEM'in kurulması;
- (viii) Eğitim ve nükleerle ilgili kapasitelerinin artırılması yoluyla ilgili Türk Kuruluşları'na teknik yardım sağlanması;

- (ix) Çalıştaylar, toplantılar, seminerler ve konferansların organizasyonu.

MADDE 10
VERİLEN HAKLAR

10.1. Geçerlilik Tarihi'ni müteakiben ve Türk Mevzuatı'na göre Proje Şirketi tarafından Proje'ye ilişkin ilgili başvuruların ve şartların tamamlanmasına tabi olarak, Fizibilite Çalışması'nın tamamlanması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun sonuçlandırılması da dahil Proje'nin etkili ve uygun şekilde uygulanabilmesi ve yürütülebilmesi için kullanılmak üzere, Proje Şirketi tarafından yapılacak sondaj, araştırma ve çalışmalar da dahil olmak üzere saha aktiviteleri için Proje Sahası'na girişi ve Proje Sahası'nın kullanımı amacıyla ilgili Devlet Makamları, Proje Şirketi'ne bila bedel münhasır bir hak sağlayacaktır.

10.2. 12. Maddenin 2. Fıkrası'nda belirtilen Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesine tabi olarak, Proje amaçları için, ve işbu Anlaşma'nın diğer hükümleriyle Proje Şirketi'ne tanınan diğer hak ve yetkilere hâle gelmeksizin, Hükümet ve ilgili Devlet Makamları (Türk Mevzuatı'nın ilgili hükümlerine tabi olarak ve ilgili olduğu yerde Türk Mevzuatı uyarınca uygun başvuru ve şartların Proje Şirketi tarafından tamamlanmasına tabi olarak) işbu Anlaşma uyarınca Proje Şirketi'ne aşağıdakileri tahsis eder:

- (i) Proje'nin uygulanması ve yürütülmesine, tüm Proje Faaliyetleri'nin yürütülmesine ve Proje Sözleşmeleri'nde Devlet Makamları tarafından Proje Şirketi'ne sağlanan diğer tüm hakları elinde bulundurmaya ilişkin münhasır hak;
- (ii) Türk Mevzuatı uyarınca gerekli Onaylar'ın alınmasını müteakip, Proje'nin etkili ve muntazam uygulanması ve yürütülmesi için İşletmeden Çıkarma tamamlanana kadar Proje Şirketi tarafından bila bedel kullanılmak üzere münhasır Arazi Hakları. Proje Sahası'nın teslimine uygulanacak olan esaslar Taraflar'ca Uygulama Anlaşması'nda kararlaştırılacaktır. Şüpheye mahal vermemek adına: noter ve tapu masrafları ve ilgili vergiler Proje Şirketi tarafından ödenecek ve fakat Proje Şirketi, Arazi Hakları veya Proje Sahası'nın işgali veya kullanımı ile ilgili olarak, herhangi bir Orman Bedeli ödemesi de dahil fakat bununla sınırlı olmamak üzere, başkaca herhangi bir harç, bedel, masraf veya gideri ödemekle yükümlü olmayacaktır;
- (iii) Proje Sahası üzerindeki Tesisler'i inşa etme, bunlara sahip olma, bunları kullanma, elinde bulundurma ve kontrol etmeye ilişkin münhasır hak;
- (iv) Proje kapsamında NGS vasıtasıyla üretilen elektriğin mülkiyet hakkı; ve
- (v) Proje kapsamında Onaylar'ı elinde tutma hakkı.

10.3.

- (i) Türk Mevzuatı uyarınca, izin verilen ölçüde, Hükümet, Proje Şirketi namına ya da Proje Şirketi'nin izniyle Proje Sahası'na girmek isteyen çalışanlar, taşeronlar, görevliler veya temsilciler için Proje Sahası'na erişim sağlayacaktır. Proje Şirketi bu alana erişim isteyen ve Türk vatandaşı olmayan kişilerin kimlik bilgilerini içeren listeyi sahaya ilişkin talep edilen erişim gününden otuz (30) gün önce ETKB'ye iletacaktır. ETKB'nin otuz (30) günlük süre içerisinde bu

tealebe cevap vermemesi durumunda, ETKB ilgili kişilerin erişimini onaylamış sayılacaktır. Şüpheye mahal vermemek adına, bu kısıtlamalar, denetleme amacıyla erişimi gerekli olan ETKB, TAEK veya Türkiye Cumhuriyeti'nin üyesi olduğu UAEA gibi belli ilgili uluslararası kuruluşların çalışanlarına uygulanmayacaktır.

- (ii) ETKB, Milli Menfaatler sebebiyle belirli Kişiler'in bu alana girmesini reddetme hakkını saklı tutar.
- (iii) Herhangi bir acil durum halinde, Proje Şirketi, işbu Anlaşma'nın 10. Maddesinin 3. Fıkrasının (i) Bendinde belirtilen otuz (30) günlük süreyi dikkate almadan, TAEK ve Saha'ya erişimi kontrol eden Devlet Makamı'na önceden yazılı Bildirim'de bulunarak Proje Sahası'na erişimi sağlayabilir; şu şartla Proje Şirketi acil durumu oluşturan koşullara ilişkin yazılı bir raporu ETKB, TAEK ve yukarıda anılan ilgili Devlet Makamı'na mümkün olan en kısa sürede ve olaydan 5 gün sonrayı geçmeyecek şekilde sunacaktır.

MADDE 11 **HÜKÜMET'İN TAAHHÜT VE ONAYLARI**

11.1. Her bir Fizibilite Aşaması Şartının yerine getirildiğinin hem ETKB hem de Proje Şirketi tarafından yazılı olarak teyit edilmiş olmasına tabi olmak üzere, Hükümet, Türk Mevzuatı'na uygun olarak (fakat 3. Maddenin 2. Fıkrası hükümlerine hâlel getirmeksizin), Proje'nin zamanında uygulanması için, ilgili Devlet Makamları'nın işbu Anlaşma ve Proje Sözleşmeleri'ndeki yükümlülüklerini yerine getirmesini sağlayacaktır.

11.2. Türk Mevzuatı'nda gelecekte konulabilecek şartlar hariç olmak üzere, Hükümet:

- (i) EÜAŞ'ı, işbu Anlaşma'nın 7. Maddesinin 6. Fıkrasına uygun olarak yükümlülüklerini yerine getirmesi amacıyla EÜAŞ Konsorsiyumu'nu kurması için yetkili kılacaktır;
- (ii) Herhangi bir Proje Sözleşmesi'nde açıkça belirtilebilecek olanlar haricinde, Proje Şirketi'ne, işbu Anlaşma'dan doğan herhangi bir hak, menfaat veya yararı azaltmayacak, şarta bağlı kılmayacak veya sınırlandırmayacaktır; ve
- (iii) Proje'ye ilişkin olarak, Proje Şirketi'nin, Sponsorlar'ın veya Proje'nin menfaatlerine zarar verecek herhangi bir Kamulaştırma faaliyetinde bulunmayacaktır.

11.3. Proje Şirketi, gerek herhangi bir Tehlikeli Madde gerekse kültürel, arkeolojik veya tarihsel kalıntı veya yapı olsun, Proje Sahası'nda önceden var olan herhangi bir koşuldaki sorumlu olmayacaktır. Önceden mevcut koşulların Fizibilite Çalışması veya Proje işlerinin yapımı sırasında ortaya çıktığı ölçüde, Proje Şirketi, ilgili Devlet Makamları'nı durumdan haberdar etmekle ve ilgili Devlet Makamı tarafından bu kalıntı veya yapı işlem görene ya da çıkarılana kadar bu kültürel, arkeolojik veya tarihi kalıntı veya yapıları korumakla yükümlü olacak ve ilgili Devlet Makamları Tehlikeli Madde'nin veya bu kalıntı veya yapıların işlem görmesinden veya kaldırılmasından sorumlu olacaktır; şöyleki, gerekli olması halinde ve gerekli olduğu ölçüde, Proje Takvimi ve Tarife Taraflar'ca mutabık kalınabilecek şekilde tadil edilecek ya da (anlaşma olmaması halinde) işbu Anlaşma herhangi bir Taraf'ca sona

18

erdirilebilecektir. İlgili sona erdirmeye ve sonuçlarına ilişkin olarak, halin icabına göre 25. Maddenin 2. Fıkrası, 25. Maddenin 3. Fıkrası veya 25. Maddenin 11. Fıkrası uygulanacaktır.

11.4. (İşbu Anlaşma'da belirtildiği şekilde) Hükümet:

- (i) Proje Sahası dahilindeki araziyi Kamulaştıracak ve özel mülkiyete veya Proje Sahası ile ilgili olarak gerekli olabilecek diğer haklara konu olan Arazi Hakları'nı Maliyet yaratmaksızın Proje Şirketi'ne (bila bedel) devredecektir; ve
- (ii) Arazi Hakları üzerinde herhangi bir üçüncü tarafmenfaati nedeniyle Proje Şirketi'nin maruz kaldığı herhangi bir sorumluluk için Proje Şirketi'ni tazmin edecektir.

11.5. Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Tarihten sonra ve her bir Ünitenin ESA'sı ayrı ayrı sona erene kadar oluşan ve Tarife'nin hesaplanmasında kullanılan varsayımların değişmesine neden olan Türk Mevzuatı'ndaki herhangi bir değişiklik veya yeni Türk Mevzuatı'nın yürürlüğe girmesi ("**Ekonomik Denge**de Değişiklik"), Tarife'ye bir azalış veya bir artış olarak yansıtılacaktır. Şüpheye mahal vermemek adına, Türk Mevzuatı'ndaki değişiklik sonucunda Tarife'deki azalış veya artış geriye dönük olmayacaktır ve sadece Türk Mevzuatı'ndaki değişiklik yürürlüğe girdikten sonra uygulanacaktır ve periyodik düzeltmelere tabi olan, diğerlerinin yanı sıra, Vergiler'deki, resimlerdeki ve/veya ücretlerdeki, herhangi bir değişiklik (bunlar aşağıda belirtilen toplam eşik değeri geçmedikçe ve geçene kadar) Ekonomik Denge

değişiklik olarak kabul edilmeyecektir. Uygulama Anlaşması'nda belirtilecek bir tutarın aşımında kümülatif etkisi olmayan, herhangi bir yıl içinde gerçekleşen toplam değişiklikler Ekonomik Denge

değişiklik oluşturmayacaktır. **11.6.** Hükümet, Proje Şirketi'nin Türk Mevzuatı'na göre alması gereken Onaylar'ın verilmesini Türk Mevzuatı'na tabi ve uygun şekilde kolaylaştıracaktır.

11.7. Her bir Fizibilite Aşaması Şartının yerine getirildiğinin hem ETKB hem de Proje Şirketi tarafından yazılı olarak teyit edilmiş olmasına tabi olmak üzere, ve Türk Mevzuatı'na göre TEİAŞ masrafları kendisine ait olmak üzere NGS'nin salt sahasına bağlanacak olan iletim hatlarının ve ilgili tüm tesislerin yapımı ve bakımından ve genel Proje Takvimi'ne uygun olarak tamamlamanın sağlanabilmesi adına, ilgili sahaların Kamulaştırma'sından ve/veya arazi kullanım haklarının edinilmesinden sorumlu olacaktır. Proje Sahası'nda bulunan iletim hatları (direk yerleri ve irtifaklar) ve NGS'nin salt sahasına gelecekte bağlanacak olan donanımsız hat fiderleri için arazi ve/veya arazi kullanım hakları TEİAŞ'a bedelsiz olarak devredilecek ya da tahsis edilecek ve tapu kayıt harcı gibi ilgili işlem bedellerinden TEİAŞ sorumlu olacaktır. TEİAŞ bu iletim hatları ve hat fiderlerinin bakım ve onarımından sorumlu olacaktır.

11.8. Hükümet, Proje için gerekli altyapının gelişimini, tedarikini ve bakımını Proje Sahası'nın dışından Proje Şirketi'nin kullanımı amacıyla bila bedel (Uygulama Anlaşması'nda belirtileceği şekilde) Türk Mevzuatı'na uygun şekilde sağlayacaktır.

11.9. NGS'nin her bir Ünitesi, ilgili Ünite'nin ESA'sının yürürlükte olduğu süre boyunca, (i) Proje Şirketi'nin (a) Türk Mevzuatı'na uygun olarak imzalanacak Proje Sözleşmeleri uyarınca yan hizmetler, (b) dengeleme ve uzlaştırma piyasası ve (c) 14. Maddenin 3. Fıkrasında ve 14. Maddenin 4. Fıkrasında tanımlanan durumlar haricinde, Türk elektrik piyasasında ticari operasyonlar ile iştigal etmemesi ve (ii) NGS'nin teknik kısıtlamaları (Proje Sözleşmeleri'nde

19

mutabık kalınacaktır) ile uyumlu olacak şekilde Türk dengeleme ve uzlaştırma piyasasına katılması ve (14. Maddenin 3. Fıkrası hükümlerine halel getirmeksizin) 14. Maddenin 3. Fıkrasına ilişkin olarak taahhüt edilen elektriği aşan miktar için teklif edilen fiyatın, yük atma için sistem işletmecisine verilen en düşük teklife (TL/MWh) eşit olması şartıyla, sadece nükleer olmayan tüm santrallerin yük atma ve kapama emrine tabi olmasının ardından, iletim sistemi işletmecisi tarafından verilen yük atma veya kapama emrine tabii olacak biçimde, öncelik sıralamasındaki son güç santrali olacaktır. Ancak, acil durumda, Proje Şirketi, NGS'nin teknik kısıtlamalarına ve Türk elektrik şebekesi düzenlemelerine tabi olarak, iletim sistemi işletmecisi tarafından Proje Sözleşmeleri'ne uygun olarak verilen acil durum talimatları ile uyumlu hareket edecektir.

11.10. İlgili Ünite'nin ESA süresi boyunca NGS'nin her bir Ünitesi'nin emre amade üretim miktarı, Proje Şirketi'nin kontrolü dışında gelişen ve ilgili Devlet Makamı'nın ilgili Proje Sözleşmeleri veya işbu Anlaşma uyarınca yükümlüklerini ihmalî veya ifa etmemesinden kaynaklanan (Proje Şirketi'nin kendi yükümlüklerini ifa etmemesi sonucu ortaya çıkacak olanlar haricinde) dış faktörlerden dolayı kısıtlanır ise; Proje Şirketi, uğradığı Kayıp veya Zarar'ı ispatlamak şartı ile, bu Kayıp veya Zarar için ilgili Devlet Makamı tarafından ilgili Proje Sözleşmeleri veya işbu Anlaşma'ya uygun olarak tazmin edilecektir.

11.11. EÜAŞ, Japon Konsorsiyumu'nun haklarını, çalışmalarını ve raporlarını Proje Şirketi'ne devretmesine bağlı olarak, EÜAŞ adına yürütülmüş ve toplanmış tüm çalışmaları, raporları ve verileri ve bunlara ilişkin tüm kullanım haklarını (fakat fikri mülkiyet haklarına ilişkin olarak yalnızca lisans) Proje Şirketi'nin bu çalışmaları, raporları ve verileri TAEK'e başvuru sürecinde ve diğer düzenlemeye ilişkin başvuruları ve Proje Faaliyetleri'ni desteklemek adına kullanabilmesi için Proje Şirketi'ne devredecektir. EÜAŞ'a Proje Sahası için TAEK'ten saha lisansı verilirse, EÜAŞ bu saha lisansı ile ilgili haklarından Proje Şirketi lehine feragat edecektir ve Proje Şirketi Türk Mevzuatı'na uygun ve tabi olarak saha lisansının yenilenmesi için TAEK'e başvuracaktır.

11.12. Hükümet aşağıda sayılan anlaşmalardaki yükümlülüklerine uyacaktır:

- (i) (Hükümetlerarası Anlaşma'da ve İşbirliği Zaptı'nda atf yapılmış olan) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair İşbirliği Anlaşması;
- (ii) Güvence Denetimi Anlaşması; ve
- (iii) 1970 tarihli Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması.

MADDE 12 PROJE ŞİRKETİ'NİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

12.1. Proje Şirketi aşağıda belirtilen yükümlülükleri yerine getirecektir:

- (i) Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun tamamlanması adına gerekli hedeflere ulaşılması için bir zaman çizelgesinin İşbirliği Zaptı'nın hem Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti hem Japonya Hükümeti için geçerli olduğu günden itibaren iki (2) ay içinde ETKB'ye sunulması;
- (ii) zaman çizelgesinde belirtilmiş olan hedeflere ilişkin üçer aylık ilerleme raporlarının ETKB'ye sunulması da dahil, Fizibilite Çalışması'nın yapılması; ve

- (iii) zaman çizelgesinde belirtilmiş olan hedeflere ilişkin üçer aylık ilerleme raporlarının ETKB'ye sunulması da dahil, Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun hazırlanması.

12.2. Hem ETKB hem de Proje Şirketi tarafından Fizibilite Aşaması Şartları'nın her birinin (aşağıda tanımlandığı şekilde) yerine getirildiğinin yazılı olarak teyit edilmiş olmasına tabi olarak, Proje Şirketi aşağıdaki yükümlülükler de dahil fakat bunlarla sınırlı olmamak üzere işbu Anlaşma'daki (yukarıda 12. Maddenin 1. Fıkrasında belirtilenler hariç) yükümlülüklerini, işbu Anlaşma'da daha sonra yapılacak tadillerde ayrıntılı olarak düzenledikleri ölçüde ifa edecektir:

- (i) Proje Faaliyetleri'nin yürütülmesi adına gerekli olan ve Proje'ye ilişkin tüm Onaylar için başvuru yapılması, bunların alınması ve korunması;
- (ii) İşbu Anlaşma'da belirtildiği ölçüde, Türk sivil nükleer programının kamusal kabulünün desteklenmesi adına çaba sarfetmek;
- (iii) Üniteler'in mühendisliği, tedarigi, inşası ve işletmeye başlaması amacı ile gerekli olan finansmanın temin edilmesi için Makul Gayret'i göstermek;
- (iv) işbu Anlaşma 19. Maddede ayrıca belirtildiği şekilde, NGS'nin ve ilgili tesislerin uygulanabilir olan Türk Mevzuatı'na, Basiretli Sanayi Uygulaması'na ve çevre, sosyal sorumluluk ve sürdürülebilirlik konusunda uluslararası kabul görmüş standartlara uygun olarak, planlanması, mühendisliği, tedariki, inşası, işletmesi, bakımı ve onarımı;
- (v) Tedarikçilerin, Proje'nin takvimini ve ticari ihtiyaçlarını karşılayabildikleri ölçüde, Proje'de kullanılacak olan malzeme, ekipman ve hizmetler için nitelikli tedarikçilerden teklif alma yoluyla yerli Türk sanayisinin geliştirilmesi ve Proje'nin tedarik zinciri unsurlarının yerleştirilmesi;
- (vi) NGS'nin tasarımından İşletmeden Çıkarma'ya kadar Proje'nin uygulanması için, Yerli Tedarik Planı ile uyumlu olarak uygun nitelikteki Türk uzmanların işe alınmaları;
- (vii) işbu Anlaşma'da belirtildiği ölçüde, Türk vatandaşlarının Tesisler'de çalışmak için eğitilmesi (tesiste tam kapsamlı simülatörün sağlanması da dahil) ve insan kaynakları gelişimi için diğer fırsatların değerlendirilmesi;
- (viii) ESA (uygulanabildiği ölçüde) ve işbu Anlaşma hükümlerine uygun olarak Üniteler'de üretilen elektriğin satışı;
- (ix) işbu Anlaşma'nın 21. Maddesi'ne uygun olarak, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetimi;
- (x) işbu Anlaşma'nın 22. Maddesi'ne uygun olarak, NGS'nin ve ilgili Tesislerin İşletmeden Çıkarılması;
- (xi) işbu Anlaşma ve Uygulama Anlaşmaları'nda belirtildiği ölçüde ve Hükümetlerarası Anlaşma'ya ve İşbirliği Zaptı'na uygun olarak aşağıdakilerin geliştirilmesi hususunda Japonya Hükümeti ile işbirliği yapmada Makul Gayret'i göstermek:

- (1) Yerli Tedarik Planı;
  - (2) İnsan Kaynakları Geliştirme Planı;
  - (3) Sosyal Sorumluluk, Kamuoyu Kabulü ve Kamuoyu Farkındalığı Planı;
  - (4) Teknoloji Transferi Planı;
  - (5) Nükleer Teknoloji ve Eğitim Merkezi; ve
  - (6) Nükleer Yakıt İmalat Fabrikası.
- (xii) (Proje Şirketi'nin Nükleer Yakıt'ı ithal etmek, edinmek, taşımak, depolamak ve kullanmak için Türk Mevzuatı ve uygulanabilir diğer tüm Kanunlar ve düzenlemeler uyarınca gerekli tüm Onaylar, izinler, rızalar ve lisansları ilgili tüm zamanlarda elinde tutması şartıyla) NGS için Nükleer Yakıt satın alınması ve tedariki için uzun süreli anlaşmalar yapmak;
- (xiii) Proje Şirketi, NGS'yi makul ve basiretli bir işletmeci olarak ve Türk Mevzuatı ile uluslararası en iyi uygulama standartlarına uygun şekilde işletecektir;
- (xiv) Proje Şirketi, Proje'nin zamanında uygulanabilmesi için, işbu Anlaşma ve Proje Sözleşmeleri tahtındaki yükümlülüklerini yerine getirecektir, ve
- (xv) NGS'nin her bir Ünitesi'nin emre amade üretiminin kısıtlanması sonucunda herhangi bir Devlet Makamı'nın, ilgili Devlet Makamları'nın kontrolü dışında olan ve ilgili Proje Sözleşmeleri veya işbu Anlaşma'daki yükümlülüklerin Proje Şirketi tarafından ihmal edilmesi veya ifa edilmemesine atfedilebilecek dış sebeplerle (herhangi bir Devlet Makamı'nın herhangi bir yükümlülüğünü yerine getirmemesinin sonucu olanlar haricinde) ilgili Ünite'ye uygulanabilir olan ESA süresi boyunca Kayıp veya Zarar'a uğraması durumunda, ilgili Devlet Makamı, uğradığı Kayıp veya Zarar'ı ispatlaması şartıyla, söz konusu Kayıp veya Zarar için Proje Şirketi tarafından işbu Anlaşma'nın 14. Maddesinin 4. Fıkrası ve ilgili Proje Sözleşmeleri veya işbu Anlaşma uyarınca tazmin edilecektir.

İşbu 12. Maddenin amaçları doğrultusunda "**Fizibilite Aşaması Şartları**" şunlardır:

- (a) ETKB, Proje Şirketi ve Japon Konsorsiyumu ve EÜAŞ veya EÜAŞ Konsorsiyumu'nun her bir üyesi tarafından, Fizibilite Çalışması'nın Proje'nin Proje Sahası'nda kendisi için tatmin edici şekil ve sürede devam ettirilebilir olduğunu gösterdiğinin yazılı olarak teyidi;
- (b) ETKB ve Proje Şirketi'nin her biri tarafından, Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun kendisi için her bakımdan tatmin edici olduğunun diğer Taraf'a yazılı olarak teyidi;
- (c) hem ETKB hem de Proje Şirketi için tatmin edici olduğu her bir Taraf'ça yazılı olarak teyit edilmiş şekilde Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu sonuçlarının yansıtılması için, işbu Anlaşma'nın 30. Maddesinin 2. Fıkrası uyarınca (gerekmesi halinde) işbu Anlaşma'nın tadili;

22

- (d) TETAŞ ve Proje Şirketi arasındaki Elektrik Satın Alma Anlaşması'na ve EÜAŞ Riskten Koruma Anlaşması'na uygulanacak mutabık kalınan hüküm ve şartların ve Proje için mühendislik, tedarik ve inşaat sözleşme(ler)inin ön protokolünün ve diğer Proje Sözleşmeleri'ne uygulanacak temel ilkelerin taraflarca kabulünün Proje Şirketi tarafından ETKB'ye yazılı olarak teyidi ve bunların paraflanması;
- (e) Proje Şirketi'ni ve ETKB'yi tatmin edecek koşullarda Proje için borç finansmanı ile ilgili olarak finansal kuruluşlar ve kredi verenlerden borç finansmanının mevcudiyeti hususunda tatmin edici güvencelerin Proje Şirketi tarafından temini;
- (f) Uygulama Anlaşması'nın tamamlanması ve üzerinde anlaşılması; ve
- (g) Türkiye Cumhuriyeti tarafından Paris Sözleşmesi'nin 2004 tadilinin onaylanması ve Nükleer Sorumluluk Kanunu ve nükleer enerji ve radyasyon kanununun tamamlanması ve yürürlüğe girmesi.

MADDE 13 FİNANSMAN MEKANİZMASI

13.1. Proje Şirketi, aşağıda belirtilenlere tabi olarak, Proje için proje finansmanını sağlamakla yükümlüdür. Fizibilite Aşaması Şartları Tamamlanma Tarihi'nden itibaren geçerli olmak üzere, Proje Şirketi JBIC, NEXI ve ticari bankalar da dahil muhtemel kredi verenlerden Proje'ye ilişkin proje finansmanı tekliflerini almak için Makul Gayret'i gösterecektir. Proje üzerinde esaslı etkisi olan Proje Sözleşmeleri'ne taraf olan ilgili Devlet Makamları, işbu Anlaşma uyarınca öngörüldüğü şekilde Proje Şirketi ve kredi verenler arasında yapılacak teminat düzenlemelerinin varlığını kabul edeceklerdir. Bu amaçla, Proje Şirketi ilgili Devlet Makamları'nın taraf olduğu her bir Proje Sözleşmesi'nin bir kopyasını ETKB'ye sunacaktır. Hükümet, Proje'nin finansmanının kolaylaştırılması için Proje Şirketi'ne makul desteği sağlayacaktır. Proje'nin Maliyetleri, borç, özkaynak katkısı, sermaye katkısı ve/veya Proje Şirketi'nin iç kaynaklarından temin edilecek nakit akışının bir araya getirilmesi vasıtasıyla finanse edilecektir. İşbu Anlaşma'nın diğer herhangi bir hükmüne bakılmaksızın, Hükümet, Proje'nin uzun vadeli proje finansmanına ilişkin herhangi bir hazine veya devlet garantisi vermekle yükümlü olmayacaktır.

13.2. Proje Şirketi, işbu Anlaşma ve herhangi bir Proje Sözleşmesi altındaki haklarına ilişkin olarak, Türk Mevzuatı uyarınca izin verildiği ölçüde kredi verenler lehine teminat düzenlemeleri oluşturmaya yetkili olacaktır; ancak şu koşulla ki, lehine teminat kurulması önerilen kişi ya da teminat altına alınmış taraf ya da diğer taraf, "Men Edilmiş Kuruluş" kapsamındaki kişilerce kurulmuş, bu kişilerden oluşturulmuş ya da bu kişilerce kontrol edilmekte ise ilgili teminatı reddetmesi için, anılan teminat düzenlemelerinden kaynaklanan bu teminat hakkının hüküm ifade etmesinden otuz (30) gün önce Hükümet'e Bildirim'de bulunulacaktır. İşbu 13. Maddenin 2. Fıkrası bağlamında "Men Edilmiş Kuruluş", Milli Menfaat kaygıları yaratan herhangi bir Kuruluş anlamına gelir, ancak Türkiye Cumhuriyeti'nde faaliyette olan bir şubesi, temsilciliği veya iştiraki bulunan hiçbir finansal kurum Men Edilmiş Kuruluş olarak kabul edilmeyecektir. Hükümet, anılan bu 30 günlük süre içinde ret Bildirimi'ni yazılı olarak göndermezse, bu teminat düzenlemelerini onaylamış ve kabul etmiş sayılacaktır. Hükümet'in yukarıda sözü edilen teminat düzenlemelerinin yapılmasını kabulüne diğerlerinin yanında aşağıdakiler de dahil olabilecektir:

23

- (i) ETKB ve/veya 13. Maddenin 1. Fıkrasında atf yapılan Devlet Makamları tarafından lehine teminat düzenlemesi yapılacak kişiye, Proje Şirketi'nin herhangi bir temerrüdünün ve ETKB ve/veya herhangi bir Devlet Makamı'nın buna ilişkin işlem yapma niyetinin önceden Bildirilmesi gerekliliği; ve
- (ii) Bu teminat düzenlemeleri uyarınca, işbu Anlaşma ve diğer Proje Sözleşmeleri uyarınca herhangi bir temerrüt halinin düzeltilmesi veya giderilmesi haklarının varlığının ve bu hakların muhtemel kullanımının kabul edilmesi.

13.3. Taraflar, Hükümetlerarası Anlaşma'nın, Proje Maliyeti'nin (i) yüzde yetmişinin (%70) proje finansmanı kapsamında borç ve (ii) yüzde otuzunun (%30) Proje Şirketi'nce sağlanacak özkaynak katkısı birleşimi ile fonlanmasını hedeflediğini kabul etmektedirler.

13.4. Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesinden önce, Proje'nin hem Proje Şirketi hem de ETKB tarafından kabul edilebilir koşul ve şartlarda uygulanması için gerekli finansmanın sağlanmasının mümkün olmadığı belirlenmesi halinde, Proje Şirketi veya ETKB finansmanın sağlanamamasına ilişkin Bildirimi diğer tarafa verecektir. Hem Proje Şirketi'nin hem de ETKB'nin üst yönetimi, finansman için alternatifleri müzakere etmek ve karşılıklı olarak kabul edilebilir bir finansman seçeneği üzerinde mutabık kalmak amacıyla toplanacaktır ve söz konusu Bildirim'den itibaren üç (3) ay içinde Proje Şirketi ve ETKB'nin bir finansman alternatifi üzerinde mutabık kalamaması halinde, Proje Şirketi veya ETKB herhangi bir tazminat ya da sorumluluk olmaksızın, bu husustaki Bildirim'in tebellüğü tarihinden itibaren geçerli olmak üzere buradaki hak ve yükümlülüklerini sona erdirmeye hakkını haiz olacaktır.

MADDE 14 ELEKTRİK SATIN ALMA ANLAŞMASI

14.1. Proje Şirketi, NGS'de Proje kapsamında üretilecek elektriğin sahibi olacaktır. Her bir Ünite'nin ticari işletmeye geçişinden itibaren geçerli olmak üzere, Proje Şirketi elektriğini her bir Ünite'nin ESA süresi boyunca ESA'ya uygun olarak satacaktır.

14.2. Taraflar (a) Proje Şirketi ile TETAŞ arasında ESA'nın imzalanması için hedeflenen tarihin Uygulama Anlaşması'nın imza tarihini takip eden bir (1) yıl içerisinde bir tarih olması, (b) ESA'nın Proje Şirketi ve TETAŞ'ı tatmin eder hüküm ve şartlarla yapılandırılması ve (c) bu hüküm ve şartların, aşağıdaki prensipleri içermesi ama bunlarla sınırlı olmaması hususunda mutabıktırlar:

- (i) Proje Şirketi NGS tarafından üretilecek elektriğin sahibi olacak ve bu elektriği satacaktır;
- (ii) ESA'nın süresi, herbir Ünite için ilgili Ünite ile ilgili olarak ESA'da tanımlanacak ticari işletmeye geçiş tarihinden (işletmeye alma ve testlerin tamamlanmasının ardından) ("ESA Yürürlük Tarihi") itibaren yirmi (20) yıldır;
- (iii) Proje Şirketi, her uzlaştırma dönemi için her yıl Proje Şirketi tarafından TETAŞ'a bildirilen (ESA mekanizmasına uygun şekilde miktar ve/veya zamanlama bakımından karşılıklı mutabık kalınan ayarlamaya tabi olarak) ve taahhüt edilen, NGS'den üretilecek sabit miktardaki kWh cinsinden elektriğin %100'ünü Tarife artı yakıt bedeli üzerinden satacak ve TETAŞ bu elektriği satın

alacaktır (yük atma sebebiyle sistem işletmecisi tarafından talimat verilen veya yöneltilen herhangi bir kısıtlama sonucunda NGS'nin üretimi üzerinde herhangi bir azalma olmaksızın);

- (iv) Proje Şirketi, her bir Ünite'nin ticari işletmeye başlama tarihinden en az bir yıl önce, her bir ilgili Ünite'nin tüm ESA süresi boyunca tüm Üniteler için TETAŞ tarafından satın alınacak planlanmış aylık elektrik üretim miktarlarını TETAŞ'a sunacaktır;
- (v) Proje Şirketi her yıl Nisan ayında TETAŞ'a bir sonraki yıl için uzlaştırma dönemi elektrik üretim miktarı tablosunu sunacaktır. Proje Şirketi bu tabloların ilkini NGS'nin her bir Ünitesi'nin ticari işletmeye geçiş tarihinden dört (4) ay önce sunacaktır; ve
- (vi) ESA uyarınca ödeme dönemi her bir Ünite için ticari işletmeye geçiş tarihinden itibaren başlayacaktır.

14.3. Proje Şirketi, TETAŞ'a taahhüt edilenden daha fazla elektriği sağlayabilirse (her türlü fazla üretim Proje Şirketi tarafından TETAŞ'a ESA'da kararlaştırılacak tarihten önce bildirilecektir):

- (i) TETAŞ, taahhüt edilen miktardan fazla olan tüm elektriği, değişken işletme bedeli (Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt yönetimi ile İşletmeden Çıkarma fonlarına katkıları dahil), yakıt bedeli bileşenleri ve Uygulama Anlaşması'nda mutabık kalınacak olan marj toplamından oluşan ESA'da belirlenecek olan fiyattan ön alım hakkına sahip olacaktır.
- (ii) Eğer mutabık kalınacak bir süre içerisinde TETAŞ yukarıda paragraf (i)'de belirtilen alım hakkı tercihini kullanmazsa Proje Şirketi ilgili fazla miktarı elektrik piyasalarında satmaya hak kazanacaktır.
- (iii) Eğer Proje Şirketi mutabık kalınacak bir süre içerisinde ilgili fazla miktarın bir kısmını ya da tamamını yukarıda (ii) paragrafı doğrultusunda elektrik piyasalarında satmadığını TETAŞ'a bildirirse, Proje Şirketi ilgili fazla miktarı değişken işletme bedeli (Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt Yönetimi ile İşletmeden Çıkarma fonlarına katkıları dahil) ve yakıt bedeli bileşenleri toplamından oluşan ve ESA'da kararlaştırılacak olan fiyattan satacak ve TETAŞ ise satın alacaktır.
- (iv) Taahhüt edilenden fazla elektriğin elektrik piyasalarında satımının gerçekleşmesi halinde, Proje Şirketi 14. Maddenin 3. Fıkrası uyarınca TETAŞ'ı bilgilendirmez ise, Proje Şirketi, Proje Şirketi ile TETAŞ tarafından karşılıklı anlaşma ile belirlenecek baz fiyat ile ve değişken işletme bedeli (Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt Yönetimi ile İşletmeden Çıkarma fonlarına katkıları dahil) ve yakıt bedeli arasındaki farkın piyasada satılmış olan taahhüt edilmiş elektriği aşan miktar ile çarpılması suretiyle oluşan toplam tutarı TETAŞ'a ödeyecektir.

14.4. Proje Şirketi, hüküm ve şartları Fizibilite Çalışması süresince kararlaştırılacak EÜAŞ Riskten Koruma Anlaşması'nı (her bir Ünite için ilgili Ünite'nin ESA süresi ile eşit süreli olacak şekilde) imzalayabilir.

25

Proje Şirketi, diğer bağımsız elektrik üreticileri ile uygun risk koruma düzenlemeleri üzerinde mutabık kalmak için ve/veya Tarife artı sabit cezai şart tutarlarının toplamına eşit (EÜAŞ Riskten Koruma Anlaşması'nda belirlenecek olan) tutarda fiyat şartlarına dayanarak eksik elektriğin tedarik edilmesine yönelik olarak Türkiye elektrik piyasasından elektrik almak için Makul Gayret sarfetmesi ve bu riskten koruma düzenlemelerinin bu zamanda yapılmamış olması şartı ile zaman zaman EÜAŞ Riskten Koruma Anlaşması'na başvurabilir.

14.5. ESA bağlamında Tarife, yatırım bedeli, sabit işletme bedeli, değişken işletme bedeli ve Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt yönetimi ile İşletmeden Çıkarma fonlarına katkılarından oluşacaktır.

14.6. TETAŞ, Tarife'den ayrı olarak "maruz kalınan" ve "doğrudan yansıtılan" bazda tazmin edilmek üzere, Nükleer Yakıt tedariki ile ilgili (lisans ücretleri, maliyetler ve tüm (içeriden ya da dışarıdan, ihtiyari ya da zorunlu) rezervler gibi) doğrudan giderlerinin tümünü (içeriden ya da dışarıdan, ihtiyari ya da zorunlu) rezervler gibi) doğrudan giderlerinin tümünü yansıtan miktarı Proje Şirketi'ne ödeyecektir. Yakıt bedelinin tevsih edilmesi için, TETAŞ tarafından talep edilebilecek belgeler ilk Ünite'nin ticari işletmeye geçiş tarihinden bir yıl önce TETAŞ'a sağlanacaktır ve düzenli olarak güncellenecektir. Proje Şirketi uzun dönem yakıt temini sözleşmelerini vaktinde TETAŞ'a sunacaktır.

14.7. Proje Şirketi, Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt yönetimi ile İşletmeden Çıkarma fonları için işbu Anlaşma'nın 21. ve 22. Maddeleri doğrultusunda katkı sağlayacaktır.

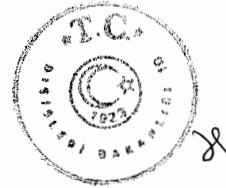
14.8. Her bir Ünite'nin ESA süresince, TETAŞ ve Proje Şirketi birbirlerinden herhangi bir garanti talep etmeyecektir.

14.9. İşletmeye alma ve test dönemi sırasında üretilen elektriğin satım ve alımına ilişkin hüküm ve şartlar, her bir Ünite'nin ESA'sında belirtilecektir. Bu elektriğin satım ve alımına ilişkin hükümler ve bu elektriğe uygulanacak fiyat aşağıdaki şekilde olacaktır:

- (i) TETAŞ, işletmeye alım ve test dönemi süresince üretilen ve taraflarca kararlaştırılacak bir zaman periyodu içerisinde TETAŞ'a bildirilen tüm taahhüt edilen elektriği buna ilişkin anlaşmalarda tanımlanacak olan ve değişken işletme bedeli (Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt yönetimi ile İşletmeden Çıkarma fonlarına katkıları dahil), yakıt bedeli bileşenleri ve Uygulama Anlaşması'nda mutabık kalınacak olan marj toplamından oluşan fiyattan ön alım hakkına sahip olacaktır.
- (ii) Eğer, mutabık kalınacak bir süre içerisinde, TETAŞ yukarıdaki paragraf (i)'deki alım tercihinin kullanmazsa Proje Şirketi ilgili elektriği elektrik piyasalarında satmaya hak kazanacaktır.
- (iii) Eğer, mutabık kalınacak bir süre içerisinde, Proje Şirketi ilgili elektriğin bir kısmını ya da tamamını yukarıdaki paragraf (ii) doğrultusunda elektrik piyasalarında satmadığı TETAŞ'a bildirirse, Proje Şirketi ilgili elektriği buna ilişkin anlaşmada tanımlanacak olan ve değişken işletme bedeli (Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt yönetimi ile İşletmeden Çıkarma fonlarına katkıları dahil) ve yakıt bedeli bileşenleri toplamından oluşan fiyattan satacak ve TETAŞ ise bu fiyattan satın alacaktır.

**MADDE 15
VERGİLER**

26

15.1. Proje ile ilgili tarh olunacak uygulanacak tüm vergiler ve resimler, Türk Mevzuatı ile birlikte uygun olduğu ölçüde, 8 Mart 1993 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması'na tabi olacaktır.

MADDE 16 TEŞVİKLER

16.1. Proje'nin uygulanabilmesi için, Proje, 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (tüm ekleri dahil) hükümleri uyarınca tanımlanan Beşinci (5.) Bölge Teşvikleri uyarınca varolan tüm teşviklerden yararlanacaktır.

16.2. Taraflar, Fizibilite Çalışması dönemi boyunca Türkiye Cumhuriyeti'ndeki teşvik rejimine ilişkin ilgili yasal düzenlemeler çerçevesindeki teşvik uygulamalarındaki değişiklikleri tartışacaklardır. Taraflar karşılıklı olarak ek teşvikler üzerinde mutabık kalırlarsa Tarife bu doğrultuda düşürülecektir.

16.3. Hükümet, ekipman, malzeme vb. imalatını desteklemek amacıyla Türkiye Cumhuriyeti'nde Türk Mevzuatı ile uyumlu olacak şekilde nükleer sanayi bölgesi kuracaktır.

16.4. Hükümet NYİF için, EÜAŞ Konsorsiyum'u veya EÜAŞ iştiraklerine Türk Mevzuatı ile uyumlu olacak şekilde bila bedel saha sağlayabilir.

MADDE 17 SİGORTA

17.1. Aksi aşağıdaki 17. Maddenin 2. Fıkrasında yer almadığı sürece, Proje Şirketi, Proje Faaliyetleri'nin yeri, boyutu ve teknik özellikleri dikkate alınarak Türk Mevzuatı ve uluslararası kabul edilen standartlar ve uluslararası nükleer güç santrali endüstrisinin iş uygulamalarına uygun tutarlarda ve Proje'ye ilişkin riskleri kapsayan sigortalı yaptıracak ve sürdürecektir ve (uygun hallerde) Yükleniciler'in sigortalı yaptırmasını ve sürdürmesini sağlayacaktır. Fiziksel bir zarar ve/veya kayıp iddiası halinde Proje Şirketi, ilgili zarar ve/veya kayıpların giderilmesi için fiziksel zarar ve/veya kayıp giderimi hukuki işlemlerine başvuracaktır.

17.2. Proje Şirketi, işletici sıfatıyla, IAEA şartları ve Paris Sözleşmesi (2004 tadili ile tadil edilen hali ve gelecekteki tadilleriyle birlikte) uyarınca, nükleer yakıt taşınmasına ilişkin uygun sigortayı yaptıracak ya da Nükleer Yakıt tedarikçisinin bu sigortayı yaptırmasını sağlayacaktır. İlk Nükleer Yakıt'ın Proje Sahası'na varışından önce (Proje süresi boyunca), Proje Şirketi, her halükarda Türk Mevzuatı'nın ve/veya uygulanabilir uluslararası nükleer anlaşmaların ve düzenlemelerin (Türk Mevzuatı ve/veya uygulanabilir uluslararası nükleer anlaşmalar ve düzenlemeler çeliştiği takdirde kapsamı daha ağır olan sigorta şartları uygulanacaktır) gerektirdiği ve ticari olarak mevcut olduğu ölçüde NGS'ye ilişkin zararlar ile ilgili sigortalı ve üçüncü tarafların Nükleer Zararı ile ilgili nükleer sigortayı yaptıracak ve devamlılıklarını sağlayacaktır. Koordinasyon Komitesi veya, gerekmesi halinde ETKB adına görevlendirilen üç (3) adet bağımsız sigorta uzmanı ve Proje Şirketi, üçüncü tarafların Nükleer Zararı ile ilgili bu sigortalıların Türk veya uluslararası sigorta piyasalarında ticari olarak mevcut olmadığını veya ETKB tarafından belirlenen bu sigortalıların Tarife'nin hesaplanması için uygun olan makul piyasa koşullarında mevcut olmadığını tespit ederse, Hükümet bu gibi sigortalı veya aşan kısmın sigortalıların sağlar. Bu takdirde, Proje Şirketi bu gibi sigortalı için Hükümet'e (i) (Fizibilite Çalışması dönemi boyunca mutabık kalınacak olan hallerde ve şartlarda) sigorta

27

miktarna eşit teminat mektubu temin etmek için Makul Gayret sarfedecek veya (ii) son çare olarak, bu Makul Gayret'den sonra (ilgili Devlet Makamı tarafından makul biçimde belirlendiği haliyle) primi Hükümet'e tazmin edecektir.

MADDE 18 SORUMLULUK

18.1. Hükümet ve Proje Şirketi, işbu Anlaşma'nın her hangi bir hükmünün ihlali nedeni ile doğan veya sebep olunan her türlü Kayıp ve Zarar'dan birbirlerine karşı sorumlu olacaktır. Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Tarihten önce, Taraflardan herhangi birinin işbu Anlaşma kapsamındaki sorumluluğu, Proje Şirketi'nin Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlemesi Raporu ile ilgili olarak oluşan ve Türkiye Cumhuriyeti'nde tanınmış ve önde gelen bir yeminli mali müşavirlik firması tarafından tasdiklenmiş bilançosunda yansıtılan, fiili maliyetleri artı 10.000.000 Dolar'ı hiçbir şekilde geçemez. Fizibilite Çalışması süresince Taraflar, Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Tarih'ten sonra işbu Anlaşma'nın hükümlerinden herhangi birinin ihlaline ilişkin sorumluluk limitini müzakere edecek ve mutabakat sağlayacaklardır.

18.2. Herhangi bir Taraf hiçbir koşulda, gelir kaybı (ilgili zamanda herhangi Devlet Makamı veya Proje Şirketi'nin diğerine ödemeye mecbur olduğu muaccel hale gelmiş geliri ödememesi dışında), kar kaybı, şerefiye kaybı, itibar kaybı, kaçırılan fırsat veya elde edilmesi olası tasarrufun kaybı veya özel, cezai, dolaylı veya arızı zarardan sorumlu olmayacaktır.

18.3. Proje ile ilgili doğabilecek Nükleer Zararlar için Proje Şirketi'nin üçüncü taraf sorumluluğu , Nükleer Sorumluluk Kanunu da dahil Türk Mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu uygulanabilir uluslararası nükleer anlaşmalara ve düzenlemelere (Türk Mevzuatı ile uygulanabilir uluslararası nükleer anlaşmaları ve düzenlemelerinin yükümlülükleri arasında çelişki olması halinde daha ağır yükümlülükler uygulanacaktır) tabi olacaktır. Proje Şirketi'nin üçüncü tarafların Nükleer Zararı ile ilgili sorumluluğu, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu Paris Sözleşmesi (2004 tadili ile tadil edilen hali ve gelecekteki tadilleriyle birlikte) uyarınca işleticilere uygulananlar ile aynı olacaktır. Proje ile ilgili olarak doğan Nükleer Zarar'a ilişkin tüm üçüncü tarafların talepleri Paris Sözleşmesi ve ilgili Türk Mevzuatı bağlamında işletici sıfatıyla Proje Şirketi'ne yöneltilecektir ve hiç bir koşulda Nükleer Zarar için başka bir Kişi sorumlu olmayacaktır.

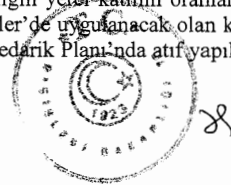
18.4. Taraflar, Uygulama Anlaşması müzakeresi süresince, işbu Anlaşma'dan kaynaklanan risk azaltma stratejileri ve diğer olası sorumluluklar üzerinde müzakere edeceklerdir.

MADDE 19 UYGULAMA ANLAŞMASI

19.1. ETKB ve Proje Şirketi, Proje Faaliyetleri ile ilgili olarak, işbu 19. Maddede atfı yapılan hususlar da dahil ve bunlarla sınırlı olmaksızın, bir Uygulama Anlaşması akdedeceklerdir.

19.2. Yerli Tedarik Planı

Yerli Tedarik Planı'na, Tesisler için gereken ekipman ve tesisat miktarına ilişkin somut ve kapsamlı teklifler ve faaliyet yöntemleri ve anılan hususlar ile ilgili yerel katılım oranlarının nasıl yerine getirileceği de dahildir. Yerli Tedarik Planı'na Tesisler'de uygulanacak olan kural ve standartlar ile birlikte kullanılacak olan ekipmanların (Yerli Tedarik Planı'nda atfı yapıldığı

şekliyle hedeflenen yerli tedarik düzeyini belirlemeye yeterli) üst düzey listesi de dahil olacaktır. Fizibilite Çalışması'nın tamamlanmasından sonra, Proje Şirketi tarafından yerli tedarik amacıyla ETKB'ye bu ekipmanların teknik özellikleri ile birlikte kapsamlı listesi sunulacaktır. Yerli Tedarik Planı, bu tekliflerin ve faaliyet yöntemlerinin nasıl katma değerli sektörler yaratacağını ve Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal refahının gelişimine nasıl katkı sağlayacağını da kapsayacak ve yerel sektörlerde kıyaslamalı rekabetin kurulması ile sonuçlanacaktır. Bu kapsamda, Yerli Tedarik Planı yerel sanayi ve tasarım ve araştırma ve geliştirme ve bunlarla sınırlı olmaksızın yerli tedarikinin nasıl gerçekleştirileceğine dair bilgilere ilişkin net ve önemli verileri içerecektir.

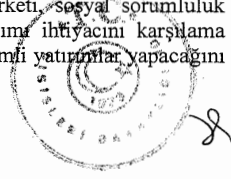
19.3. İnsan Kaynakları Geliştirme Planı

Türk vatandaşları ve Kuruluşlar, Proje'nin her safhasına ilişkin mal tedariki, hizmetlerin sunumu ve işlerin icrası için tedarik zincirinin üyeleri olarak Proje Şirketi tarafından geniş ölçüde istihdam edilecektir. İnsan Kaynakları Geliştirme Planı, Fizibilite Çalışması'nın tamamlanmasının ardından Proje Şirketi tarafından ETKB'ye sunulacak ve Proje Şirketi tarafından Türk vatandaşlarının istihdamı ve Proje hizmetlerinin sağlanması için gereken değerlendirmeyi yapacak ve (İnsan Kaynakları Kalkınma Planı'nda belirtildiği şekilde) bu Plan'a kalifiye Türk vatandaşları için eğitim programı da dahil olacaktır. Söz konusu eğitim programına saha içi tam kapsamlı simülasyon dahil olacaktır. İnsan Kaynakları Geliştirme Planı, sayımlar da dahil fakat bunlarla sınırlı olmamak üzere aşağıdakileri de içerecektir:

- (i) NGS'nin organizasyon yapısı;
- (ii) Yurt dışında ya da yurt içinde eğitilecek Türk vatandaşlarının sayısı;
- (iii) Türk vatandaşları için burs programı;
- (iv) inşa ve işletme dönemi süresince meslek grupları/eğitim seviyeleri sayı ve tanımları;
- (v) dil eğitimine dair bilgi;
- (vi) işe alım, eğitim ve geliştirme programları;
- (vii) işçi hakları, çalışma saat ve koşulları hususunda Türk vatandaşları ve yabancı işçiler arasında eşitlik; ve
- (viii) simülasyon eğitimi programları.

19.4. Sosyal Sorumluluk, Kamuoyu Kabulü ve Kamuoyu Farkındalığı Planı

- (i) Sosyal sorumluluk, sosyal ve ekonomik faaliyetler ile birlikte bölgesel kalkınmanın kolaylaştırılması için bölgesel istihdam ve kalkınmayı, sosyal ve ekonomik oluşumları ve (herhangi bir sınırlama olmaksızın ve Proje'nin kapsamını karşılayacak şekilde) yatırım ve önlemleri içerir.
- (ii) Sosyal Sorumluluk, Kamuoyu Kabulü ve Kamuoyu Farkındalığı Planı, Proje Şirketi tarafından ETKB'ye sunulacaktır. Hükümet'in Proje Şirketi'ne gereken sahayı bila bedel sağlamasına bağlı olarak, Proje Şirketi, sosyal sorumluluk kapsamında, yerel halkı eğiterek kalifiye personel alımı ihtiyacını karşılama amacı ile uyumlu olarak, bölgesel istihdama uzun dönemli yatırımlar yapacağını

ve yüksek seviye ve son teknoloji ekipmanların kullanıldığı teknik ve meslek yüksekokullarının kurulmasına katkıda bulunacağını taahhüt eder. Bu kapsamda, Proje Şirketi ayrıca teknik ve meslek yüksekokulları kurulmasını takiben lisans ve yüksek lisans seviyesinde eğitim sağlayan yükseköğretim kurumlarının kurulmasında yer almayı taahhüt eder.

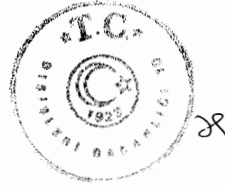
- (iii) Eğitim kurumlarının kurulacağı araziler Hükümet tarafından bila bedel sağlanacaktır ve tesisler ve yapılara ilişkin plan ve projeler Hükümet'in onayına tabi olacaktır.
- (iv) Proje Şirketi, işbu 19. Madde uyarınca sosyal sorumluluklarını ifa ederken Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun sonuçlarını da dikkate alacaktır.
- (v) Taraflar kamuoyu kabulü çalışmalarının yürütülmesi sırasında işbirliği yapacak ve birbirlerine makul destek sağlayacak ve Proje'nin Fizibilite Çalışması aşaması süresince detaylı faaliyet programı üzerinde mutabık kalmaya çalışacaklardır.

19.5. Teknoloji Transferi Planı ve Fikri Mülkiyet Hakları

- (i) Proje Şirketi, teknolojiyi ve ilgili hakları, mutabık kalınacak hükümler ve koşullara tabi olmak kaydı ile, kararlaştırılacak ticari koşullar (ilgili olduğu yerlerde lisanslar da dahil) ve ilgili teknoloji sahipleri ile Proje Şirketi arasındaki uygun düzenlemelerin sonuçlarına tabi olarak ETKB tarafından belirlenmiş Devlet Makamı'na aktaracak veya ilgili teknoloji sahiplerinin transfer etmesini sağlayacaktır.
- (ii) Proje Şirketi, Türkiye Cumhuriyeti'nde nükleer endüstri ile ilgili teknolojinin transferi için gereken Yerli Tedarik Planı ve İnsan Kaynakları Geliştirme Planı'nın geliştirilmesi ile bağlantılı (diğer konular ile birlikte ilgili teknolojinin tür ve yapısını ve gerekli ticari ve lisans anlaşmalarını belirten) bir Teknoloji Transfer Planı oluşturacaktır. Fizibilite Çalışmasının tamamlanmasından sonra Teknoloji Transfer Planı Proje Şirketi tarafından ETKB'ye sunulacaktır.
- (iii) Taraflar, Proje'ye ilişkin fikri mülkiyet haklarının uygulanabilir Türk Mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu yürürlükteki ilgili uluslararası anlaşmalar doğrultusunda yeterli ve etkili bir şekilde korunmasını sağlayacaktır.
- (iv) Uygulanabilir teknoloji transferi hükümlerine aşağıda yer alan koşullar dahil olacaktır:
  - (a) teknoloji transferinin kapsamı;
  - (b) teknoloji transferine konu hususların ücretleri (hem aktarım hem de kullanım ücretleri); ve
  - (c) Proje Şirketi'nin, Sponsorlar'ın veya tümü veya bir kısmı transfer edilen hususlara ilişkin fikri mülkiyet haklarının sahiplerinin lehine olarak Hükümet tarafından tazmin edilmesi.

30

- (v) Taraflar, herhangi bir teknoloji transferinin, uygulanabilir teknolojinin ait olduğu ülke Hukuk'una tabi olacağını beyan ve kabul ederler.

19.6. NTEM

- (i) NTEM, Proje Şirketi tarafından tasarlanacak ve inşa edilecektir. NTEM, Proje Şirketi'nin işgücüne yüksek kalitede eğitim sağlamak suretiyle santral filosunun verimli işletim ve sürekliliğini desteklemek ve Türkiye Cumhuriyeti'nde insan kaynağı kapasitesini geliştirilmek için birinci sınıf bir eğitim merkezi olacaktır.
- (ii) NTEM ayrıca, işbu Anlaşma'da tanımlanan temel görevini yerine getirmesinden sonra, müsait kapasitede olursa, nükleer enerji alanında Türkiye Cumhuriyeti'nde öğrenim ya da eğitim gören insanlar için bir operasyonel uygulama yeri olarak da hizmet verebilecektir. Lise ya da üniversite öğrencilerinin yanı sıra bilim insanları, öğretim görevlileri, kamu görevlileri ve diğer ilgili kişiler de NTEM'den, eğitimleri ve araştırmalarının önemli bir parçası olarak, uygulamalı eğitimleri için faydalanabileceklerdir. NTEM, gerekli olduğu takdirde, güvenlik kurumları ve yerel endüstri tarafından özel eğitim programları için de kullanılabilir.
- (iii) NTEM personeli için uygun eğitim odaları ve ofislerine ilave olarak NTEM, yüksek kaliteli tam kapsamlı eğitim simülatörü, alet ve araçlar ve eğitim kontrol cihazları, önemli santral ekipmanlarının modelleri (mekanik ve elektriksel bileşenleri ve sistemleri) gibi çeşitli eğitim araçlarına sahip olacak ve laboratuvarlar güncel enerji santrali şemasını ve ekipmanını içerecektir. Son olarak, mümkün olduğu zamanlarda elektronik öğrenme aletleri kullanılacak, böylelikle geleneksel eğitim yöntemleri etkili bir şekilde tamamlanacak ve eğitim uygulamalarının başarısı artırılabilecektir. NTEM'in gerekli nitelik ve nicelikteki iş gücü ile iş programı ve eğitim kapasitesi Fizibilite Çalışmasının tamamlanmasının ardından Proje Şirketi tarafından hazırlanacaktır.
- (iv) Fizibilite Çalışması esnasında, Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti tarafından halihazırda fikir birliğine varıldığı üzere, Proje Şirketi ile işbirliği içinde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Japonya Hükümeti tarafından müştereken Türkiye Cumhuriyeti'nde bir üniversite kurulması durumunda NTEM'in nasıl işbirliği ve destek sağlayacağını ayrıca tartışacaktır.

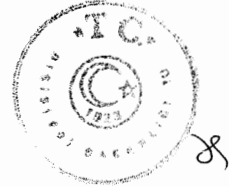
19.7. Çevresel Güvenlik ve Sosyal Kılavuzlar

Taraflar, Uygulama Anlaşması müzakereleri süresince, Proje'nin (Türk Mevzuatı'nda bulunan ilgili gerekliliklere ek olarak) uyması gereken çevresel güvenlik ve sosyal kılavuzlarını götürecektir.

19.8. Olayların Çözümü

ETKB, Proje Şirketi ve ilgili Devlet Makamları; Hükümet, ilgili Devlet Makamları ve Proje Şirketi'nin kontrolü dışındaki, mücbir sebep dahil, olayların nasıl çözümleneceğini Uygulama Anlaşması'nda kararlaştıracaktır.

19.9. Tarife

Fizibilite Çalışması'nın tamamlanmasından sonra Taraflar, Tarife Modeli üzerinde karşılıklı olarak mutabık kalacaktır. ETKB ve Proje Şirketi, ilgili Devlet Makamları ile birlikte bu amaçlar için tahsis edilmiş bir komite kuracaktır.

19.10. Gecikme Tazminatı

ETKB ve Proje Şirketi, Üniteler'in ticari işletme tarihinde gecikme olması halinde, gecikme tazminatı tutarını ve şartlarını kararlaştıracaktır.

19.11. Altyapı

ETKB ve Proje Şirketi, Hükümet tarafından (i) geliştirilecek, (ii) Proje Şirketi'ne temin edilecek ve (iii) her halukarda bila bedel bakımı yapılacak olan, Proje için gerekli olan Proje Sahası dışındaki altyapılar üzerinde mutabık kalacaktır.

**MADDE 20
SANTRAL EMNİYETİ**

20.1. Proje Şirketi, NGS, ilgili Tesisler, nükleer malzemeler ve personel için Türk Mevzuatı ile ve IAEA'nın Nükleer Maddelerin ve Nükleer Tesislerin Fiziksel Korumasına İlişkin Nükleer Emniyet Tavsiyeleri'nin Türk Mevzuatı'nda uygulanabilmesi için uyarlanmış hali ile uyumlu olacak şekilde fiziksel koruma sağlayacaktır.

20.2. NGS, ilgili Tesisler, nükleer malzemeler ve personel için fiziksel korumanın Türk Mevzuatı ile ve IAEA'nın Nükleer Maddelerin ve Nükleer Tesislerin Fiziksel Korumasına İlişkin Nükleer Emniyet Tavsiyelerinin Türk Mevzuatı'nda uygulanabilmesi için uyarlanmış hali ile uyumlu olacak şekilde İlgili Devlet Makamları Proje Şirketi'yle işbirliği yapacaktır.

**MADDE 21
KULLANILMIŞ YAKIT VE RADYOAKTİF ATIK YÖNETİMİ**

21.1. Proje Şirketi, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık'ın, Hükümet'in sorumluluğu altındaki nihai bertaraf tesis(ler)ine taşınmasına kadar, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetiminden sorumludur ve Hükümet, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık'ın nihai bertarafı için her iki durumda da Türk Mevzuatı ile uyumlu olarak gerekli önlemleri alacaktır.

21.2. Proje Şirketi, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetiminin tüm masraflarının karşılanması için, fonlara Türk Mevzuatı'na uygun olarak belirlenen ödemeleri yapacaktır.

21.3. Fizibilite Çalışması sırasında ETKB, Proje Şirketi ile birlikte, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetimi için ilgili taraflar arasında katkı miktarının düzeyinin, stratejinin ve sorumluluk dağılımının tanımlanması ve işbirliği için özel ortak bir komite kuracaktır.

21.4. Fizibilite Çalışması dönemi boyunca, Hükümet, özel bir Radyoaktif Atık İdaresi kurulmasını ve ön plan ve arka plan yakıt döngüsü yönetiminin özel yapısını planlayacaktır.

21.5. Aynı dönem boyunca, komite, ayrıca aşağıdakileri belirlemek için işbirliği yapacaktır:

- (i) Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık fonunun (süre, iskonto oranı, fonların kullanımı ve diğer hususlar dahil) yapısı ve yönetimi; ve

- (ii) Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık'ın, Hükümet tarafından nihai bertaraf (buna ilişkin tarihler belirlenecektir) için taşınmasına kadar Türk Mevzuatı'na uygun olarak Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetimi.

MADDE 22 İŞLETMEDEN ÇIKARMA

22.1. Proje Şirketi, İşletmeden Çıkarma'dan sorumludur ve Türk Mevzuatı uyarınca İşletmeden Çıkarma için gereken tüm masrafları karşılayacak fona belirlenen ödemeleri yapacaktır.

22.2. Fizibilite Çalışması sırasında ETKB, Proje Şirketi ile birlikte, İşletmeden Çıkarma ve NGS ve ilgili tesislerin İşletmeden Çıkarma sırasında üretilen Radyoaktif Atık'ın bakımı, iyileştirilmesi, depolanması ve nihai bertarafı için ilgili taraflar arasında katkı miktarı, strateji ve sorumluluk dağılımının belirlenmesi ve işbirliği için özel ortak bir komite kuracaktır.

22.3. Fizibilite Çalışması dönemi boyunca bahsi geçen komite, ayrıca, fonun (süre, iskonto oranı, fonların kullanımı, erken İşletmeden Çıkarma ve diğer hususlar dahil) yapısını ve yönetimini belirlemek için iş birliği yapacaktır.

MADDE 23 GİZLİLİK

23.1. "Gizli Bilgi" herhangi bir ortak çalışma, Fizibilite Çalışması, Ekonomik Etki Değerlendirme Raporu, iş, gizli bilgiye ilişkin sözlü görüşmelerin yazılı özetleri, temsilcilerden alınan yazılı görüşler, testler, örnekler, modeller, piyasa analizi veya diğer operasyonlar veya ticari sırlar, çalışanların isim ve uzmanlıkları, teknik bilgi, formüller, süreçler, yazılı fikirler, icatlar, şemalar ve diğer yazılı teknik, iş, finans, şirket ve ürün geliştirme bilgi ve verileri, çizimler, şartnameler, raporlar ve el kılavuzları dahil ve bunlarla sınırlı olmaksızın somut, görsel ya da herhangi bir biçimde taraflardan biri tarafından ("İfşa Eden Taraf") diğer tarafa ("Alan Taraf") ifşa edilen, Proje ve İşbu Anlaşma tahtında öngörülen işlemlere ilişkin tüm gizli veya özel bilgiyi ifade eder. İfşa Eden Taraf tarafından aksi öngörülmedikçe, İfşa Eden Taraf'ça, Alan Taraf'a gizlidir gibi ibarelerle işaretli veya niteliği gereği gizli olduğu anlaşılabilecek herhangi bir şekilde ifşa edilen tüm bilgi ve veriler gizli addedilecektir. Şüpheye mahal vermemek adına belirtmek gerekir ki; Sponsorlar tarafından Hükümet'e veya herhangi bir Devlet Makamı'na yapılan ifşalar (söz konusu ifşanın Hükümet tarafından talep edilmiş olması halinde) Proje Şirketi tarafından Hükümet'e yapılan ifşalar olarak addedilecektir. Fizibilite Çalışması'nın ve Ekonomik Etki Değerlendirme Raporu'nun ifşası ve İşbu Anlaşma'nın müzakereleri sırasında İfşa Eden Taraf'ça Alan Taraf'a Geçerlilik Tarihi'nden önce ifşa edilen herhangi bir gizli bilgi İşbu 23. Maddeye tabi olacaktır.

23.2. Yukarıda belirtilenlere halel getirmeksizin, Gizli Bilgi'ye aşağıdakiler dahil değildir:

- (i) İşbu Anlaşma tarihinde kamu kullanımında olan veya Alan Taraf'ın fiili hatası veya ihmali dışında bir nedenden dolayı kamu kullanımına açık hale gelen bilgiler;
- (ii) Alan Taraf tarafından üçüncü bir kişiden hukuka uygun olarak İşbu Anlaşma'yı ve başka şekilde İfşa Eden Taraf'ın haklarını ihlal etmeksizin alınan bilgiler;
- (iii) ifşa tarihi itibarıyla Alan Taraf'ça halihazırda bilinen bilgiler; veya

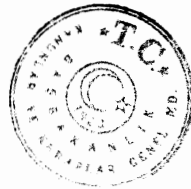
- (iv) Alan Taraf'ın, Gizli Bilgi'yi veya İfşa Eden Taraf'ın gizlilik dahilinde üçüncü tarafa ifşa ettiği diğer bilgileri hiçbir şekilde kullanmadığını ispatlaması şartıyla, Alan Taraf'ın bağımsız olarak geliştirdiği bilgiler.

23.3. İfşa Eden Taraf'ın, Gizli Bilgi'yi, Alan Taraf'a ifşası dikkate alınarak, Alan Taraf aşağıdakileri kabul eder:

- (i) tüm Gizli Bilgiler'e çok gizli olarak muamele edeceğini;
- (ii) Gizli Bilgi'ye erişimi olan insan sayısını mümkün olan en yüksek ölçüde sınırlayacağını;
- (iii) aksi işbu Anlaşma'da belirtilmediği sürece, İfşa Eden Taraf'ın önceden yazılı izni olmaksızın, Gizli Bilgi'yi fotokopi, çoğaltma veya elektronik medya yoluyla da dahil, Proje'nin tümünün ya da bir bölümünün uygulanmasına herhangi bir şekilde dahil olmamış üçüncü bir kişiye satmayacağını, ticaretini yapmayacağını, yayınlamayacağını veya başka şekilde ifşa etmeyeceğini veya kullanmayacağını;
- (iv) Gizli Bilgi'nin yalnızca Proje'nin uygulanması için gerekli olan ölçüde kullanılmasını veya dağıtılmasını sağlayacağını;
- (v) kullanılan ya da depolanan tüm Gizli Bilgi'yi, makul ölçüdeki özen yükümlülüğünden daha az özenli olmamak kaydıyla, kendi Gizli Bilgi'sinin kamuya ifşasına karşı göstereceği ile aynı derecede özen göstererek koruyacağını;
- (vi) Gizli Bilgi'yi sadece memurlar, yöneticiler, çalışanlar, temsilciler, (diğerlerinin yanı sıra, hukuki danışman, muhasebe uzmanları, finans danışmanları gibi) danışmanlar ve Alan Taraf'ın avukatları gibi Proje'nin uygulanması için Gizli Bilgi'yi bilme ihtiyacı duyan ve Gizli Bilgi'nin gizliliğini en az işbu Anlaşma kapsamındaki kadar sınırlayıcı düzenlemelere tabi olarak sürdürmekle yükümlü olan kişilere ifşa edeceğini; ve
- (vii) işbu Anlaşma uyarınca Gizli Bilgi'nin ifşa edildiği tüm Kişiler'in bu bilgileri gizli tutmalarını ve yetkili olmayan hiçbir Kişi'ye ifşa etmemelerini veya açıklamalarını sağlamakla sorumlu olacağını.

23.4. Alan Taraf'ın yürürlükteki herhangi bir hukuki gereklilik veya mahkeme kararı veya yetkili devlet kurumu emri veya tanınan borsa düzenlemeleri nedeni ile Gizli Bilgi'yi ifşa etmesi gerekir ise, Alan Taraf, bu emri ifşadan önce yazılı olarak derhal İfşa Eden Taraf'a bildirir ve Alan Taraf, işbu Anlaşma kapsamındaki ifşa etmeme yükümlülüğünü ihlal etmeden yalnızca hukuken gereken ölçüdeki Gizli Bilgi'yi ifşa etmeye yetkili olacaktır ve Gizli Bilgi'nin kalan kısmının gizli tutulması adına sağlam güvenceler edinilmesini sağlamak için Makul Gayret'i sarf edecektir.

23.5. İfşa Eden Taraf'ın ifşa edilen Gizli Bilgi kapsamındaki veya Gizli Bilgi'ye dair tüm hak, sahiplik ve menfaatler, münhasıran İfşa Eden Taraf'ın mülkiyetinde kalacaktır.

23.6. İşbu Anlaşma'nın feshi ya da sona ermesi haline bakılmaksızın, Alan Taraf, aksi Taraflar'ca yazılı olarak kararlaştırılmadıkça, işbu 23. Maddede yer alan şart ve yükümlülüklerle herhangi bir süre sınırlaması olmaksızın bağlı olmaya devam edecektir.

23.7. İşşa Eden Taraf, Alan Taraf'ın işbu 23. Maddede düzenlenen yükümlülüklerini ihlali halinde, aynen ifa ve önleyici tedbir olarak hukuki yolları istemeye yetkili olacaktır. Bu hukuki yollar herhangi bir ihlal için münhasır hukuki yol olarak addedilmeyecek ve uygulanabilir Hukuk uyarınca başvurulabilecek diğer hukuki yollara ilave olacaktır.

23.8. Yukarıda belirtilenlerden ayrı olarak Taraflar, işbu Anlaşma uyarınca herhangi bir tahkim davasının içeriğini gizli tutacaklar ve bu tahkim esnasında herhangi bir Taraf'a ifşa edilen herhangi bir döküman veya bilgiyi diğer Taraf'ın yazılı izini olmaksızın ifşa etmeyeceklerdir. Belirli hassasiyeti olan teknik ve finansal bilgilerin ifşası sadece avukatlar, gerekli danışmanlar ve anılan tahkim davasına doğrudan dahil olan hakemlere sınırlı olacaktır.

23.9. İşbu Proje kapsamında İşşa Eden Taraf'ın Alan Taraf'a aktarılan her bilgi, İşşa Eden Taraf'a uygulanabilir ihracat kontrol Kanunları'ndan kaynaklanan sınırlamalar da dahil, İşşa Eden Taraf'a ilişkin olarak uygulanabilir kaynak ülkenin Kanunları'na tabi olacaktır. İşşa Eden Taraf ilgili olduğu yerlerde, Alan Taraf'a sınırlamaları önceden sunacak ve onu bilgilendirecektir.

MADDE 24 NÜKLEER YAKIT İMALAT FABRİKASI (NYİF)

24.1. Proje Şirketi, ETKB ve İştirakler'i ve/veya yakıt imalatı işi ile iştigal eden Japon Konsorsiyumu ortakları arasındaki iletişimi kolaylaştıracak ve bu ilgili kişilerden NYİF'nin kapsamı ve hesap modelinin incelenmesi için bağımsız değerlendirme yapmasını talep edecektir. Bu ilgili kişiler NYİF'yi yapmayı tercih etsin ya da etmesin, anılan iletişimi sağlamakla Proje Şirketi NYİF'ye ilişkin yükümlülüğünü yerine getirmiş olacaktır. EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu NYİF'nin uygulamasından sorumlu olacak ve kendisi ya da bir ya da daha fazla Kişi ile birlikte NYİF'yi tasarlayacak, inşa edecek ve işletecektir. Hükümet NYİF için bila bedel saha tahsis edecektir.

MADDE 25 CEZALAR VE TAZMİNAT, FESİH

25.1. İşbu Anlaşma, 12. Maddenin 2. Fıkrasında bahsi geçen Fizibilite Aşaması Şartları'ndan herhangi birisi İşbirliği Zaptı'nın hem Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti hem de Japonya Hükümeti için geçerli olduğu tarihten itibaren on sekiz (18) ay içerisinde tamamlanmamışsa ("**Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Son Tarih**") veya Taraflar'ca bu koşullardan feragat edilmemişse, aksi Taraflar'ca kararlaştırılmadıkça, kendiliğinden sona erer. Yukarıda belirtilen duruma bağlı olmaksızın, (a) Proje Şirketi'nin 12. Maddenin 1. Fıkrası uyarınca hazırlanması gereken her bir raporu teslim etmiş olması, (b) Hükümet'in, Proje Şirketi'ne bu raporlardan herhangi biri ile ilgili olarak tatmin olmadığı yönünde bildirimde bulunmamış olması ve Proje Şirketi'nin bu memnuniyetsizliğin sebebini düzeltmekte başarısız olması ve (c) Proje Şirketi'nin Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Son Tarih itibarıyla Fizibilite Çalışması'nın tamamlanması sürecini makul şekilde takip ediyor olması şartlarıyla, Fizibilite Şartlarının Yerine Getirilmesine İlişkin Son Tarih, Proje Şirketi'nin Hükümet'e yaptığı Bildirim'le kendiliğinden, Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Son Tarih'ten itibaren altı (6) ay uzayacaktır ve Proje Şirketi'nin talebi üzerine Hükümet tarafından onay verilmesi halinde ayrıca uzatılabilecektir. İşbu 25. Maddenin 1.

35

JK

Fıkrasına göre fesih gerçekleştiği takdirde, Hiçbir Taraf diğerine tazminat veya diğer bir tutarın ödenmesi ile sorumlu olmayacaktır.

25.2. Eğer Hükümet, Proje Şirketi'ne Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesinden önce herhangi bir zamanda işbu Anlaşma'yı 25. Maddenin 5. Fıkrasında belirtilen nedenler dışında herhangi bir nedenle sona erdirmek istediğini bildirir ise, (i) işbu Anlaşma Bildirim tarihinde kendiliğinden sona erecektir ve (ii) Hükümet, Proje Şirketi'ne Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlemesi ile ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti'nde tanınmış ve önde gelen bir yeminli mali müşavirlik firması tarafından tasdiklenmiş kendi bilançosunda yansıtılmış olan masrafları artı 10.000.000 Dolar'ı, ekinde anılan masrafların gösterildiği ödeme talebini içeren Bildirim'in alınmasından itibaren yüz seksen (180) gün içerisinde ödeyecektir.

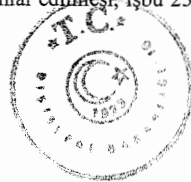
25.3. Eğer Proje Şirketi, ETKB'ye Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesinden önce herhangi bir zamanda işbu Anlaşma'yı 25. Maddenin 5. Fıkrası'nda belirtilen nedenler dışında herhangi bir nedenle sona erdirmek istediğini bildirir ise (i) işbu Anlaşma Bildirim tarihinde kendiliğinden sona erecektir ve (ii) Proje Şirketi Hükümet'e, fesih tarihinde, Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlemesi ile ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti'nde tanınmış ve önde gelen bir yeminli mali müşavirlik firması tarafından tasdiklenmiş kendi bilançosunda yansıtılmış olan masrafları artı 10.000.000 Dolar'ı, ekinde anılan masrafların gösterildiği ödeme talebini içeren Bildirim'in alınmasından itibaren yüz seksen (180) gün içerisinde ödeyecektir.

25.4. (i) Taraflar'ca aksi kararlaştırılmamışsa ve (ii) uygulanabilir olduğu takdirde, Fizibilite Aşaması Şartları'nın işbu Anlaşma'nın 12. Maddesinin 2. Fıkrası uyarınca yerine getirilmesinin ardından, işbu Anlaşma Proje Takvimi doğrultusunda NGS'nin ve ilgili Tesisleri'nin İşletmeden Çıkarma döneminin tamamlanması üzerine kendiliğinden sona erecektir.

25.5. Herhangi bir Taraf'ın işbu Anlaşma uyarınca diğer haklarına hanel gelmeksizin, herhangi bir Taraf diğer Taraf'a yazılı Bildirim'de bulunmak suretiyle, diğer Taraf'ın işbu Anlaşma uyarınca esaslı yükümlülüklerini ihlal etmesi ve ihlalde bulunan Taraf'ın söz konusu Bildirim'i almasından itibaren, Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesinin öncesinde otuz (30) gün içinde veya Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesinden sonra herhangi bir zamanda yüz seksen (180) gün içinde aşağıdakilerinin herhangi birini yerine getirmemesi halinde işbu Anlaşma'yı feshedebilir:

- (i) Bildirim'de bulunan Taraf'ı makul derecede tatmin edecek şekilde esaslı ihlali (zararların tazmini bu esaslı ihlal için uygun bir giderim ise, bu zararların tam olarak ödenmesi ihlalde bulunan Taraf'ca ilgili esaslı ihlalin giderilmesi olarak addedilecektir) ve etkilerini gidermek (veya bu amaçla uygun önlemleri başlatmak ve bunlara özenle uymak); veya
- (ii) Düzeltilemeyecek bir esaslı ihlal olması halinde, söz konusu ihlalin tekrar oluşmasını engellemek için karşı Taraf'ı makul şekilde tatmin edecek önlemleri ortaya koymak ve bunlara özenle uymak.

Şüpheye mahal vermemek adına 7. Maddenin 4. Fıkrasının ihlal edilmesi, işbu 25. Maddenin 5. Fıkrasının amaçları doğrultusunda esaslı bir ihlal sayılır.

25.6. Herhangi bir Taraf'ın, herhalükarda bir Mücbir Sebep olayı nedeni ile (i) Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesinden önceki üç (3) aylık dönemde ya da (ii) Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesinden sonraki yüz seksen (180) günlük dönemde işbu Anlaşma uyarınca yükümlülüklerini yerine getirmesinin gecikmesi, yasaklanması ya da engellenmesi halinde, herhangi bir Taraf, diğer Taraf'a Anlaşma'yı fesih niyetini bildiren bir Bildirim'de bulunarak işbu Anlaşma'yı feshetme hakkına, diğer Taraf'a Bildirim'de bulunmak suretiyle haiz olacaktır. Herhangi bir feshin geçerlilik kazanmasından önce, Taraflar Proje'nin yapılabiliğini değerlendirmek için üst düzey yönetici ekiplerini toplantıya çağıracaklar, bundan sonra, her bir Taraf tebellüğ edilme tarihinden itibaren onbeş (15) gün sonra geçerli olacak şekilde fesih Bildirimi'nde bulunmayı seçebilecektir. Hiçbir Taraf, Fizibilite Aşaması Şartları Tamamlanma Tarihi'nden önce fesih halinin meydana gelmesi durumunda, diğer tarafa tazminat veya diğer bir tutarın ödenmesi ile sorumlu olmayacaktır.

25.7. Hükümet'in, Fizibilite Aşaması Şartları'nın tamamlanmasından sonra Türkiye Cumhuriyeti'ndeki sivil nükleer enerji programını sonlandırmayı tercih etmesi halinde, Proje Şirketi, işbu Anlaşma'yı derhal feshetme ve aşağıda yer alan 25. Maddenin 11. Fıkrası uyarınca Fizibilite Çalışması süresince belirlenecek olan ödemeyi alma hakkına haiz olacaktır. Hükümet, bu gibi durumlarda Proje Şirketi'ne yüz seksen (180) gün içinde anılan ödemeyi yapacaktır.

25.8. İşbu Anlaşma, Hükümet'in 11. Maddenin 12. Fıkrasında atf yapılmış olan herhangi bir anlaşmadan dönmesi ya da anlaşmayı feshetmesi halinde herhangi bir Taraf'ın diğer Taraf'a yazılı Bildirim'i ile sona erecektir.

İşbu 25. Maddenin 8. Fıkrası uyarınca feshin sonuçları Uygulama Anlaşması'nda düzenlenecektir. Şüpheye mahal vermemek adına belirtmek gerekir ki, bu yükümlülük işbu Anlaşma'nın herhangi bir şekilde feshinden veya süresinin dolmasından sonra dahi geçerli olacaktır.

25.9. Hükümet'in (a) Proje Şirketi'nin EÜAŞ veya EÜAŞ Konsorsiyumu hissedarı olmayanlara çıkardığı hisselerin herhangi birini veya (b) NGS'yi ve/veya Tesisler'i Kamulaştırması halinde, işbu Anlaşma Proje Şirketi'nin tercihini bu yönde kullanması halinde sona erecektir ve Hükümet, Uygulama Anlaşması'na uygun şekilde Proje Şirketi'ne tazminat ödeyecektir.

25.10. İşbu Anlaşma uyarınca herhangi bir fesih halinde, Hükümet, herhangi bir masraf olmaksızın, Fizibilite Çalışması süresince elde edilen ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nda yer alan tüm verileri kullanma hakkına haiz olacaktır. Proje Şirketi, fesih tarihinden itibaren doksan (90) gün içinde Fizibilite Çalışması süresince elde edilen ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nda yer alan tüm verileri sağlayacaktır.

25.11. Taraflar, Fizibilite Çalışması süresince, Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine gelmesinden sonra meydana gelecek ve 19. Maddenin 10. Fıkrasında gösterilenler de dahil fesih cezai şartı ödemesine (her durumda, "Fesih Ödemesi") konu olacak, fesih hallerini, söz konusu Fesih Ödemeleri'ne ilişkin sorumluluğu ve söz konusu Fesih Ödemeleri'nin tutarlarını müzakere edip üzerinde mutabık kalacaktır. Taraflar, Fesih Ödemesi'nin geniş ölçüde: (i) inşaat aşaması, (ii) ESA işletme aşaması ve (iii) işbu Anlaşma'nın geri kalan süresinden oluşan, Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesi sonrasında Proje aşamasına bağlı olarak değişebileceğini kabul etmektedir ve bu hususta mutabıktır.

25.12. Eğer Hükümetlerarası Anlaşma ve/veya İşbirliği Zaptı herhangi bir tarafın ihlali sonucunda sona ererse veya Uygulama Anlaşması herhangi bir sebeple sona ererse, işbu Anlaşma ve diğer Proje Sözleşmeleri de kendiliğinden sona erecektir. İşbu Anlaşma herhangi bir Taraf'ça herhangi bir sebeple feshedilirse, diğer Proje Sözleşmeleri de kendiliğinden sona erecektir.

MADDE 26 UYGULANACAK HUKUK

26.1. İşbu Anlaşma İsviçre Kanunları'na uygun olarak yürütülecek ve yorumlanacaktır, ancak başka Kanunlar'ın uygulanması sonucunu doğurabilecek kanunlar ihtilafı kuralları dikkate alınmayacaktır.

MADDE 27 UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

27.1. Taraflar, İşbu Anlaşma'nın uygulanması, yorumlanması, süresi, geçerliliği veya icrasına ilişkin anlaşmazlıkları kendi aralarında müzakere ve işişare yoluyla barışçıl bir şekilde çözmek için çaba gösterecektir. Her bir Taraf, bir temsilci ("Proje Temsilcisi") tayin edecek ve her bir Proje Temsilcisi, diğer Proje Temsilcisi ile barışçıl yollarla müzakerede bulunarak herhangi bir uyuşmazlığı çözmek için çaba gösterecektir. Her bir Proje Temsilcisi, her bir ilgili Taraf'ın ilave üyeleri tarafından desteklenebilir.

27.2. Proje Temsilcileri, uyuşmazlık konusu sorunu, herhangi bir Taraf'ça uyuşmazlığın yazılı olarak öne sürülmesinden itibaren otuz (30) gün içerisinde barışçıl yollarla çözemeler ise, 27. Maddenin 13. Fıkrasında belirtilenler hariç kalmak kaydıyla, uyuşmazlık hem Proje Şirketi hem de Hükümet'in üst düzey yönetimine sevkedilecektir.

27.3. Taraflar'ın üst düzey yönetimleri, uyuşmazlığı herhangi bir Taraf'ça öne sürülmesinden itibaren doksan (90) gün içerisinde barışçıl yollarla çözemeler ise, her bir Taraf belirtilmiş olan doksan (90) günlük sürenin sona ermesinden itibaren altı (6) ay içinde diğer Tarafa yazılı olarak yapacağı Bildirim ile sorunu ICC Kuralları'na uygun olarak nihai ve bağlayıcı tahkime götürmeyi seçebilir.

27.4. İşbu Anlaşma'ya uygun olarak oluşturulan bir tahkim komisyonu, üç (3) hakemden oluşacak olup bunlardan ilki tahkim talebinde bulunan Taraf'ça atanacak ve diğer bir hakem karşı Taraf'ça atanacaktır. Tahkim Komisyonu'nun başkan hakemi olacak üçüncü hakem ise, atanmış olan ilk iki hakemin kararıyla atanacaktır. Üçüncü hakem; (i) Proje Şirketi'nin ya da Japon Konsorsiyumu'nun üyelerinden herhangi birinin ya da Proje Şirketi'nin diğer doğrudan hissedarlarından herhangi birinin kurulu olduğu ülkelerden herhangi birinin vatandaşı; ya da (ii) (mevcut iki hakemin görüşüne göre) Proje veya Proje Şirketi'nde doğrudan ya da dolaylı menfaati olan bir kimse olmayacaktır. Tahkim talebinden itibaren otuz (30) gün içerisinde ilk iki atamadan herhangi biri gerçekleştirilmez ise ya da ilk iki hakem, sonradan atanan hakemin atanmasından itibaren otuz (30) gün içerisinde üçüncü hakemin atanması hususunda anlaşamazlarsa, Taraflar'dan herhangi birinin talebi üzerine, yerine getirilmemiş olan atama Uluslararası Ticaret Odası tarafından ICC Kuralları'nın hakem atanmasına ilişkin olan hükümlerine uygun olarak yapılacaktır. Taraflar, Uluslararası Ticaret Odası tarafından aksi öngörülmemişse, ödeme cetvelini dikkate almaksızın, tahkim komisyonu üyelerine, hakem olarak vermiş oldukları hizmetleri güvence altına almak için yetecek olan tarifelerde ödeme yapacaklarını kabul ederler.

27.5. İşbu Anlaşma uyarınca doğan herhangi bir tahkim usulü ile ilgili olarak, Taraflar'ın yapacakları yazılı anlaşma ile ilave veya alternatif usul kuralları her zaman kabul edilebilir

27.6. İşbu Anlaşma'ya uygun olarak, Taraflar'ca tahkimin, 1958 tarihli Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkındaki New York Sözleşmesi'ni onaylamış veya kabul etmiş başkaca bir ülkede yapılacağı yazılı olarak kararlaştırılmadıkça, Taraflar tahkim yerinin Cenevre, İsviçre olacağını kabul etmiştir. Herhangi bir tahkim usulü sırasında kullanılan dil İngilizce olacaktır ve tahkim komisyonu tarafından her türlü amaç için işbu Anlaşma'nın İngilizce metni kullanılacak ve temel alınacaktır. Herhangi bir Taraf'ca talep edilmesi halinde, tahkim yargılamasının yorumu yazılı argüman ve belgelerin çeviri masrafları, talep eden Taraf'ca karşılanmak üzere sağlanacaktır.

27.7. Taraflar, tahkim komisyonuna, herhangi bir uyuşmazlığın tespit edilmesi için, gerekmesi halinde, Tesisler'i incelemek için makul fırsat sağlayacaktır. Her bir Taraf, karşı Taraf ya da tahkim komisyonu tarafından talep edilmesi halinde, tahkim komisyonu ve karşı Taraf'a komisyon tarafından uyuşmazlığa ilişkin olarak esaslı derecede ilgili oldukları tahkim komisyonu tarafından belirlenen tüm belge ve tanıkları temin edecektir (karşı Taraf'ın hiçbir dokümanı ifşa etmeme hukuki yükümlülüğü altında olması halinde, tahkim komisyonu tarafından bu doğrultuda talep edilmediği müddetçe ve talep edilene kadar, hiçbir dokümanı ifşa etme yükümlülüğü bulunmayacaktır).

27.8. İşbu 27. Maddeye uygun olarak verilen tahkim komisyonu kararı, verilmesi ile birlikte Taraflar için nihai ve bağlayıcı olacaktır ve Taraflar gecikmeksizin bu kararlara uymayı taahhüt ederler. Tahkim kararı üzerindeki yargılama ve kararın icrası herhangi bir yetkili mahkemede yapılabilir, veya hakem kararının kabulü ve uygulanabildiği ölçüde kararın tenfizi ve icrası için başvuru yapılabilir.

27.9. Maddi tazminatlar nihai karara dahil ise, tazminata Dolar üzerinden karar verilecek ve ödeme Dolar olarak yapılacaktır ve muaccel ve ödenebilir tutarlara işbu Anlaşma hükümleri doğrultusunda, uyuşmazlığa yol açan olay, aykırılık veya diğer ihlal tarihinden itibaren başlayan ve hükmün tam olarak ödendiği tarihe kadar işleyen faiz dahil olacaktır. Tahkim komisyonu uygun görmesi halinde, herhangi bir ara veya ihtiyati tedbire de hükmedebilir.

27.10. Taraflar, yargılama işlemlerinin kendisine dair ya da herhangi bir ara veya koruma tedbiri kararının veya nihai kararın iptaline veya karardan vazgeçilmesine dair yargısal müdahaleyle ilgili olarak, tahkimin yapıldığı yerde yetkili yargı mercii dışında başka herhangi bir yerde, yetkili bir mahkeme tarafından yargısal müdahale yapılmasına ilişkin haklarından feragat ederler.

27.11. Her bir Devlet Makamı, Devlet'in malvarlığı ile ilgili bağışıklık dışında, işbu Anlaşma uyarınca işbu Anlaşma'nın icra edilmesi ya da işbu Anlaşma gereğince oluşturulan tahkim komisyonu tarafından verilmiş herhangi bir ara veya tedbir kararının veya nihai kararın icra edilmesi ile ilgili herhangi bir mahkeme işlemine dair bağışıklık talebinden feragat eder.

27.12. İşbu 27. Madde, (i) bağımsız devletlerin işlemlerine ilişkin hüküm verilmesini engelleyen veya bunlara geçerlilik karinesi sağlayan veya (ii) işbu 27. Maddeye herhangi bir diğer yargı mercinin Hukuk'unun uygulanmasını gerektiren İsviçre Hukuku kural ve prensipleri hariç olmak üzere, İsviçre Maddi Hukuku'na uygun olarak yürütülecektir. Şüpheye mahal vermeme adına belirtmek gerekir ki, işbu Anlaşma uyarınca gerçekleştirilecek olan herhangi bir tahkim işlemi tahkim yeri hukukunun usul kurallarına uygun olarak yürütülecektir.

27.13. Her bir Taraf, talep konusu iddiaya ilişkin olarak, tahkim komisyonunun işbu 27. Maddeye uygun olarak oluşturulması sırasında ifa imkansızlığına ya da giderilmesi mümkün olmayacak bir zarara yol açılmasının önlenmesi amacıyla (a) işbu 27. Madde uyarınca herhangi bir hakem kararının icra edilmesi, veya (b) işbu Anlaşma'nın ihlali nedeniyle parasal ya da parasal olmayan tedbir talepleri için yetkili bir mahkemeye başvurabilir.

27.14. Taraflar, herhangi bir uyuşmazlığa ilişkin nihai karar verilene kadar tahkime sunulmuş olsun ya da olmasın tüm yükümlülüklerini yerine getirmeye devam edecektir.

MADDE 28 MÜCBİR SEBEP

28.1. Hiçbir Taraf, ilgili Taraf'ın gerekli özeni göstermesine rağmen kendi kusurundan kaynaklanmaksızın engelleyemediği veya azaltmadığı (ya da engellemek veya azaltmak için makul önlemleri alamadığı) bir Mücbir Sebep hali sebebiyle ilgili Taraf'ın ifasının engellenmesi halinde ve bu şartla ifa etmemekten veya ifada gecikmekten sorumlu olmayacaktır.

28.2. İşbu Anlaşma uyarınca bir olayın veya durumun Mücbir Sebep teşkil etmesi için; söz konusu olay veya durum, etkilenen Taraf'ın makul kontrolü dışında olmalı ve etkilenen Taraf veya İlgili Kişiler'den biri hata veya ihmalleri ile olayın meydana gelmesine sebep olmamış veya buna katkı sağlamamış olmalıdır. "İlgili Kişiler" (i) Proje Şirketi'ne ilişkin olduğu takdirde, onun yüklenicilerini, tedarikçilerini ve çalışanlarını ve (ii) Hükümet'e ilişkin olduğu takdirde, Devlet Makamları'nı ve onların ilgili yüklenicilerini, tedarikçilerini ve çalışanlarını ifade eder. Devlet Makamları bakımından Mücbir Sebep'e, (i) doğal afetler, (ii) bağımsız devletler arasındaki savaş eylemleri (Hükümet'in uluslararası hukuk kurallarını ihlal ederek savaş başlattığı durumlar hariç), bağımsız düşman eylemleri veya kuşatma, (iii) Birleşmiş Milletler tarafından Devlet'e karşı aynısı uygulanmadığı müddetçe; bağımsız devletlere karşı uluslararası boykotlar, yaptırımlar veya ambargolar, (iv) ESA veya diğer Proje Sözleşmeleri uyarınca mücbir sebep halleri, ve (v) iç savaşlar, iç çatışma veya ayaklanma, terörist eylemler ve isyanlar, her halükarda (yukarıda geçen (i), (ii), (iii), (iv) ve/veya (v)'te belirtilen nitelikte olsun veya olmasın) belirtilen olay veya sebebin ve bundan kaynaklanan etkilerin Devlet Makamları'nın yükümlülüklerinin veya yükümlülüklerinin bir bölümünün ifasına engel olması, Devlet Makamları'nın kontrolleri dışında olması ve makul ölçüde öngörülebilecek (yukarıda geçen (i), (ii), (iii), (iv) ve/veya (v)'te belirtilen nitelikte olsun veya olmasın) olaylar veya sebepler açısından Devlet Makamları'nın ihmalinden veya Devlet Makamları'nın işbu Anlaşma'yı ihlal etmesinden kaynaklanmamış ya da söz konusu ihmal veya ihlalin buna yol açmamış olması kaydıyla dahildir.

28.3. Proje Şirketi'ne ilişkin olarak Mücbir Sebep'e; (i) doğal afetler (depremler, toprak kaymaları, kasırgalar, seller, yangınlar, yıldırımlar, tsunamiler, volkanik patlamalar ve diğer benzer doğa olayları veya benzeri doğa kaynaklı olay ve oluşumlar), (ii) savaşlar, sivil itaatsizlik, isyanlar, terörist eylemler, uluslararası boykotlar, yaptırımlar ya da ambargolar, (iii) ESA veya diğer Proje Sözleşmeleri uyarınca mücbir sebep halleri, her halükarda (yukarıda geçen (i), (ii), (iii)'te belirtilen nitelikte olsun veya olmasın) belirtilen olay veya sebebin ve bundan kaynaklanan etkilerin Proje Şirketi'nin yükümlülüklerinin veya yükümlülüklerinin bir bölümünün ifasına engel olması, Proje Şirketi'nin kontrolü dışında olması ve makul ölçüde öngörülebilecek (yukarıda geçen (i), (ii), (iii)'te belirtilen nitelikte olsun veya olmasın) olaylar veya sebepler açısından Proje Şirketi'nin ihmalinden veya Proje Şirketi'nin işbu Anlaşma'yı ihlal etmesinden kaynaklanmamış ya da söz konusu ihmal veya ihlalin buna yol açmamış olması kaydıyla dahildir.

28.4. İşbu Anlaşma'nın amacı doğrultusunda, bir Taraf için uygun finansmanın mevcut olmaması mücbir sebep teşkil etmeyecektir.

28.5. Taraflar'dan birinin işbu Anlaşma kapsamındaki yükümlülüklerini veya yükümlülüklerinin bir kısmını yerine getirmesi bir Mücbir Sebep nedeniyle engelleniyorsa, söz konusu Taraf, ifanın yerine getirilmesini borçlu olduğu diğer etkilenen Taraf'a veya Taraflar'a derhal yazılı bildirimde bulunacaktır.

28.6. Bu Bildirim:

- i. Taraf'ın ifa edemediği yükümlülükleri veya ilgili kısımlarını belirtecek;
- ii. Mücbir Sebep olayını bütün yönleriyle tanımlayacak;
- iii. Mücbir Sebep'in süreceği tahmini zamanı verecek; ve
- iv. kendisi tarafından Mücbir Sebep'in giderilmesi veya hafifletilmesi için alınması önerilen tedbirleri belirtecektir.

28.7. İşbu Bildirim'in ardından, ve Mücbir Sebep devam ettiği müddetçe, Mücbir Sebep'ten ötürü ifa edilemeyen her türlü yükümlülük veya yükümlülüklerin bir kısmı askıya alınacaktır.

28.8. Mücbir Sebep neticesinde yükümlülüklerini veya yükümlülüklerinin bir kısmını yerine getirmesi engellenen herhangi bir Taraf, Mücbir Sebep'i ortadan kaldırmak veya gidermek ve yükümlülüklerinin ve ilgili kısımlarının tamamının ifasına makul olan en kısa süre içerisinde yeniden başlamak için atabileceği makul adımları atacak ve gerekli ve makul fonları (ve bir Devlet Makamı olması durumunda, diğer Devlet Makamları'nın filini ve fonlarını) kullanacaktır.

28.9. Taraflar, herhangi bir Mücbir Sebep olayının veya halinin devamı boyunca, nükleer emniyet ve güvenlik sorunlarını hafifletmek için gerekebilecek tüm eylemleri Türk Mevzuatı uyarınca yerine getirecektir.

28.10. İşbu 28. Maddenin önceki paragraflarındaki hiçbir husus, Paris Sözleşmesi ve ilgili Türk Mevzuatı'na göre Proje Şirketi'nin yükümlülük, sorumluluk ve haklarını etkilemeyecektir.

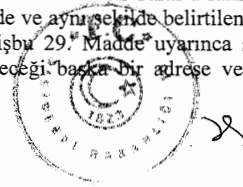
MADDE 29 BİLDİRİMLER

29.1. Bir Bildirim:

- (i) Türkçe ve İngilizce dillerinde yazılı olacaktır ve gönderen doğruluğunu ve tutarlılığını sağlamakla yükümlü olacaktır; ve
- (ii) Elden (alındığına dair belgenin ibraz edilmesi şartıyla) veya uluslararası olarak tanınmış bir kurye teslimat hizmetiyle teslim edildiğinde veya aşağıda belirtilen adrese, elektronik postaya veya faks numarasına gönderilmesi veya yapılması gereken veya gönderilmesine veya yapılmasına izin verilen Taraf'a faks iletimi olarak veya elektronik posta ile gönderildiğinde ve aynı şekilde belirtilen kişinin dikkatine yazıldığında ya da ilgili Taraf'ın işbu 29. Madde uyarınca sunulan Bildirim ile herhangi bir zamanda belirtebileceği başka bir adrese veya faks

41

numarasına gönderildiğinde ve/veya aynı şekilde belirtilen başka bir şahsın dikkatine yazıldığında usulünce yapılmış sayılacaktır.

29.2. [İşbu Anlaşma tarihinde her bir Taraf'ın ilgili bilgileri şu şekildedir:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
İsim: Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Adres: Nasuh Akar Mahallesi Türkocağı Caddesi 2/1, Bahçelievler, Ankara,
Türkiye
Faks:
Elektronik Posta:
Dikkatine:

Proje Şirketi

İsim:
Adres:
Faks:
Elektronik Posta:
Dikkatine:]

29.3. Daha önce teslim alındığına dair delil bulunmadığında, her türlü Bildirim aşağıdaki 29. Maddenin 4. Fıkrası uyarınca teslim alınmış sayıldığı tarihten itibaren geçerlilik kazanacaktır.

29.4. Aşağıdaki 29. Maddenin 5. Fıkrasına bağlı olarak, herhangi bir Bildirim şu hallerde teslim alınmış sayılır:

- (i) Alıcı'ya adresinde elden teslim edilen bir Bildirim halinde, söz konusu adreste teslim üzerine;
- (ii) Uluslararası olarak tanınmış kurye teslimat hizmeti halinde, uluslararası olarak tanınmış bir kurye söz konusu iletiyi veya belgeyi ilgili adrese teslim edip, alındığını teyit eden bir imza aldığı;
- (iii) Faks halinde, faksın gönderildiği makineden faksın alıcının faks numarasına bütünüyle gönderilmiş olduğunu gösteren bir iletim raporunun sunulmasıyla; ya da
- (iv) Elektronik posta halinde, gönderenin iletinin ulaştığına dair teyidi aldığı zamanda.

İlgili Bildirim'in ihlal, tazminat talebi veya feshe ilişkin olması halinde, faks veya elektronik posta ile iletilen herhangi bir Bildirimi takiben, en geç yedi (7) İş Günü içinde yukarıda söz konusu Taraf için belirtilen adrese yazılı Bildirim gönderilmelidir.

29.5. Yukarıdaki 29. Maddenin 4. Fıkrası uyarınca, İş Günü olmayan bir günde veya teslim alınan yerin yerel saatine göre herhangi bir İş Günü'nde 17:00'dan sonra teslim alınan veya alınmış sayılan bir Bildirim, takip eden İş Günü'nde teslim alınmış sayılacaktır.

29.6. Her bir Taraf, burada belirtilen bilgilerin Bildirim'in tebliğine uygun olmaması durumunda, yeni irtibat bilgilerini diğer Taraf'a işbu 29. Madde uyarınca gönderilecek bir Bildirim'le bildirmeyi taahhüt eder.

28

MADDE 30 YÜRÜRLÜĞE GİRME, TADİL

30.1. İşbirliği Zaptı'nın eki olan işbu Anlaşma hem (a) ETKB'nin Proje Şirketi'ni, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Japonya Hükümeti'nin, İşbirliği Zaptının geçerli olması için gerekli olan kendi iç prosedürlerinin tamamlandığına dair birbirlerini diplomatik kanallarla bilgilendirdikleri son yazılı bildirim alındığına dair yazıyla bildirdiği ve (b) işbu Anlaşma'nın iki Taraf'ça da imzalandığı tarihte ve bu tarihten itibaren geçerli ve bağlayıcı olacaktır ("Geçerlilik Tarihi").

30.2. İşbu Anlaşma'daki tüm tadiller, İşbirliği Zaptına ek yapılan işbu Anlaşma'nın bütünüyle parçası olacak ve ayrı protokollerde düzenlenecektir.

30.3. Taraflar, Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu sonuçlarının işbu Anlaşma'daki bazı hükümlerin tadilini gerektirebileceğini kabul ederler.

MADDE 31 NÜKLEER DÜZENLEYİCİ YAPI

31.1. NGS ve ilgili tesis ve faaliyetler, Türk Mevzuatı'nın nükleer güvenlik, nükleer emniyet ve radyasyondan korunma ile ilgili hükümlerine uygun olarak lisanslanacak ve denetlenecektir.

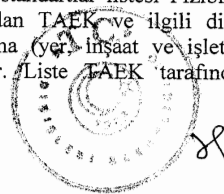
31.2. Proje Şirketi, NGS'nin sahibi ve işleticisi olacaktır. Proje sırasında uygulanan tüm tesis ve faaliyetlere ilişkin nükleer güvenlik, nükleer emniyet ve radyasyondan korunmada birincil sorumluluk Proje Şirketi'ne ait olacaktır. İşbu sorumluluk herhangi başka bir gerçek kişi veya tüzel kişiye devredilemez. Devlet Makamları tarafından verilen herhangi bir onay, lisans, izin veya diğer türdeki yetkiler ya da Devlet Makamları tarafından gerçekleştirilen herhangi bir inceleme, denetleme ya da diğer düzenleyici faaliyetler Proje Şirketi'nin bu sorumluluğunu ortadan kaldırmayacaktır.

31.3. Nükleer güvenlik, herhangi bir sebeple Proje Takvimi nedeniyle aksatılamaz. Başvuruların eksik sunulması, uygulama belgelerinde nükleer güvenliğin tatmin edici şekilde ortaya konulmaması, ilk tasarım olmanın getirdiği belirsizlikler ya da TAEK tarafından talep edilen ek bilgilerin sağlanmasında ve TAEK'e karşı diğer sorumlulukların yerine getirilmesinde gecikilmesi sebepleri ile Proje Takvimi'nde meydana gelen herhangi bir gecikme için TAEK sorumlu tutulmayacaktır.

31.4. Proje Şirketi, IAEA GSR 4. Bölüm Gereklilik 21 ile uyumlu olarak, güvenlik değerlendirmesine ilişkin bağımsız bir doğrulama işlemi yapacaktır. Bağımsız doğrulamanın sonucu, inşaat lisansı başvurusundan sonraki bir yıllık dönem içerisinde TAEK'e sunulacaktır.

31.5. Proje Şirketi, TAEK tarafından talep edilen tüm bilgi ve belgeleri sağlayacak ve NGS ve ilgili tesis ve faaliyetlerin denetlenmesi ve lisanslanması dahil düzenleyici faaliyetler amacıyla tüm tesislere, yerlere ve sahalara TAEK'in erişimini sağlayacaktır.

31.6. Lisanslama sürecinin etkin bir şekilde uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla, Proje için lisanslama temelini oluşturacak düzenlemeler, kılavuzlar ve standartlar listesi Fizibilite Çalışması sırasında belirlenecektir. Liste, Proje Şirketi tarafından TAEK ve ilgili diğer kurumlara danışılarak hazırlanacak ve en geç her bir lisanslama (yer, inşaat ve işletme lisansları) aşamasının başında TAEK'e onay için sunulacaktır. Liste TAEK tarafından

onaylandığında yürürlüğe girecektir. Liste TAEK'in onayıyla tadil edilebilir. Listenin hazırlanması, sunulması, onaylanması ve tadil edilmesi süreçleri Türk Mevzuatı'na uygun olarak gerçekleştirilecektir.

31.7. Lisanslama sürecinin etkin bir şekilde uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla, Proje Şirketi, Fizibilite Çalışması'nın tamamlanmasından geç olmayacak şekilde, TAEK'e, lisans başvurusunda bulunduğu santrali temsil eden ve işleme geçmiş olan bir nükleer güç santralini referans santral olarak önermektedir. İşletmeye geçmiş böyle bir santral bulunmaması halinde, yetkili bir nükleer düzenleyici kurum tarafından kapsamlı nükleer güvenlik değerlendirmesi sonucu lisans verilmiş aynı teknolojiye sahip inşa halindeki bir santral önerilebilir. Proje Şirketi, TAEK ile Proje Şirketi arasında kararlaştırılacak referans santrale ilişkin gerekli bilgi ve belgeleri sağlayacaktır. Referans santralin öneri, sunum ve onay süreci Türk Mevzuatı'na uygun olarak yapılacaktır.

31.8. TAEK'e sunulacak belgelerin ve NGS'nin işletim dili (kontrol panelleri, işletme kayıtları, işletme kılavuzu, güvenlik analiz raporları vb.) Türkçe ve İngilizce olacaktır.

31.9. İşbu Anlaşma'daki hiçbir husus; TAEK'in kararlarını, faaliyetlerini veya yetkisini, nükleer güvenliği, nükleer emniyeti ve radyasyondan korunmayı tehlikeye düşürecek veya azaltacak şekilde etkilemeyecektir.

MADDE 32 MUHTELİF HÜKÜMLER

32.1. İşbu Anlaşma'nın hükümlerinden herhangi birinin veya bir bölümünün veya uygulamalarının yetkili yargı mercii tarafından icra edilemez veya geçersiz sayılması halinde, Taraflar, işbu Anlaşma hükümlerinde hakkaniyete uygun bir düzenleme yapılması hususunda müzakere edecekler ve aksi Taraflar'ca kararlaştırılmadıkça, işbu Anlaşma'daki diğer hükümlerin veya bölümlerin veya uygulamaların geçerliliği veya icra edilebilirliği bundan etkilenmeyecektir.

32.2. Feragat özellikle yazılı olarak düzenlenmedikçe, herhangi bir Taraf Anlaşma'nın hiçbir hükmünden feragat etmiş sayılmayacaktır. Herhangi bir Tarafça herhangi bir hükmün icra edilmemesi (hakkın bu anlaşmanın hükümleri altında belirli bir zaman dilimine tabi olması haricinde) veya herhangi bir Taraf'ın işbu Anlaşma tahtında sağlanan haklara veya kanun yollarına başvurmaması veya ilgili başvurularda gecikmesi veya herhangi bir Taraf'ın temsilcisi veya çalışanı tarafından bildirilen Anlaşma'nın sözlü tadili veya feshi, diğer Taraf'ı işbu Anlaşma tahtındaki yükümlülüklerinden ne kurtaracak ne de bunları sona erdirecek ve anılan Taraf'ın ifayı eksiksiz olarak talep etme haklarından veya işbu Anlaşma tahtındaki herhangi bir hakkından veya kanun yollarından feragat ettiği anlamına gelmeyecektir ve buradaki hükümlerin hiçbirinden feragat edilmiş gibi işlem görmeyecektir. Buradaki herhangi bir yükümlülükten veya haktan feragat mevcut veya gelecekte doğabilecek diğer hiçbir hak veya yükümlülükten feragat teşkil etmez.

32.3. İşbu Anlaşma'nın feshi, ifası ya da süresinin dolması Taraflar'ın 23. Madde (*Gizlilik*), 25. Madde (25. Maddesinin 8. Fıkrası dahil ve fakat bununla sınırlı olmamak üzere) (*Cezalar ve Tazminat, Fesih*), 26. Madde (*Uygulanacak Hukuk*) ve 27. Madde (*Uyuşmazlık Çözümü*)'ye göre doğan yükümlülüklerini ortadan kaldırmayacaktır.

32.4. İşbirliği Zaptı'nın ekini teşkil eden işbu Anlaşma, Taraflar arasında işbu konu ile ilgili anlaşmanın tamamını oluşturur ve daha önceki anlaşmaların veya mutabakatların yerini

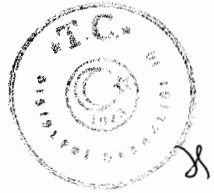
alır. İşbu Anlaşma'da yer almayan hiçbir sözlü veya yazılı mutabakatlar, hükümler veya şartlar mevcut değildir ve hiçbir Taraf işbu Anlaşma'da yer almayan herhangi bir açık veya zımni beyana dayanmamaktadır.

32.5. Taraflar, işbu Anlaşma'nın, imtiyaz veren bir Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmesi teşkil etmediğini ve Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmesi olarak yorumlanamayacağını kabul ederler.

32.6. İşbu Anlaşma'daki hiçbir husus, Türkiye Cumhuriyeti'nin devlet veya hazine garantisi olarak sayılamayacaktır.

45

İşbu Anlaşma, [ ] tarihinde Ankara'da iki asıl nüsha ve tüm metinler aynı derecede geçerli olacak şekilde Türkçe ve İngilizce dillerinde imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması halinde, İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

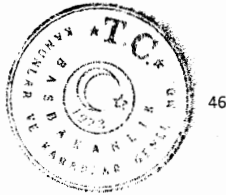
Temsilen

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

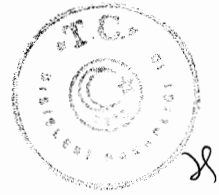
Tarafından : _____
İsim : _____
Unvan : _____

[PROJE ŞİRKETİ]

Tarafından : _____
İsim : _____
Unvan : _____

46

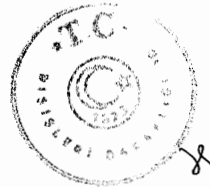
EK I
FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI

1 Fizibilite Çalışması Yönetici Özeti

- 1.1 Proje'nin ana hatları
- 1.2 Proje'nin teknik, ekonomik ve finansal fizibilite özeti
- 1.3 Ticari risklerin özeti
- 1.4 Ekonomik etki değerlendirmesi etkileri (EkED)

2 Geliştirme Programı

- 2.1 Proje'nin arka planı / Proje'nin geçmişi
- 2.2 Düzenleyici ve lisanslama geliştirme planı
  - 2.2.1 Nükleer enerjinin tanıtımına ilişkin kanunlar (nükleer hukuki sorumluluk, kullanılmış nükleer yakıt ve radyoaktif atık yönetimi ve işletmeden çıkarma yükümlülükleri dâhil)
  - 2.2.2 Lisanslama süreci
    - 2.2.2.1 Nükleer düzenleme yapısı
    - 2.2.2.2 Lisanslamaya temel oluşturacak düzenlemeler, kılavuz ve standartlar
    - 2.2.2.3 Referans santral
    - 2.2.2.4 Güvenlik değerlendirmelerinin bağımsız doğrulanması
    - 2.2.2.5 Diğer nükleer düzenleyici hususlar
- 2.3 Öngörülen Proje organizasyonu ve ortaklık (Proje geliştirme süresince)
  - 2.3.1 Organizasyon (ortaklık ve sözleşmesel bağlantılar, yapılandırma, personel vb.)
  - 2.3.2 Proje Sözleşmeleri ve Proje'ye ilişkin diğer sözleşmeler
- 2.4 Proje Takvimi
  - 2.4.1 Proje'nin önemli aşamaları
  - 2.4.2 Aşamalı yatırım kararları için kritik süreçler
- 2.5 Tesislerin veya altyapının inşaatı
  - 2.5.1 Saha / konum
  - 2.5.2 Teknik tanım
    - 2.5.2.1 Tasarım koşulları
    - 2.5.2.2 Kodlar & standartlar
    - 2.5.2.3 Tasarım yükü (Normal işletme süresince yükler / kaza koşulları süresince yükler / deprem yükü / tasarımlar için doğa koşulları yükü)
    - 2.5.2.4 Santral düzeni ve genel düzenleme
    - 2.5.2.5 Sistem tasarımı (nükleer adalar, konvansiyonel adalar, santral dengesi)
    - 2.5.2.6 Mühendislik tasarımı ve mimari tasarım
    - 2.5.2.7 Nükleer yakıt döngüsü
  - 2.5.3 Arazi ve mülkiyet
  - 2.5.4 İnşaat aşamasındaki sözleşmeler
    - 2.5.4.1 MTİ (mühendislik, tedarik ve inşaat)
    - 2.5.4.2 Yapı sahibi mühendislik sözleşmesi

2.5.4.3 İnşaat ile ilgili diğer sözleşmeler

- 2.5.5 Ara aşamalar
- 2.5.6 İnşaat süresince proje organizasyonu (insan kaynakları, sağlık & güvenlik vb.)
- 2.5.7 Saha çiti dışındaki altyapı geliştirme planı

2.6 İnsan Kaynakları Geliştirme Planı, Yerli Tedarik Planı, Teknoloji Transferi Planı ile Sosyal Sorumluluk, Kamuoyu Kabulü ve Kamuoyu Farkındalığı Planı

- 2.6.1 İnsan kaynakları geliştirme planı
- 2.6.2 Yerli tedarik planı
- 2.6.3 Teknoloji transferi planı
- 2.6.4 Sosyal sorumluluk, kamuoyu kabulü ve kamuoyu farkındalığı planı

3 Teknik Fizibilite Çalışması

3.1 Proje & teknik Fizibilite Çalışması için mühendislik yönetimi

- 3.1.1 Proje yönetimi
- 3.1.2 Proje manuel ve kalite yönetim sisteminin kurulması
- 3.1.3 Mühendislik manuelllerinin kurulması
- 3.1.4 Teknik Fizibilite Çalışma programının kurulması

3.2 Genel Faaliyetler

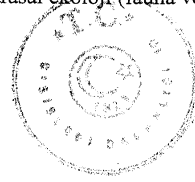
- 3.2.1 Belge ve coğrafi bilgi sistemi (CBS) yönetim sistemi
- 3.2.2 Masaüstü çalışma – mevcut verilerin incelenmesi
- 3.2.3 Boşluk analizi
- 3.2.4 Eksik verilerin belirlenmesi (3.2.3 sonucunda gerekirse)
- 3.2.5 Veri toplama

3.3 Saha'nın Uygunluğu (güvenlik ile ilgili konular)

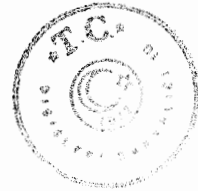
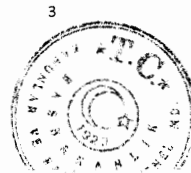
- 3.3.1 Hava gözlemi & topografya (sayısal yükseklik modeli)
- 3.3.2 Kara sahası araştırmaları / Saha'ya yakın bölge ve Saha çevresindeki fay dağılımı
- 3.3.3 Kara saha araştırmaları / jeoteknik araştırmalar
- 3.3.4 Jeoloji ve sismoloji / sismik tehlike değerlendirilmesi
- 3.3.5 Kıyı saha araştırmaları / Saha'ya yakın bölge ve Saha çevresinde fay dağılımı
- 3.3.6 Hidrolojik harici doğal tehlikeler (sel ve yeraltı suyu)
- 3.3.7 Diğer harici tehlikeler
- 3.3.8 Ulaştırma ve taş ocağı
- 3.3.9 Atmosferik dağılım modellemesi
- 3.3.10 Demografik araştırmalar, acil durum planlaması (ADP) ve arazi kullanımını araştırma çalışmaları

3.4 Çevresel etki değerlendirmesi (temel) ve saha lisans hazırlığına ilişkin saha karakterizasyonu

- 3.4.1 Korunan alanlar
- 3.4.2 Radyolojik karakterizasyon
- 3.4.3 Ornitolojik ve kuşlara ilişkin araştırma ve karasal ekoloji (fauna ve flora)

- 3.4.4 Deniz ekolojisi ve deniz suyu karakterizasyonu
- 3.4.5 Yüzeysel suyu, yeraltı suyu karakterizasyonu ve su ekolojisi
- 3.4.6 Hava kalitesi
- 3.4.7 Gürültü ve titreşim
- 3.4.8 Arkeoloji ve kültürel miras
- 3.4.9 Meteorolojik veriler (iklim değişikliği dâhil)
- 3.4.10 Denizbilim
- 3.4.11 Toprak özellikleri & arazi kullanımı
- 3.4.12 Tarımsal alan
- 3.4.13 Termal & jeotermal su kaynakları
- 3.4.14 Rekreasyon alanı
- 3.4.15 Sosyo-ekonomik durum
- 3.5 Ön mühendislik geliştirmesi ile ilgili saha karakterizasyonu**
  - 3.5.1 Saha çevre uzunluğu & hazırlık arsa planı
  - 3.5.2 Isı havuzu çalışmalarını (seçeneklendirme)
  - 3.5.3 Platform & türbin dairesi ayarlaması
- 3.6 İletim çalışmalarını**
  - 3.6.1 Nükleer güç santrali çıkıtısının yeterliliği
  - 3.6.2 Proje Şirketi ile işbirliği halinde TEİAŞ tarafından yapılacak olan Şebeke analizi ve kapsam belirlenmesi (istikrar analizi dâhil)
- 4 Ticari Fizibilite Çalışması**
  - 4.1 Finansman Planını**
    - 4.1.1 MTI maliyetleri, finansman ve ESA para biriminin yapılandırılması
    - 4.1.2 Fon Kullanımı
      - 4.1.2.1 *Proje bütçe özeti*
      - 4.1.2.2 *Tesislerin veya altyapının mühendislik ve inşaatı için MTI masrafları*
      - 4.1.2.3 *Proje'nin gelişimi, tesislerin veya altyapının inşaatı için proje sahibinin masrafları (masraflar dâhil)*
      - 4.1.2.4 *Diğer masraflar (finansal maliyetler, danışmanlık ücretleri vb...)*
      - 4.1.2.5 *Harcama profili (olağandışı harcamalar dâhil)*
    - 4.1.3 Fon kaynakları ve finansman varsayımları
      - 4.1.3.1 *Finansman takvimi*
      - 4.1.3.2 *Toplam yatırım maliyeti için hedeflenen borç özkaynak oranını*
        - 4.1.3.2.1 *Japon hükümeti ihracat kredisi kuruluşları ve ticari bankaların likiditesi ve nükleer güç proje finansmanı için isteği*
        - 4.1.3.2.2 *Nükleer güç proje finansmanı için kredi verenlerin beklenen gereklilikleri*
      - 4.1.3.3 *Finansal kapanış öncesi fonlama*
      - 4.1.3.4 *Finansal kapanış sonrası özsermaye ve hissedar kredisi katkısı*
      - 4.1.3.5 *Finansal kapanış sonrası borç düzenlemeleri*
      - 4.1.3.6 *Erken üretim gelirlerinin fonlama kaynağı olarak kullanımı*
    - 4.1.4 Beklenen garantiler ile sağlanan ve alınan taahhütler
    - 4.1.5 Riskten koruma politikası ve sigorta stratejisi dâhil olmak üzere araçlar
  - 4.2 İş Planını**

- 4.2.1 İşletme süresince Proje organizasyonu
    - 4.2.1.1 İşletme süresince önerilen istihdam
      - 4.2.1.1.1 Yerel kaynakların durumu
      - 4.2.1.1.2 Yabancı çalışanların istihdamı
      - 4.2.1.1.3 Entegrasyon maliyetlerinin detayları
      - 4.2.1.1.4 Proje Şirketi'nin istihdam maliyetlerinin detayları
    - 4.2.1.2 Sağlık, emniyet ve güvenlik
  - 4.2.2 Operasyonel varsayımlar ve santral performansları
    - 4.2.2.1 Kapasite
    - 4.2.2.2 Bakım programı
    - 4.2.2.3 Kapasite faktörü & sevk varsayımları
    - 4.2.2.4 Santral ömrü
    - 4.2.2.5 Emisyon ve çevre uyumu
  - 4.2.3 İşletme süresince Proje sermaye harcamaları
  - 4.2.4 İşletme giderleri
    - 4.2.4.1 Sabit ve değişken işletme gideri varsayımı
    - 4.2.4.2 Üretime yönelik yakıt giderleri varsayımı
    - 4.2.4.3 Bakım giderleri varsayımı
    - 4.2.4.4 İşletmeden Çıkarma, Radyoaktif Atık bertaraf yönetimi maliyetleri varsayımı (Kullanılmış Yakıt dâhil)
    - 4.2.4.5 Gerekli sigorta ve ilgili maliyet
  - 4.2.5 Her bir Ünite'nin ESA'sı süresince işletme gelirleri
    - 4.2.5.1 Tarife Modeli
  - 4.2.6 ESA sonrası imtiyaz rejimi
  - 4.2.7 Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetimi fonu ve kullanımı
  - 4.2.8 İşletmeden Çıkarma fonu ve kullanımı
  - 4.2.9 Farklılaştırılmış getiri oranları
  - 4.2.10 Hukuk, vergi ve muhasebe varsayımları
- 4.3 Ticari Risk Analizi**
- 4.3.1 Tüm risklerin özeti
  - 4.3.2 Risk azaltma ve seçenek değerlendirme
  - 4.3.3 Duyarlılık analizi
- 4.4 Proje Ekonomisi**
- 4.4.1 Finansal modelleme
  - 4.4.2 Hissedarlar için Proje değerlendirme
  - 4.4.3 Kredi verenlerin bakış açısıyla fizibilite değerlendirmesi
    - 4.4.3.1 Likidite ve istek
    - 4.4.3.2 Proje ortaklarından gerekli taahhütler ve garantiler
    - 4.4.3.3 Nükleer enerji proje finansmanı için kredi verenlerin gereksinimleri

4

